

การประเมินความสำเร็จของ โครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก
ตามแนวทางประชารัฐ กรณีศึกษาอำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว
EVALUATION OF THE SUCCESS OF THE VILLAGE'S POTENTIAL UPGRADE PROJECT
TO DRIVE BASED ECONOMY FROM THE GUIDELINES OF THE CIVIL STATE A CASE
STUDY OF WATTHANA NAKHON DISTRICT SA KAEO PROVINCE

อาทิตย์ วิเศษสิทธิราษฎร์

มหาวิทยาลัยบูรพา

2561

128845774

BUU iThesis 59710067 independent study / recv: 22122561 15:36:12 / seq: 67

59710067_128845774

การประเมินความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก
ตามแนวทางประชารัฐ กรณีศึกษาอำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

อาทิตย์ พิเศษสิทธิทรงกูร

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการสาธารณะ

วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยบูรพา

123845774

BUU iThesis 59710067 independent study / recv: 22122561 15:36:12 / seq: 67

EVALUATION OF THE SUCCESS OF THE VILLAGE'S POTENTIAL UPGRADE PROJECT
TO DRIVE BASED ECONOMY FROM THE GUIDELINES OF THE CIVIL STATE A CASE
STUDY OF WATTHANA NAKHON DISTRICT SA KAEO PROVINCE

ARTHID WISETSITTHANGKUN

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR MASTER OF BUSINESS ADMINISTRATION
IN PUBLIC MANAGEMENT
GRADUATE SCHOOL OF COMMERCE
BURAPHA UNIVERSITY

2018

COPYRIGHT OF BURAPHA UNIVERSITY

123845774

BUU iThesis 59710067 independent study / recv: 22122561 15:36:12 / seq: 67

59710067: สาขาวิชา: การจัดการสาธารณะ; บช.ม. (การจัดการสาธารณะ)

คำสำคัญ: การประเมินโครงการ/ ยกระดับศักยภาพหมู่บ้าน/ ประชากรรัฐ

อาทิตย์ วิเศษสิทธิทางกูร : การประเมินความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก ตามแนวทางประชารัฐ กรณีศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว. (EVALUATION OF THE SUCCESS OF THE VILLAGE'S POTENTIAL UPGRADE PROJECT TO DRIVE BASED ECONOMY FROM THE GUIDELINES OF THE CIVIL STATE A CASE STUDY OF WATTHANA NAKHON DISTRICT SA KAEO PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: เบญญาดา กระจ่างแจ้ง, Ph.D., นงนุช ศรีสุข, รป.ด. ปี พ.ศ. 2561.

การศึกษารั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการยกระดับศักยภาพ วิเคราะห์และประเมินผลความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้าน และเพื่อทราบปัญหา อุปสรรค ที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ และสามารถเสนอแนะแนวทางที่จะทำให้การดำเนินโครงการเกิดผลสำเร็จอย่างยั่งยืน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาในอำเภอวัฒนานคร 2 ตำบล 6 หมู่บ้าน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลใช้แบบตีความ (Interpretation) และวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการศึกษา พบว่า การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ คือ ปัจจัยภายในประกอบด้วย ด้านผู้นำชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน และด้านความต้องการของชุมชน ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย ด้านเครือข่ายภาครัฐ ด้านการแลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูลข่าวสาร และด้านกลไกส่งเสริมการทำงานร่วมกัน ด้านผลลัพธ์ พบว่า ทุกโครงการประชาชนได้ประโยชน์ ด้านการสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการดำเนินโครงการ การใช้ประโยชน์โครงการ และเกิดเครือข่าย ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านผลลัพธ์ต่อสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมในชุมชน นำไปสู่ความสำเร็จของโครงการที่เกิดจากทุนทางสังคม โดยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีภายในชุมชน ด้านการดูแลรักษา และด้านการขยายผล มีการต่อยอดจนเกิดการแลกเปลี่ยนสินค้าและความรู้กับชุมชนต่าง ๆ ส่วนการวิเคราะห์ และประเมินผลความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ พบว่า ด้านผลผลิต (Output) มีการใช้งบประมาณได้ตามเป้าหมายของกำหนดเวลา โครงการมีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และในด้านภาพรวมของการประเมินด้านผลลัพธ์ (Outcome) ด้านการนำไปใช้ประโยชน์ พบว่า ประชาชนได้ประโยชน์จากโครงการทุกโครงการเพราะเป็นโครงการที่มาจากความต้องการของประชาชน การ

123845774

สร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการดำเนินโครงการ พบว่า โครงการมีการจัดจ้างประชาชนในพื้นที่ในการดำเนินโครงการ ทำให้ประชาชนได้รับความรู้ ด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจ พบว่า ประชาชนมีการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ สร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน ส่วนปัญหา อุปสรรค ที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ พบว่า เงื่อนไขการจำกัดงบประมาณและระยะเวลาที่สั้น ส่งผลให้โครงการมีข้อจำกัด ทำให้โครงการส่วนใหญ่ที่เลือกมาเป็นโครงการเฉพาะหน้าไม่ยั่งยืน และไม่เกิดความคุ้มค่าเท่าที่ควร ดังนั้น ควรพิจารณาแก้ไขข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณและระยะเวลาในการดำเนินโครงการเพื่อให้เกิดความสำเร็จของโครงการ ประชาชนเกิดการเรียนรู้ในการใช้ประโยชน์และดูแลรักษาร่วมกันต่อไปในอนาคต

123845774

59710067: MAJOR: PUBLIC MANAGEMENT; M.B.A. (PUBLIC MANAGEMENT)
 KEYWORDS: PROJECT EVALUATION/ UPGRADING THE POTENTIAL OF
 VILLAGE/ CIVIL STATE

ARTHID WISETSITTHANGKUN : EVALUATION OF THE SUCCESS OF THE
 VILLAGE'S POTENTIAL UPGRADE PROJECT TO DRIVE BASED ECONOMY FROM
 THE GUIDELINES OF THE CIVIL STATE A CASE STUDY OF WATTHANA NAKHON
 DISTRICT SA KAEO PROVINCE. ADVISORY COMMITTEE: BENYADA
 KRAJANGJAENG, Ph.D., NONGNUCH SRISUK, D.P.A 2018.

This research attempts to investigate factors contributing to the success of the village's potential upgrade project, analyze and evaluate the success of the project as well as to acknowledge the problems, obstacles that influenced the success of the project operation, and to suggest the guideline for sustainable project. This qualitative research studies two sub-districts which covered 6 villages. The instruments in this study were interviews and observation. The data were collected, analyzed using interpretation and content analysis. The findings reveal that the key factors to the success of the project were internal factors which included community leaders, participation of the community and the requirement of the community as well as external factors which comprised of state network, information exchange and, protocol to encourage corporation. The findings reveal that, for the establishment of knowledge from the project operation in all projects, people can earn the benefit from the project, the network to exchange knowledge. For the impacts on society, economy and, environment, the locals can reach the success from the social capital. They can establish good relationship in the community. For the maintenance and extension, the products and knowledge of each village can be exchanged. The analysis and evaluation of the success of the village's potential upgrade project to drive based economy from the guidelines of the civil state indicated that for the output, the budget was used to reach the timeline of the project as well as the needs of the community. For the outcome – the advantage, it was found that people can earn the benefit of all projects since they were the projects from their own requirement. For establishment of the knowledge from the project operation, it was found that local people were hired to operate the project. Also, the people can earn the knowledge. For the social and economy factors, it was found that the people can

123845774

exchange knowledge and can create income from this. Also, it can strengthen their community. For problem, obstacles affecting the success of the projects' operation, it was found that the limited condition, budget and time can limit the majority of the project that the unsustainable, not-worth-to-invest projects were selected. Therefore, to solve the limitation, the constraints on condition, budget and time should be adjusted for further successful projects in the future.

123845774

BUU iThesis 59710067 independent study / recv: 22122561 15:36:12 / seq: 67

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณางาน
นิพนธ์ของ อาทิตย์ วิเศษสิทธิราษฎร์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสาธารณะ ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(ดร. เบญญาดา กระจ่างแจ้ง)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ดร. นงนุช ศรีสุข)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

..... ประธาน

(ดร. เบญญาดา กระจ่างแจ้ง)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กฤษ จรินโท)

..... กรรมการ

(ดร. นงนุช ศรีสุข)

วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสาธารณะ ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีวิทยาลัย

พาณิชยศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ระพีพร ศรีจำปา)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ดร.นงนุช ศรีสุข อาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ คณะกรรมการสอบเค้าโครงงานนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษ จรินโท และ ดร.เบญญาดา กระจ่างแจ้ง ที่กรุณาให้ความรู้ ให้คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขและวิจารณ์ผลงานทำให้งานนิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังได้รับความอนุเคราะห์จากภาครัฐและประชาชนในอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยทำให้งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ บิดามารดา และทุกคนในครอบครัวของผู้วิจัย ที่ให้กำลังใจและสนับสนุนผู้วิจัยเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ของงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูคุณเวทิตาแต่ บุพการี บุรพอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษา และประสบความสำเร็จมาจนตราบเท่าทุกวันนี้

อาทิตย์ วิเศษสิทธิทางกูร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฅ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ.....	๗
บทที่ 1	1
บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
บทที่ 2	9
เอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตาม แนวทางประชารัฐ	9
แนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	13
แนวคิดหลักธรรมาภิบาล	14
แนวคิดและทฤษฎีการประเมินโครงการ	24

123845774

BTU iThesis 59710067 independent study / rev: 22122561 15:36:12 / seq: 67

แนวคิดการพัฒนาชุมชน	32
ข้อมูลอำเภอวัฒนานคร	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	38
บทที่ 3	42
วิธีดำเนินการวิจัย	42
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	42
รูปแบบที่ใช้ในการศึกษา	44
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	45
การสร้างเครื่องมือ	45
การทดสอบคุณภาพและความเชื่อมั่นของเครื่องมือ	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล	48
การวิเคราะห์ข้อมูล	48
บทที่ 4	50
ผลการวิจัย	50
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้การสัมภาษณ์	50
ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการยกระดับ ศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชรัฐ ธรรมนูญศึกษา อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว	52
ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิเคราะห์และประเมินผลด้านความสำเร็จของโครงการ ยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อ ขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชรัฐ ธรรมนูญศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว	103
ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหา อุปสรรค ที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนิน โครงการและสามารถเสนอแนะแนวทางที่จะทำให้การดำเนิน โครงการเกิดผลสำเร็จ อย่างยั่งยืน	104
บทที่ 5	106

123845774

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....106

 สรุปผลการวิจัย.....107

 อภิปรายผล110

 ข้อเสนอแนะ.....118

บรรณานุกรม.....120

ประวัติย่อของผู้วิจัย156

123845774

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	43
ตารางที่ 2 กลุ่มตัวอย่างโครงการที่ได้รับคัดเลือกเพื่อลงพื้นที่เก็บข้อมูล.....	44
ตารางที่ 3 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์ หน่วยงานภาครัฐ.....	50
ตารางที่ 4 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์ ภาคประชาชน	51
ตารางที่ 5 คำตอบจากการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ด้านปัจจัยภายใน ผู้นำชุมชน	53
ตารางที่ 6 คำตอบจากการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ด้านปัจจัยภายใน การมีส่วนร่วมกับ ชุมชน	54
ตารางที่ 7 คำตอบจากการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ด้านปัจจัยภายใน ความต้องการของ ชุมชน: ความผูกพันกับชุมชน.....	55
ตารางที่ 8 คำตอบจากการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ด้านปัจจัยภายใน ความต้องการของ ชุมชน: ความรู้สึกเป็นเจ้าของในโครงการชุมชน.....	56
ตารางที่ 9 คำตอบจากการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ด้านปัจจัยภายนอก เครือข่ายภาครัฐ ..57	
ตารางที่ 10 คำตอบจากการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ด้านปัจจัยภายนอก การแลกเปลี่ยน ..58	
ตารางที่ 11 คำตอบจากการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ด้านปัจจัยภายนอก กลไกส่งเสริมการ	59
ตารางที่ 12 คำตอบจากการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ด้านปัจจัยภายนอก กลไกส่งเสริม ...59	
ตารางที่ 13 คำตอบจากการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ด้านผลลัพธ์ การนำไปใช้ประโยชน์ 60	
ตารางที่ 14 คำตอบจากการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ด้านผลลัพธ์ การสร้างองค์ความรู้อื่น	61
ตารางที่ 15 คำตอบจากการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ด้านผลลัพธ์ต่อสังคม เศรษฐกิจ.....62	
ตารางที่ 16 คำตอบจากการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ด้านด้านความสำเร็จของโครงการ ..62	
ตารางที่ 17 คำตอบจากการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ด้านการดูแลรักษาและ	63

123845774

BUU -Thesis 59710067 independent study / rev: 22122561 15:36:12 / seq: 67

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย (Stufflebeam, 1971)	3
---	---

123845774

BUU iThesis 59710067 independent study / recv: 22122561 15:36:12 / seq: 67

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐบาลภายใต้การนำของนายกรัฐมนตรีพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา มีแนวนโยบายสำคัญในการลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและความแตกต่างด้านรายได้ของประชาชน ด้วยการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากเพื่อกระจายงบประมาณลงไปสู่ชนบทระดับตำบลและหมู่บ้าน นับตั้งแต่โครงการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับตำบล (ตำบลละห้าล้านบาท) โครงการเพิ่มสินเชื่อให้แก่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง วงเงิน 60,000 ล้านบาท และโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ (หมู่บ้านละสองแสน) ซึ่งได้ดำเนินการเสร็จสิ้นไปแล้ว (กรมการปกครอง, 2559)

โครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 หมู่บ้านละ 250,000 บาท เป็นโครงการต่อเนื่องตามมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจที่มุ่งหวังให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนในพื้นที่ของตนเอง ด้วยการคิดค้นปัญหาผ่านกระบวนการประชาคมแล้วเสนอแผนงาน/โครงการที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา รวมทั้งการบริหารจัดการโครงการ โดยใช้กลไกของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ซึ่งเปรียบเสมือนคณะรัฐมนตรีของหมู่บ้าน ความสำเร็จของการดำเนินโครงการดังกล่าวไม่เพียงแต่จะสามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงตามความต้องการของประชาชนหรือหมู่บ้านเท่านั้น แต่ยังเป็นการยกระดับขีดความสามารถหรือศักยภาพหมู่บ้านให้มีความเข้มแข็งขึ้นด้วยจากการทำงานเชิงบูรณาการระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ตามแนวทางประชารัฐนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อให้ประเทศมีความ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” (กรมการปกครอง, 2559)

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2559 เห็นชอบโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ และมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานหลักดำเนินโครงการฯ โดยให้คณะกรรมการระดับอำเภอเป็นผู้พิจารณาอนุมัติโครงการซึ่งในพื้นที่ นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้ให้การสนับสนุน คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) และคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อปป.) ดำเนินโครงการฯ ภายใต้กรอบแนวคิด เป็นโครงการที่ “เสนอโดยประชาชน ทำโดยประชาชน เพื่อประโยชน์ของประชาชนทุกหมู่บ้านทั่วประเทศ” (กระทรวงมหาดไทย, 2559)

123845774

การดำเนินโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ จะมีผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายนโยบายที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงไรขึ้นอยู่กับ การได้มาซึ่งโครงการและกระบวนการดำเนินงานในระดับหมู่บ้านที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของ ประชาชนอย่างแท้จริงเป็นสำคัญ การดำเนินโครงการดังกล่าวให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด คือ ประชาชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานอย่างแท้จริง ซึ่งการมีส่วนร่วมถือเป็นหลักการของ การบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล โดยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคม ที่ดี ระบุว่า ธรรมาภิบาล มี 6 องค์ประกอบ คือ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักความโปร่งใส 3) หลักการมี ส่วนร่วม 4) หลักความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ 5) หลักความคุ้มค่า และ 6) หลักคุณธรรม โดยใน ส่วนของหลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมที่เป็นอิสระโดยความสมัครใจในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมลงมือการปฏิบัติ ร่วมประเมินผล และร่วมกับประโยชน์การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการพัฒนา มิได้ หมายถึง การให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาของรัฐตามที่ รัฐกำหนดแต่ หมายถึง การให้ประชาชน กลุ่ม ชุมชน ร่วมกันคิดและตัดสินใจกำหนดทิศทาง การพัฒนาการดำรงชีวิต ร่วมปฏิบัติตามแผนของกลุ่มหรือของชุมชนและรับประโยชน์ร่วมกัน โดย รัฐเป็นเพียงผู้สนับสนุน (กรมการปกครอง, 2559)

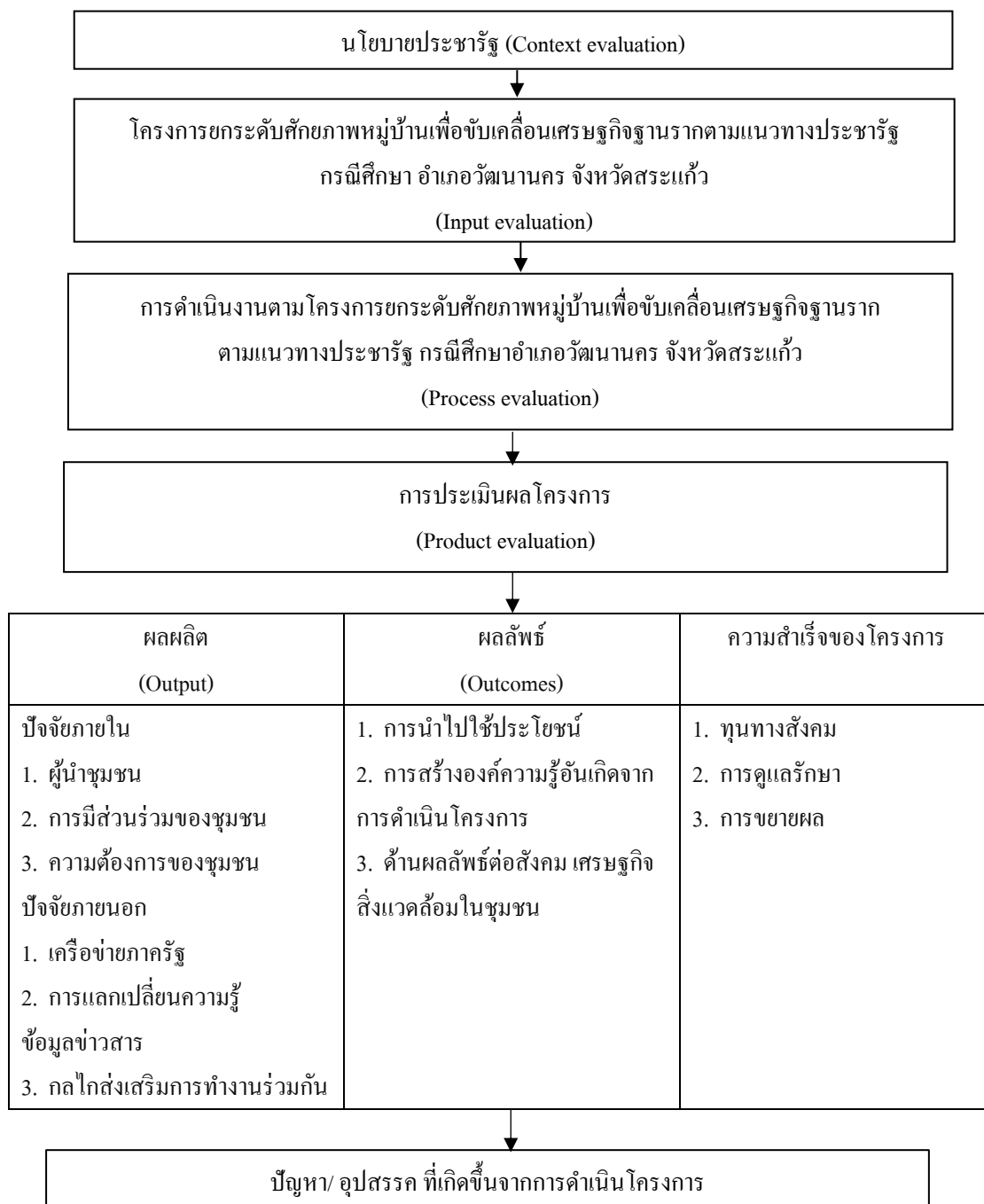
จากความสำคัญที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการประเมินความสำเร็จของ โครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ กรณีศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ทั้งนี้เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จใน การดำเนินโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทาง ประชากร และวิเคราะห์และประเมินผลความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้าน เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ และเพื่อทราบปัญหาอุปสรรคที่ส่งผล กระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ และสามารถเสนอแนะแนวทางที่จะทำให้การดำเนิน โครงการเกิดผลสำเร็จอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้าน เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ กรณีศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว
2. เพื่อวิเคราะห์และประเมินผลความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้าน เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ กรณีศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

3. เพื่อทราบปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ และสามารถเสนอแนะแนวทางที่จะทำให้การดำเนินโครงการเกิดผลสำเร็จอย่างยั่งยืน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย (Stufflebeam, 1971)

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เป็นการศึกษาการประเมินความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้าน เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ กรณีศึกษาอำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว โดยพิจารณาใน 2 กรณีหลัก ๆ คือ 1) ผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินโครงการ เน้นที่การใช้ประโยชน์ของประชาชน และ 2) ความยั่งยืนของโครงการ โดยเน้นที่การดูแลรักษาและการขยายผลโครงการ

ขอบเขตด้านพื้นที่

เป็นการศึกษาเฉพาะการประเมินความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้าน เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ กรณีศึกษาอำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว เท่านั้น

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ศึกษาเฉพาะโครงการที่ดำเนินการในพื้นที่อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว โดยคัดเลือกหมู่บ้านที่จะศึกษา มีการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 26 คน

ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาในการศึกษา เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2561 ถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2561

ขอบเขตด้านวิธีการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิ ดังนี้

1. ศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ อัน ได้แก่ เอกสารรายงานของกรมการปกครอง และสำนักงานประมาณ ก่อนลงพื้นที่เก็บข้อมูล
2. ศึกษาจากข้อมูลปฐมภูมิ โดยการสัมภาษณ์ นายอำเภอ ปลัดอำเภอ ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน และประชาชนในพื้นที่ จำนวน 1 อำเภอ 6 หมู่บ้าน ในอำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว จากนั้นสรุปและวิเคราะห์ผลที่ได้ เพื่อนำไปสู่แนวทางการขับเคลื่อนนโยบายในระดับพื้นที่ อันจะนำไปสู่ผลสำเร็จที่ยั่งยืนของโครงการต่อไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้าน เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ กรณีศึกษาอำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว
2. สามารถประเมินผลความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ กรณีศึกษาอำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

3. สามารถนำผลที่ได้จากการศึกษา ไปปรับใช้เพื่อเป็นประโยชน์ในการกำหนดนโยบาย ทั้งระดับ โครงการ ระดับจังหวัด และระดับประเทศต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

โครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ หมายถึง โครงการที่มุ่งเน้น โครงการที่เป็นสาธารณประโยชน์ เพื่อพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ภูมิภาคทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ภายใต้อำนาจของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมไปถึงการสร้างการรับรู้ให้แก่คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง โดยส่งเสริมการขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม กระจายรายได้ช่วยให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นในช่วงฤดูแล้ง ส่งผลให้เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานราก ก่อให้เกิดความรักความสามัคคี และความร่วมมือร่วมใจของประชาชนในพื้นที่ ประชาชนมีจิตสำนึกของความเป็นเจ้าของสาธารณสมบัติร่วมกัน

ประชารัฐ หมายถึง ตามความหมายแบบกว้าง หมายถึง ประเทศหรือรัฐของประชาชน “ประชารัฐ” ตามความหมายอย่างกระชับชัดเจนสำหรับการขับเคลื่อนประเทศในปัจจุบัน หมายถึง การที่ประชาชน รัฐและเอกชน ร่วมมือกันในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ตามที่รัฐบาลประกาศเจตนารมณ์ ธรรมนูญประชาสัมพันธ “สานพลังประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานราก” ฉะนั้น แนวนโยบาย “ประชารัฐ” ในรัฐบาลชุดปัจจุบันภายใต้การขับเคลื่อนของหัวหน้าทีมเศรษฐกิจชุดใหม่ ดร.สมคิด จาตุศรีพิทักษ์ จึงหมายถึง ความร่วมมือร่วมใจของรัฐ ประชาชน รวมถึงภาคเอกชน เพื่อร่วมแก้ปัญหาเศรษฐกิจ และขับเคลื่อนการพัฒนา ทำให้เกิดประชาธิปไตยทางเศรษฐกิจลดอำนาจการผูกขาด ส่งเสริมการเปิดเสรีสนับสนุนการแข่งขัน ทำให้ประเทศและรัฐเป็นของประชาชน เพื่อประชาชนอย่างแท้จริง

ปัจจัยภายใน หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่มนุษย์ต้องการนั้นอยู่ในบุคคลผู้นั้น ไม่ว่าจะป็นสิ่งที่มองเห็น หรือมองไม่เห็นก็ตาม เช่น ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และจิตวิญญาณ อันเป็นพื้นฐานสำคัญ ซึ่งประกอบขึ้นมาเป็นบุคคลโดยสมบูรณ์ (Whole person) ภาคส่วนที่เป็นปัจจัยภายในนี้ที่ยังขาดการพัฒนาอีกมาก และอยู่ห่างไกลมากในระดับการพัฒนาเมื่อเทียบกับการพัฒนาด้านปัจจัยภายนอก ด้วยเหตุผลว่ามันไม่ค่อยได้เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ทำให้เกิดรายได้มาก จึงไม่ก่อให้เกิดความร่ำรวยในด้านวัตถุดิบทอง และยังขาดการพัฒนาทางด้านนี้มาก

ผู้นำชุมชน หมายถึง สิ่งสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาชุมชนและสังคม ก็คือ ผู้นำ เพราะผู้นำมีภาระหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะต้องวางแผน สั่งการ ดูแล และควบคุม ให้การทำงานใด ๆ สำเร็จ ซึ่งในการปฏิบัติงานต่าง ๆ จะมีการแบ่งบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ เพื่อให้การทำงานเป็นไปด้วยความราบรื่น มีปัญหาอุปสรรคน้อยที่สุด งานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และเกิดประโยชน์ต่อองค์กร ซึ่งการจัดทำและขับเคลื่อนแผนพัฒนาชุมชน และสังคม จะสำเร็จได้ก็จะต้องมีผู้นำและผู้ตามที่ดี

การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหา ในชุมชนหรือเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนนั้น ๆ ให้ดีขึ้นจะต้องเกิดจากชุมชนเอง โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐมีหน้าที่คอยช่วยเหลือ ซึ่งแฉะด้านวิชาการให้ความรู้ใหม่ ๆ แต่ไม่ใช่ไปสั่งการให้ประชาชนในชุมชนนั้นปฏิบัติตามสิ่งที่เจ้าหน้าที่ต้องการ เพราะฉะนั้นการที่จะได้มาซึ่งปัญหาของชุมชนจริง ๆ จะต้องเข้าถึงชุมชนและได้ทราบถึงปัญหาที่แท้จริงของชุมชนนั้น ๆ

ความต้องการของชุมชน หมายถึง การทำให้ชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น หรือเจริญขึ้น ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ตลอดจนการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนให้ดีขึ้น ประชาชนในชุมชนนั้น ๆ ร่วมกันวางแผนและลงมือกระทำเอง กำหนดว่ากลุ่มของตนและของแต่ละคนต้องการ และมีปัญหาอะไรเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ต้องการ และสามารถแก้ไขปัญหาที่นั้น โดยใช้ทรัพยากรในชุมชนให้มากที่สุด ถ้าจำเป็นอาจขอความช่วยเหลือจากรัฐบาลและองค์กรต่าง ๆ สนับสนุน

ปัจจัยภายนอก หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่ต้องการนั้นอยู่ภายนอกบุคคลผู้นั้น ไม่ว่าจะมองเห็นหรือมองไม่เห็นก็ตาม เช่น เพื่อน คนรัก เสื้อผ้า อาหาร น้ำ อากาศ บ้านพักอาศัย ยานพาหนะต่าง ๆ ทรัพย์สินเงินทอง ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร อุปกรณ์ และเครื่องใช้ต่าง ๆ เมื่อสังเกตดูก็จะปรากฏชัดว่าปัจจัยเหล่านี้ได้รับความสนใจในการปรับปรุงพัฒนามากแล้วและยังได้รับการปรับปรุงต่อไปอย่างต่อเนื่องอย่างไม่ต้องสงสัย เพราะมันเกี่ยวกับสินค้า หรือการทำธุรกิจแสวงหากำไรทางวัตถุเป็นสำคัญ ดังที่โลกเรานี้ได้รับการพัฒนาอย่างเอียงข้าง คือนั้นพัฒนาในด้านวัตถุเป็นสำคัญ เพื่อหวังธุรกิจและความร่ำรวยอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

เครือข่ายภาครัฐ หมายถึง ภาครัฐเป็นพลังขับเคลื่อนสังคมให้ดำเนินไปอย่างเป็นระบบ ด้วยนโยบายของภาครัฐแต่ละช่วงเวลา แต่ด้วยระบบที่มีมาอย่างยาวนานนั้นได้สร้างความสัมพันธ์เชิงอำนาจและการรวมศูนย์ที่ยากแก่การนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม เพราะเป็นการวางรากฐาน/ การวางแผนที่มาจากส่วนบนหรือผู้ที่มีอำนาจ การสร้างอำนาจนิยมของภาครัฐดังกล่าวได้กลายเป็นการสะสมปัญหาเชิงโครงสร้างให้เกิดขึ้นอีกต่อกระบวนการพัฒนาในสังคมไทยในช่วงที่ผ่านมา แต่อย่างไรก็ตาม ในระยะต่อมาภาครัฐเองก็ได้มีการปรับตัว/ ปฏิรูประบบการทำงาน

โดยการสนับสนุนกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วมมากขึ้น เช่น การส่งเสริมให้ภาคประชาชน มีการรวมกลุ่มเป็นเครือข่าย และมีการปรึกษาหารือกันมากขึ้น โดยผ่านช่องทางด้านกฎหมายและกระบวนการทำงาน โดยกระบวนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการพัฒนา ภาครัฐนั้น จะมีการดำเนินการในลักษณะของงานด้านการพัฒนาชุมชนที่ภาครัฐเป็นผู้ให้แนวคิด กระบวนการทำงานมากกว่ากระบวนการส่งเสริมการเรียนรู้ของภาคประชาชน และการส่งเสริม ความเป็นเครือข่ายของภาครัฐนั้น มักจะเป็นการจัดตั้งมากกว่าเน้นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของ ภาคประชาชน

การแลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูลข่าวสาร หมายถึง การที่กลุ่มคนที่มีความสนใจในเรื่องใด เรื่องหนึ่งร่วมกัน มารวมตัวกันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยความสมัครใจ เพื่อร่วมสร้างความเข้าใจ หรือพัฒนาแนวปฏิบัติในเรื่องนั้น ๆ

กลไกส่งเสริมการทำงานร่วมกัน หมายถึง การร่วมกันทำงานของสมาชิกที่มากกว่า หนึ่งคน โดยที่สมาชิกทุกคนจะต้องมีเป้าหมายเดียวกันว่าจะทำอะไร ทุกคนต้องยอมรับร่วมกันและ มีการวางแผนร่วมกัน การทำงานเป็นทีมมีความสำคัญต่อทุกองค์กรเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการทำงาน ให้มีประสิทธิภาพและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงาน การทำงานเป็นทีมมีบทบาทสำคัญที่จะ นำไปสู่ความสำเร็จของงานที่จะต้องอาศัยความร่วมมือของกลุ่มสมาชิกเป็นอย่างดี

การนำไปใช้ประโยชน์ หมายถึง การนำไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ใน โครงการ/ โครงการวิจัย สามารถนำไปสู่การแก้ปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรมกับกลุ่มเป้าหมาย โดยมี หลักฐานปรากฏอย่างชัดเจนถึงการนำไปใช้จนก่อให้เกิดประโยชน์ได้จริงตามวัตถุประสงค์ และได้ การรับรองการใช้ประโยชน์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการดำเนินโครงการ หมายถึง การรวบรวมองค์ความรู้ที่มี อยู่ในการดำเนินโครงการมาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ และพัฒนา ตนเองได้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านผลลัพธ์ต่อสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม หมายถึง ผลประโยชน์ หรือผลกระทบ ที่มีต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง และสิ่งแวดล้อม จากการดำเนินโครงการ

ทุนทางสังคม หมายถึง ความสัมพันธ์ทางสังคมหรือโครงสร้างทางสังคมที่เราสามารถ เรียกเอาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากมันได้ ตัวอย่างของทุนทางสังคมที่มักถูกกล่าวถึง คือ ความเชื่อถือไว้วางใจกัน (Trust) เครือข่าย (Network) สถาบัน (Institution) ซึ่งความสัมพันธ์ทาง สังคมหรือโครงสร้างทางสังคมนั้น เราอาจพิจารณาง่าย ๆ ว่า ท้ายที่สุดแล้วมันสามารถให้ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจกับเราได้หรือไม่นั่นเอง

การดูแลรักษา หมายถึง การพัฒนาวัตถุประสงค์ของโครงการและสามารถวัดผลได้
รวมทั้งบ่งชี้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โครงการ กำหนดข้อมูลพื้นฐานที่จะใช้เป็นเกณฑ์สำหรับ
การประเมินผลที่สามารถใช้แสดงการเปลี่ยนแปลงได้

การขยายผล หมายถึง การขยายผลของโครงการที่ดำเนินการในพื้นที่เป้าหมายไปแล้ว
สามารถขยายผลการดำเนินการที่ประสบความสำเร็จแล้วไปสู่กระบวนการพัฒนาให้เกิดผล
ประโยชน์มากขึ้น

123845774

บทที่ 2

เอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง การประเมินความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้าน เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ กรณีศึกษาอำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ
2. แนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
3. แนวคิดด้านหลักธรรมาภิบาล
4. แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีและการประเมินโครงการ
5. แนวคิดการพัฒนาชุมชน
6. ข้อมูลอำเภอพัฒนานคร
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ

ความเป็นมา

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 กระทรวงการคลังได้จัดทำโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ภูมิภาคของประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม ผ่านโครงการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานของหมู่บ้าน หรือการดำเนินกิจกรรมสาธารณประโยชน์ของหมู่บ้าน โดยเมื่อวันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2559 คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเห็นชอบโครงการดังกล่าว และให้จัดสรรงบประมาณในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไป ได้แก่ หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 200,000 บาท ภายในกรอบวงเงินไม่เกิน 15,000 ล้านบาท โดยมอบหมายกระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินโครงการต่อมา กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนในคู่มือการดำเนินงานโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐต่อคณะรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ 12 เมษายน พ.ศ. 2559 รับทราบตามที่

123845774

กระทรวงมหาดไทยเสนอ และให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการด้วยความรวดเร็วและความโปร่งใสเป็นไปตามความต้องการของประชาชนที่เดือดร้อนด้วยกระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินโครงการและรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2559 ว่าเมื่อสิ้นสุดโครงการมีหมู่บ้านจำนวน 74,588 หมู่บ้าน ดำเนินโครงการจำนวน 85,393 โครงการ โดยมีการเบิกจ่ายงบประมาณทั้งสิ้น 14,888.6 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 99.91 ของวงเงินโครงการที่ได้รับอนุมัติ (14,901.8 ล้านบาท) (กระทรวงมหาดไทย, 2559)

ในช่วงที่ผ่านมา รัฐบาลได้ดำเนินมาตรการสนับสนุนเศรษฐกิจ ทั้งมาตรการเชิงมหภาคผ่านงบประมาณแบบขาดดุล และการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน และมาตรการระดับจุลภาคที่ครอบคลุมพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ เช่น โครงการส่งเสริมความเป็นอยู่ของผู้มีรายได้น้อย โครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ โครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ เป็นต้น ส่งผลให้เศรษฐกิจไทยโดยรวมได้ขยายตัวเร่งขึ้นมาตามลำดับ โดยในไตรมาสที่ 2 ของปี พ.ศ. 2559 เศรษฐกิจไทยขยายตัวใกล้เคียงศักยภาพที่ร้อยละ 3.5 ต่อปี และกระทรวงการคลังได้จัดทำมาตรการสนับสนุนการเบิกจ่ายของภาครัฐในไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2559 ซึ่งเป็นมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจระดับมหภาคเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อรักษาระดับการขยายตัวทางเศรษฐกิจในภาพรวมให้เป็นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบมาตรการดังกล่าว เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม พ.ศ. 2559 (กระทรวงมหาดไทย, 2559)

มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับจุลภาคที่ดำเนินการในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศได้สิ้นสุดลง เช่น มาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ในระดับตำบล (ตำบลละ 5 ล้านบาท) โครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ เป็นต้น ดังนั้นจึงเห็นสมควรจัดทำโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 เพื่อทดแทนมาตรการ/โครงการเดิม โดยจะเน้นการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับพื้นที่ผ่านกลไกหมู่บ้าน ด้วยการพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและคุณภาพชีวิตเพื่อสนับสนุนการเติบโตของเศรษฐกิจและส่งเสริมการกระจายรายได้ให้ทั่วถึง เน้นการพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน ยกระดับศักยภาพของหมู่บ้าน โดยการพัฒนาในด้านสังคมและคุณภาพชีวิตควบคู่ไปกับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจในพื้นที่ ภายใต้อัตลักษณ์ประโยชน์ร่วมกันในชุมชนและแนวทางประชารัฐ โดยรัฐบาลสนับสนุนเงินงบประมาณในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปแก่หมู่บ้านเพื่อกิจการอันเป็นสาธารณประโยชน์ผ่านกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) หมู่บ้านละ 250,000 บาท จำนวน 74,655 หมู่บ้าน วงเงินรวม 18,663.75 ล้านบาท (กระทรวงมหาดไทย, 2559)

แนวทางการดำเนินงานโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ

คณะกรรมการระดับอำเภอ หมายถึง คณะกรรมการบริหารงานอำเภอ กบอ. และหน่วยทหารในพื้นที่

คณะกรรมการหมู่บ้าน หมายถึง คณะกรรมการหมู่บ้าน กม. และคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง อพป.

หมู่บ้าน หมายถึง หมู่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 ที่มีคณะกรรมการหมู่บ้านก่อนวันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2559 จำนวน 74,588 หมู่บ้าน

ระยะเวลาตามโครงการ หมายถึง วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2559 ถึงวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2559 เร่งรัดการเบิกจ่ายเงินให้แล้วเสร็จภายใน 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2559

กรอบแนวคิด

เป็นโครงการที่ “เสนอโดยประชาชน ทำโดยประชาชน เพื่อประโยชน์ของ ประชาชนทุกหมู่บ้านทั่วไทย”

1. ใช้คณะกรรมการหมู่บ้านเป็นกลไกในการขับเคลื่อน
2. กิจกรรมที่เกิดจากคนในหมู่บ้านความเป็นศักยภาพของพื้นที่ (Area based)
3. แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนความต้องการของประชาชน
4. จัดแรงงานภายในหมู่บ้าน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม

2. เพื่อให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นในช่วงฤดูแล้ง

3. เพื่อให้เกิดการกระจายรายได้ไปสู่ประชาชน ส่งผลให้เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานราก

ระดับฐานราก

4. เพื่อให้ประชาชนร่วมมือร่วมใจในการดำเนินโครงการ ก่อให้เกิดความรัก ความสามัคคี ประชาชนมีจิตสำนึกในความเป็นเจ้าของสาธารณสมบัติส่วนรวม

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. กระทรวงมหาดไทยโดยกรมการปกครองร่วมกับสำนักงบประมาณ และกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) จัดทำคู่มือและหลักเกณฑ์ การดำเนิน โครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้าน เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560
2. กรมการปกครองเสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณ ตามมติคณะรัฐมนตรี การดำเนิน โครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ภายในวงเงินที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติ เพื่อให้สำนักงบประมาณจัดสรรงบประมาณ
3. กรมการปกครองแจ้งหลักเกณฑ์แนวทาง ขั้นตอน และคู่มือการจัดทำโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ ให้จังหวัด/ อำเภอ/ และคณะกรรมการหมู่บ้านดำเนินการ คณะกรรมการหมู่บ้าน เรียกประชุมประชาคมหมู่บ้าน โดยมี ชุดปฏิบัติการตำบล/ ทีมประชารัฐตำบลเข้าร่วมสังเกตการณ์ เพื่อจัดทำรายละเอียดโครงการตามมติที่ประชุมประชาคมหมู่บ้าน และคัดเลือกคณะกรรมการ 3 ชุด แต่ละชุดบุคคลไม่ซ้ำกัน ประกอบด้วย คณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง จำนวน 3 คน คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ จำนวน 3 คน คณะกรรมการเบิกจ่ายเงินและจัดทำบัญชี จำนวน 3 คน
4. คณะกรรมการบริหารงานอำเภอ กบอ. ประชุมพิจารณาอนุมัติโครงการและค่าใช้จ่ายของหมู่บ้าน ตามหลักเกณฑ์และอัตราค่าใช้จ่ายของทางราชการ สำหรับกรณีที่ทางราชการมีการกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายหรือราคามาตรฐานเรื่องใดไว้ให้ใช้จ่าย ตามหลักเกณฑ์ของทางราชการและจัดทำแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ตามแบบที่สำนักงบประมาณกำหนดและเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบแผนการปฏิบัติงาน และแผนการใช้จ่ายงบประมาณ
5. ผู้ว่าราชการจังหวัดเสนอแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายให้กองจัดทำงบประมาณเขตพื้นที่ 1-18 พิจารณาให้ความเห็นชอบ เมื่อได้รับความเห็นชอบแล้วให้ทำการปกครองจังหวัดโอนเงินตามวงเงินที่ได้รับอนุมัติเข้าบัญชีของหมู่บ้าน และแจ้งคณะกรรมการระดับอำเภอ และคณะกรรมการหมู่บ้านทราบ
6. คณะกรรมการหมู่บ้าน ดำเนินโครงการตามที่ได้รับอนุมัติ เมื่อดำเนินโครงการแล้วเสร็จให้จัดประชุมประชาคม เพื่อให้ความเห็นชอบผลการดำเนินโครงการ และอนุมัติการเบิกจ่ายงบประมาณจากธนาคาร
7. ธนาคารแจ้งผลการเบิกจ่ายให้อำเภอทราบ
8. อำเภอรายงานผลการดำเนินโครงการให้จังหวัดทราบ เพื่อจังหวัดรายงานกรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย สำนักงบประมาณ และกระทรวงการคลัง ทราบ

การติดตามและประเมินผล

1. การรายงานผล

1.1 คณะกรรมการหมู่บ้าน รายงานผลการดำเนินงานให้อำเภอรอบ

1.2 ชุดปฏิบัติการตำบล/ ทีมภาครัฐตำบล เข้าร่วมสังเกตการณ์ ติดตามผลการดำเนินงานของหมู่บ้านและรายงานผลการดำเนินงานให้อำเภอรอบ

1.3 อำเภอบันทึกข้อมูลลงในระบบ e-form เพื่อรายงานผลการดำเนินโครงการให้จังหวัด

1.4 จังหวัดยื่นยันผลการดำเนินการให้กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และกองจัดทำงบประมาณเขตพื้นที่ ทราบ

2. การสังเกตการณ์

มอบหมายผู้ตรวจราชการกรมการปกครอง ตรวจสอบติดตามการดำเนินโครงการ

3. การประเมินผล

ที่ทำการปกครองจังหวัดประเมินผลประสิทธิภาพจากการดำเนินโครงการ และการเบิกจ่ายงบประมาณ และการจัดทำรายงานให้กระทรวงมหาดไทย เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบเป็นรายเดือน (กระทรวงมหาดไทย, 2559)

แนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดช ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางในการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอด เมื่อภายหลังได้ทรงย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

หลักแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจ และการกระทำ (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2549)

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้แนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชนในทุก ระดับ เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจ ความพอเพียง คือ พอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ซึ่งเกิดจากการเปลี่ยนแปลง ทั้งภายนอกและภายใน และจะต้องมีความรอบรู้ที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุสังคมสิ่งแวดล้อมและ วัฒนธรรม จากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

แนวคิดหลักธรรมาภิบาล

ความเป็นมาของหลักธรรมาภิบาล

การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือธรรมาภิบาลเป็นแนวคิดการบริหารจัดการภาครัฐ แนวใหม่ (New public management) ที่ให้ความสำคัญกับหลักการประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม การให้ความสำคัญกับประชาชน การมุ่งให้เกิดการบริหารจัดการที่ดี การบริหารจัดการภาครัฐ แนวใหม่ เป็นการรวมกลุ่มของแนวคิดและการปฏิบัติ เป็นหลักการที่ใช้ในการดำเนินงานแบบ เอกชนและ ธุรกิจ ในภาครัฐ

ธรรมาภิบาลจัดเป็นแนวคิดสำคัญในการบริหารงานและการปกครองในปัจจุบัน เพราะ โลกปัจจุบันได้หันไปให้ความสนใจกับเรื่องของโลกาภิวัตน์และธรรมาภิบาลมากขึ้น แทน การสนใจเรื่องการพัฒนาอุตสาหกรรมดังแต่ก่อนเพราะกระแสการพัฒนาเศรษฐกิจมีความสำคัญ กระทั่งถึงกัน การติดต่อสื่อสาร การดำเนินกิจกรรมในที่หนึ่งมีผลกระทบต่ออีกที่หนึ่ง การพัฒนา เรื่องของการเมืองการปกครองได้มุ่งให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางมากขึ้น หากจะให้ประเทศ มีการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน การมุ่งดำเนินธุรกิจ หรือปฏิบัติราชการต่าง ๆ โดยไม่ให้ความสนใจ ถึงเรื่องของสังคมประชาชน และสิ่งแวดล้อมจึงเป็นไปได้ไม่ได้ต่อไป

ในช่วง พ.ศ. 2539-2540 แนวคิดเรื่องธรรมาภิบาลได้เผยแพร่สู่สังคมไทย โดยองค์กร พัฒนาในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งนักวิชาการที่ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหาร จัดการที่ดีในการสนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยได้ยกปัญหาที่เป็นผลกระทบมาเป็นประเด็น ในการสร้างความเข้าใจ และระดมความเห็นจากประชาชน เป็นผลให้ภาคประชาชน ภาคประชา สังคมมีการตื่นตัวในเรื่องดังกล่าว องค์กรต่างประเทศที่ให้เงินกู้ และเงินช่วยเหลือเช่นธนาคาร โลก และกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ได้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้เพื่อให้ประเทศกำลังพัฒนาเป็น แนวปฏิบัติ เพื่อการนำเงินไปใช้อย่างโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล โดยมีหลักการของ การมีธรรมาภิบาลหลายหลักการแตกต่างกันออกไป แต่ก็มักมีหลักการพื้นฐานคล้ายกัน หลักการ

พื้นฐานที่สำคัญคือ หลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส สำเนียงรับผิดชอบ และประสิทธิภาพ ประสิทธิผล

ในส่วนของประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างระบบบริหารจัดการที่ดีให้เกิดขึ้นในสังคมไทย โดยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ได้กำหนดแนวทางเพื่อสร้างการบริหารจัดการที่ดีในยุทธศาสตร์การพัฒนาประชารัฐ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาประสิทธิภาพของภาคราชการ การสร้างความเข้มแข็งแก่ภาคประชาชน เพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพ ตลอดจนการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างภาครัฐกับประชาชน เพื่อให้เกิดการประสานร่วมมือกันในการพัฒนาประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ยังคงให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่องกับการสร้างระบบบริหารจัดการที่ดี โดยวางพื้นฐานเพื่อการพัฒนาในด้านต่าง ๆ และระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยต้องให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและพัฒนาธรรมาภิบาลในภาครัฐอย่างเป็นรูปธรรม ให้โปร่งใส มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบ ตรวจสอบได้อย่างเป็นธรรม และประชาชนมีส่วนร่วมมีการกระจายอำนาจ และการแบ่งภารกิจรับผิดชอบที่เหมาะสมระหว่างส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ซึ่งระบุไว้ในยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย ประกอบกับร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2559 ได้สร้างกลไกตรวจสอบสาธารณะในภาคประชาชน รวมทั้งการปลุกจิตสำนึกของประชาชน ในเรื่องคุณธรรมจริยธรรม ความพอดี เพื่อเป็นรากฐานสำคัญของการสร้างระบบธรรมาภิบาลที่ดีในสังคมไทย

นอกจากนี้ ยังใช้คำเรียกอย่างอื่นว่า ประชารัฐ รัฐบาล การปกครองที่ดี การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี อย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่า มีคำเรียกใช้ Good governance ไว้ต่าง ๆ กัน หมายถึง ธรรมาภิบาลตามคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ดังปรากฏในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

ธรรมาภิบาลจึงเป็นเรื่องของหลักการบริหารแนวใหม่ที่มุ่งเห็นหลักการ โดยมีใช้ หลักการที่เป็นรูปธรรม ทฤษฎีการบริหารงานแต่เป็นหลักการการทำงาน ซึ่งหากมีการนำมาใช้เพื่อการบริหารงานแล้วจะเกิดความเชื่อมั่นว่าจะนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่ดีที่สุด คือ ความเป็นธรรม ความสุจริต ความมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ธรรมาภิบาลอาจประกอบไปด้วยหลักการต่าง ๆ มากมาย แล้วแต่ผู้ที่จะนำเรื่องของธรรมาภิบาลไปใช้ และจะให้ความสำคัญกับเรื่องใดมากกว่ากัน และในบริบทของประเทศ บริบทของหน่วยงาน หลักการใดจึงจะเหมาะสมที่สุด สำหรับประเทศไทยแล้ว เนื่องจากได้มีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารกิจการ

123845774

บ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ที่ให้ความสำคัญกับหลักการสำคัญ 6 หลักการดังกล่าวแล้ว ในที่นี้จึงขอ
นำเสนอ รายละเอียดของการพัฒนาดัชนีวัดธรรมาภิบาลบนพื้นฐานของหลักการทั้ง 6 หลักการของ
สถาบันพระปกเกล้า ซึ่งอธิบายดังนี้

1. หลักนิติธรรม (Rule of laws) หลักการสำคัญอันเป็นสาระสำคัญของ “หลักนิติธรรม”
ประกอบด้วย 7 หลักการคือ หลักการแบ่งแยกอำนาจ หลักการคุ้มครองสิทธิและ เสรีภาพ
หลักความชอบด้วยกฎหมายของฝ่ายตุลาการและฝ่ายปกครอง ความชอบด้วยกฎหมาย ในทาง
เนื้อหา หลักความเป็นอิสระของผู้พิพากษา หลัก “ไม่มีความผิดและไม่มีโทษโดยไม่มี กฎหมาย”
และ “หลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนุญ”

1.1 หลักการแบ่งแยกอำนาจ เป็นพื้นฐานที่สำคัญของหลักนิติธรรม เพราะหลักการ
แบ่งแยกอำนาจเป็นหลักที่แสดงให้เห็นถึงการอยู่ร่วมกันของการแบ่งแยกอำนาจ การตรวจสอบ
อำนาจและการถ่วงดุลอำนาจ

1.2 หลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ หลักนิติธรรมมีความเกี่ยวพันกันกับสิทธิ
ในเสรีภาพของบุคคล และสิทธิในความเสมอภาค สิทธิทั้งสองประการดังกล่าวข้างต้นถือว่าเป็น
พื้นฐานของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ อันเป็นหลักการสำคัญตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนุญ

1.3 หลักความชอบด้วยกฎหมายของฝ่ายตุลาการและฝ่ายปกครอง การใช้กฎหมาย
ของฝ่ายตุลาการ หรือฝ่ายปกครองที่เป็นการจำกัดสิทธิของประชาชนมีผลมาจากกฎหมายที่ได้รับ
ความเห็นชอบจากตัวแทนของประชาชนโดยฝ่ายตุลาการจะต้องไม่พิจารณาพิพากษาเรื่องใดเรื่อง
หนึ่งให้แตกต่างไปจากบทบัญญัติของกฎหมาย ฝ่ายตุลาการมีความผูกพันที่จะต้อง ใช้กฎหมาย
อย่างเท่าเทียมกัน ฝ่ายตุลาการมีความผูกพันที่จะต้อง ใช้ดุลพินิจโดยปราศจากข้อบกพร่อง

1.4 หลักความชอบด้วยกฎหมายในทางเนื้อหา เป็นหลักที่เรียกร้องให้ฝ่ายนิติบัญญัติ
หรือฝ่ายปกครองที่ออกกฎหมายลำดับรอง กำหนดหลักเกณฑ์ในทางกฎหมายให้เป็นตามหลัก
ความแน่นอนของกฎหมาย หลักห้ามมิให้กฎหมายมีผลย้อนหลัง และหลักความพอสมควรแก่เหตุ

1.5 หลักการอิสระของผู้พิพากษา ผู้พิพากษาสามารถทำหน้าที่ในทางตุลาการ
ได้โดยปราศจากการแทรกแซงใด ๆ โดยผู้พิพากษามีความผูกพันเฉพาะต่อกฎหมายและทำการ
พิจารณาพิพากษาภายใต้มนธรรมของคนเท่านั้น โดยวางอยู่บนพื้นฐานของความอิสระจาก
3 ประการ กล่าวคือ ความอิสระจากคู่ความ ความอิสระจากรัฐ และความอิสระจากสังคม

1.6 หลัก “ไม่มีความผิดและไม่มีโทษโดยไม่มีกฎหมาย” เมื่อไม่มีข้อบัญญัติทาง
กฎหมายให้เป็นความผิด แล้วจะเอาผิดกับบุคคลนั้น ๆ มิได้

1.7 หลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนุญ หมายความว่า รัฐธรรมนุญได้รับการ
ยอมรับให้เป็นกฎหมายที่อยู่ในลำดับที่สูงสุดในระบบกฎหมายของรัฐนั้น และหากกฎหมายที่
อยู่ในลำดับที่ต่ำกว่าขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนุญกฎหมายดังกล่าวย่อมไม่มีผลบังคับ

123845774

2. หลักคุณธรรม (Ethics) ประกอบด้วย หลักการสำคัญ 3 หลักการ คือ หน่วยงานปลอดการทุจริต หน่วยงานปลอดจากการทำผิดวินัย และหน่วยงานปลอดจากการทำผิดมาตรฐานวิชาชีพนิยมและจรรยาบรรณ องค์ประกอบของคุณธรรมหรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ปลอดจากคอร์ปชั่น หรือมีคอร์ปชั่นน้อยลง คอร์ปชั่นการฉ้อราษฎร์บังหลวง หรือ Corruption โดยรวม หมายถึง การทำให้เสียหาย การทำลาย หรือการละเมิดจริยธรรม ธรรมเนียมปฏิบัติและกฎหมาย สำหรับพิษภัยของคอร์ปชั่นได้สร้างความเสียหายและความเดือดร้อน และเป็นพฤติกรรมที่ส่งผลในทางลบต่อ คุณธรรมของการบริหารจัดการอย่างร้ายแรง เมื่อพิจารณาเรื่องของคุณธรรมจึงควรพิจารณาเรื่องต่อไปนี

2.1 องค์ประกอบคุณธรรมหรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ปลอดจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างโจ่งแจ้งหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายน้อยลง

2.2 องค์ประกอบคุณธรรมหรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ปลอดจากการปฏิบัติที่น้อยกว่าหรือไม่ดีเท่าที่กฎหมายกำหนดหรือปฏิบัติเช่นนี้น้อยลง

2.3 องค์ประกอบคุณธรรมหรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ปลอดจากการปฏิบัติที่มากกว่าที่กฎหมายกำหนด หรือปฏิบัติเช่นนี้น้อยลง

2.4 องค์ประกอบคุณธรรมหรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ปลอดจากการปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย แต่ในวิธีการที่ผิดกฎหมายหรือปฏิบัติเช่นนี้น้อยลง สำหรับการที่หน่วยงานปลอดจากการทำผิดมาตรฐานวิชาชีพนิยมและจรรยาบรรณนั้นเป็นการกระทำผิดวิชาชีพนิยม ได้แก่ พฤติกรรมที่สวนทางหรือขัดแย้งกับองค์ประกอบของวิชาชีพนิยม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นของการมีจรรยาบรรณวิชาชีพ และการประพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพ

3. หลักความโปร่งใส (Transparency) ประกอบไปด้วย หลักการย่อย 4 หลักการ คือ หน่วยงานมีความโปร่งใสด้านโครงสร้าง หน่วยงานมีความโปร่งใสด้านการให้คุณ หน่วยงานมีความโปร่งใสด้านการให้โทษ หน่วยงานมีความโปร่งใสด้านการเปิดเผยข้อมูล

3.1 ความโปร่งใสด้านโครงสร้าง ประกอบด้วย พฤติกรรม

3.2 ความโปร่งใสด้านให้คุณ ประกอบด้วย พฤติกรรม

3.3 ความโปร่งใสด้านการให้โทษ ประกอบด้วย พฤติกรรม

3.4 ความโปร่งใสด้านการเปิดเผย ประกอบด้วย พฤติกรรม

123845774

ความโปร่งใส หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกองค์กร ให้มีความโปร่งใสในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จะต้องดำเนินการ โดยให้ประชาชนรู้ขั้นตอนที่ติดต่อกันและสามารถตรวจสอบการทำงานได้ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชนของหน่วยงานรัฐ พ.ศ. 2532 กำหนดให้หน่วยงานของรัฐ กำหนดขั้นตอน และระยะเวลาการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชน และภายในองค์กรจะต้องมีความโปร่งใสในการตัดสินใจ ในการบริหารงาน เงิน คน มีการสื่อสารที่ดี ภายในด้วย เช่น มีการกระจายข่าวรายวันหรือสัปดาห์ เพื่อให้สมาชิกในองค์กร ได้ทราบ ความเคลื่อนไหวขององค์กร

“ความโปร่งใส” ไม่มีความหมายตายตัว หากแต่ว่าการให้ความหมายของ “ความโปร่งใส” นั้นขึ้นอยู่กับความเข้าใจของหน่วยงานที่นำไปใช้ รวมทั้งบริบทของสังคม วัฒนธรรม อีกทั้งค่านิยม และวิถีชีวิต ความโปร่งใสจึงเป็นปรากฏการณ์ที่แตกต่างและหลากหลาย เพราะหน่วยงานในแต่ละแห่ง แต่ละสังคมมีวัฒนธรรมองค์กร และความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก ของ สังคมและหน่วยงานที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ ยังมีประเด็นเกี่ยวข้องที่ล้วนมีความหลากหลาย เช่น ความโปร่งใสในภาครัฐ เป็นผลจากนโยบายหน่วยงานและวิถีปฏิบัติ ที่จัดช่องทางให้ข้อมูลด้วยวิธี ที่เสริมความเข้าใจนโยบายสาธารณะเพิ่มประสิทธิผลของวิธีการเมืองและลดความไม่แน่นอนของนโยบาย เป็นต้น คำว่า “ความโปร่งใส” มีการแปลความหมายแตกต่างกันไป

อัมมาร สยามวาลา (2547, หน้า 2) ได้ให้ความหมายของความโปร่งใสว่า เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่สังคมจะป้องกันและรู้ถึงปัญหาการฉ้อราษฎร์บังหลวงได้อย่างสะดวก มีการวางกฎระเบียบ เพื่อให้ผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจได้ทราบล่วงหน้าถึงเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินใจ รวมถึง กระบวนการตัดสินใจและมาตรการที่จะวัดผลอันเกิดจากการตัดสินใจนั้น ๆ ทั้งนี้ ความโปร่งใสไม่ จำเป็นที่จะต้องนำไปสู่การฉ้อราษฎร์บังหลวง แต่สังคมอาจตั้งข้อสังเกตได้ว่า หากผู้มีอำนาจบิดพลิ้ว ไม่ยอมเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องหรือ “ไม่โปร่งใส” ผู้นั้นเจตนาที่จะฉ้อราษฎร์บังหลวง

ถวิลวดี บุรีกุล (2548, หน้า 45) ได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า ความโปร่งใสนั้น สามารถแยกตามนิยามเพื่อพิจารณา ได้ 2 นัย ดังนี้

1. พิจารณาจากความหมายตามนัยของศัพท์ความโปร่งใส คือ คุณสมบัติที่แสงผ่านได้มองเห็นทะลุได้ง่าย รวมทั้งจับได้ง่าย เปิดเผยตรงไปตรงมาและเข้าใจง่าย
2. อีกนัยหนึ่ง โดยการเปรียบเทียบกับกรททุจริตคอร์ปชั่น ความโปร่งใสใน ความหมายตรงกันข้ามกับการทุจริตคอร์ปชั่น โดยที่คอร์ปชั่นมีความหมายในเชิงลบแสดงถึง พฤติกรรมที่เจ้าหน้าที่ของรัฐอาศัยอำนาจหน้าที่กระทำการใด ๆ ในลักษณะซ่อนเร้นเพื่อให้ได้มาซึ่ง ประโยชน์

123845774

ส่วนตน เช่น การผูกขาดอำนาจหน้าที่ และการใช้ดุลยพินิจโดยไม่มี การตรวจสอบ ส่วนความโปร่งใสมีความหมายในเชิงบวก แสดงถึงพฤติกรรมที่เห็นได้อย่างชัดเจนว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจหน้าที่กระทำการใด ๆ เพื่อประโยชน์สาธารณะ

โดยสรุปความโปร่งใส เป็นเครื่องมือในการดำเนินงานองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่มุ่งเน้นการตรวจสอบและการเปิดเผยต่อสาธารณชน ซึ่งสามารถแสดงให้เห็นได้ในรูปของระบบเอกสารที่ถูกต้องชัดเจน เช่น บันทึกรายงานการประชุม การบันทึกต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อป้องกันปัญหาการทุจริตประพฤติกมิชอบอันจะนำมาซึ่งประโยชน์ส่วนตน เช่น การผูกขาดอำนาจหน้าที่ เป็นต้น

4. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการซึ่งประชาชนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น และเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน และมีการนำความคิดเห็นที่ได้ไปประกอบการพิจารณา กำหนดนโยบาย และการตัดสินใจของรัฐ การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการสื่อสารในระบบเปิด คือเป็นการสื่อสารสองทาง ทั้งอย่างเป็นทางการ ซึ่งประกอบด้วย การแบ่งข้อมูลร่วมกันระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเป็นการเสริมสร้างความสามัคคีในสังคม

ระดับการให้ข้อมูล คือ การติดต่อสื่อสาร ระหว่างผู้วางแผน โครงการกับประชาชน เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจของผู้วางแผนโครงการ และยังเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ หลักการมีส่วนร่วมประกอบไปด้วยหลักการสำคัญ 4 หลักการคือ

1. ระดับการให้ข้อมูล เป็นระดับต่ำสุดและเป็นวิธีการที่ง่ายที่สุดของการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้วางแผนโครงการกับประชาชน เพื่อให้ข้อมูลแก่ประชาชนเกี่ยวกับการตัดสินใจของผู้วางแผนโครงการ และยังเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นหรือเข้ามาเกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่าง ๆ

2. ระดับการเปิดรับความคิดเห็นจากประชาชน คือ ผู้วางแผนโครงการให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นเพื่อให้ได้ข้อมูลมากขึ้น และประเด็นในการประเมินข้อดีข้อเสียชัดเจนยิ่งขึ้น แล้วขอความคิดเห็นจากผู้ฟังรวมไปถึงการร่วมปรึกษาหารือ เป็นต้น

3. ระดับการวางแผนร่วมกันและการตัดสินใจ เป็นระดับขั้นที่สูงกว่าการปรึกษาหารือ กล่าวคือ เป็นเรื่องการมีส่วนร่วมที่มีขอบเขตกว้างมากขึ้น มีความรับผิดชอบร่วมกันในการตัดสินใจ และวางแผนเตรียมโครงการ และเตรียมรับผลที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการระดับนี้มักใช้ในกรณีที่เป็นเรื่องซับซ้อนและมีข้อโต้แย้งมาก เช่น การใช้กลุ่มที่ปรึกษาซึ่งเป็น ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องการใช้อินนุญาไตตุลาการเพื่อปัญหาข้อขัดแย้ง และการเจรจา เพื่อหาทาง

123845774

ประนีประนอมกัน เป็นต้น

4. ระดับการพัฒนาศักยภาพในการมีส่วนร่วม สร้างความเข้าใจให้กับสาธารณชนเป็นระดับขั้นที่สูงสุดของการมีส่วนร่วม คือ เป็นระดับที่ผู้รับผิดชอบ โครงการได้ตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ที่จะได้รับจากการมีส่วนร่วมของประชาชน และได้มีการพัฒนาสมรรถนะ หรือขีดความสามารถในการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มากขึ้นจนอยู่ในระดับที่สามารถมีส่วนร่วมได้อย่างเต็มที่และเกิดประโยชน์สูงสุด

การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรืออื่น ๆ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จะต้องมีการวางระบบความคิดเห็น และการรับเรื่องราวร้องทุกข์ที่จะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม และขณะเดียวกันภายในองค์กรเองจะต้องมีการสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการบริหารภายในด้วย

ทวนธง ครุฑจ้อน (2553, หน้า 32) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าร่วมในการพิจารณาตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงานทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และการบริหารจัดการ

พัชรี ลิโรรส (2546, หน้า 2) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในปัจจุบัน คือ กระบวนการซึ่งประชาชน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะแลกเปลี่ยนข้อมูล และความเห็นเพื่อหาทางเลือก และการตัดสินใจต่าง ๆ เกี่ยวกับ โครงการที่เหมาะสม และเป็นที่ยอมรับร่วมกันตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งถึงการติดตามและประเมินผล เพื่อให้เกิดความเข้าใจและการปรับเปลี่ยนโครงการร่วมกัน

อรพินท์ สพ โขกชัย (2550, หน้า 1) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการที่ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหาและประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแนวทาง ร่วมแก้ไขปัญหาร่วมในกระบวนการตัดสินใจและร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2527, หน้า 3) ให้ความหมายและหลักการสำคัญในเรื่อง นโยบายการมีส่วนร่วมในการพัฒนา หมายถึง กระบวนการที่รัฐส่งเสริม ชักนำ และสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชน ทั้งในรูปส่วนบุคคล กลุ่มคน ชมรม สมาคม มูลนิธิและองค์กรอาสาสมัคร ในรูปแบบต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลายเรื่องร่วมกัน

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2542, หน้า 17-20, 190) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมมีหลายมิติและมีความแตกต่างกันจึงไม่อาจใช้วิธีเดียวในการมองถึงการมีส่วนร่วมให้ดีพอและครอบคลุม การจะอธิบายความหมายของการมีส่วนร่วมจึงต้องคำนึงถึงบริบทที่เกี่ยวข้อง และเมื่อจะนำคำนี้

ไปใช้ในการปฏิบัติงานก็จำเป็นที่จะต้องกำหนดความหมายขึ้นมาและทำความเข้าใจให้ตรงกัน การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาเป็นสิ่งที่มีความหมายและสำคัญมากเพราะ จะทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและเกิดความเจริญงอกงามในตัวเอง แต่รัฐบาลหรือเจ้าหน้าที่ถอนตัว ออกจากชุมชนไปแล้ว การพัฒนาก็ยังดำเนินการต่อไป เพราะทั้งประชาชนหรือตัวแทนของ ประชาชนในแต่ละชุมชนเป็นผู้ที่มีความรู้และเข้าใจกระบวนการพัฒนาให้ดีที่สุดและการตัดสินใจ มีส่วนร่วม จะต้องถูกตอบสนองต่อความต้องการและปัญหาของชุมชนให้ตรงตามเป้าหมายที่สุด การมีส่วนร่วมที่แท้จริงของประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของกระบวนการพัฒนา ชุมชน ได้แก่ การศึกษาและวิเคราะห์ชุมชน การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและจัดลำดับความสำคัญ ของปัญหาการเลือกวิธีและวางแผนในการแก้ปัญหา การดำเนินงานตามแผน และขั้นตอนสุดท้าย คือการติดตามและประเมินผล

ปัญญา ฉายะจินดาวงศ์ และรัชณี ภู่อระกุล (2544, หน้า 31) กล่าวว่า หลักการมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความเห็นในการตัดสินใจในปัญหา สำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์หรืออื่น ๆ

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2546, หน้า 17-18) กล่าวว่า ระดับการมีส่วนร่วมเป็นไปได้หลาย กรณี ขึ้นอยู่กับว่าจะมีส่วนร่วมในเรื่องประเภทใด แต่หลักใหญ่ ๆ อาจแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ให้ข้อมูล
2. การมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูล-ข่าวสาร
3. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ
4. การมีส่วนร่วมทำ
5. การมีส่วนร่วมสนับสนุน

เป้าหมายในการกำหนดลักษณะของการมีส่วนร่วมดังกล่าว ก็เพื่อให้ประชาชนเข้าถึง การปฏิบัติงานมากที่สุด ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในฐานะของผู้ให้ข้อมูล และสามารถรับรู้ข้อมูลต่าง ๆ ขององค์กร โดยที่องค์กรจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถ แสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ อันนำไปสู่การตัดสินใจร่วมกัน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง และแก้ไขการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นต่อไป

กล่าวโดยสรุป การมีส่วนร่วม คือ การให้ประชาชน กลุ่ม หรือองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน ท้องถิ่นเข้าไปเกี่ยวข้องในกระบวนการทุกขั้นตอนของกิจกรรมต่าง ๆ ที่รัฐหรือหน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น อาจจะแสดงออกในลักษณะของการร่วมคิด พิจารณา ตัดสินใจและร่วมปฏิบัติ กิจกรรม ต่าง ๆ เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ร่วมกัน และ สอดคล้องกับความต้องการของคนในท้องถิ่น

5. หลักสำนึกรับผิดชอบ (Accountability) มีความหมายกว้างกว่าความสามารถในการตอบคำถามหรืออธิบายเกี่ยวกับพฤติกรรมได้เท่านั้น ยังรวมถึงความรับผิดชอบในผลงาน หรือปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งการตอบสนองต่อความคาดหวังของสาธารณะ เป็นเรื่องของความพร้อมที่จะรับผิดชอบ ความพร้อมที่จะถูกตรวจสอบได้ โดยในแง่มุมมองของการปฏิบัติถือว่า สำนึกรับผิดชอบเป็นคุณสมบัติหรือทักษะที่บุคคลพึงแสดงออก เพื่อเป็นเครื่องชี้ว่าได้ยอมรับในการกิจที่ได้รับมอบหมายและนำไปปฏิบัติด้วยความรับผิดชอบ ประกอบด้วย หลักการย่อย ดังนี้

5.1 การมีเป้าหมายที่ชัดเจน เป็นสิ่งสำคัญสิ่งแรกของระบบสำนึกรับผิดชอบ กล่าวคือ องค์กรจะต้องทำการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของการปฏิบัติการสร้างวัฒนธรรมใหม่ให้ชัดเจนว่าต้องการบรรลุอะไร และเมื่อไรที่ต้องการเห็นผลลัพธ์นั้น

5.2 ทุกคนเป็นเจ้าของร่วมกัน จากเป้าหมายที่ได้กำหนดเอาไว้ต้องประกาศให้ทุกคนได้รับรู้ และเกิดความเข้าใจถึงสิ่งที่ต้องการบรรลุ และเงื่อนไขเวลาที่ต้องการให้เห็นผลงาน เปิดโอกาสให้ทุกคนได้เป็นเจ้าของโครงการสร้างวัฒนธรรมนี้ร่วมกัน เพื่อให้เกิดการประสานกำลังคน ร่วมใจกันทำงานเพื่อผลิตภาพโดยรวมขององค์กร

5.3 การปฏิบัติการอย่างมีประสิทธิภาพ ความสำเร็จของการสร้างวัฒนธรรมสำนึก รับผิดชอบ อยู่ที่ความสามารถของหน่วยงาน ในการสื่อสารสร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้น ในองค์กร ผู้บริหารให้ความสนับสนุนแนะนำทำการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการประสานงาน ร่วมมือกันทำงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในองค์กร

5.4 การจัดการพฤติกรรมที่ไม่เอื้อการทำงานอย่างไม่หยุดยั้ง ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลง นับว่าเป็นเรื่องปกติ และทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงมักจะมีการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงเสมอ หน่วยงานต้องมีมาตรการในการจัดการกับพฤติกรรมต่อต้านการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เพื่อให้ทุกคนเกิดการยอมรับแนวความคิดและเทคโนโลยีใหม่ ๆ

5.5 การมีแผนการสำรอง ส่วนประกอบสำคัญขององค์กรที่มีลักษณะวัฒนธรรม สำนึก รับผิดชอบ ต้องมีการวางแผนฟื้นฟูที่สามารถสื่อสารให้ทุกคนในองค์กรได้ทราบและเข้าใจ ถึงแผนและ นโยบายขององค์กร และที่สำคัญคือ ต้องมีการกระจายข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องสมบูรณ์

5.6 การติดตามและประเมินผลการทำงาน องค์กรจำเป็นต้องมีการติดตามและ ประเมินผล การทำงานเป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อตรวจสอบว่าผลงานนั้นเป็นไปตาม มาตรฐานคุณภาพงานที่กำหนดไว้หรือไม่ ผลงานที่พบว่า ยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ต้องมีการดำเนินการแก้ไขในทันที ขณะที่ผลงานที่ได้มาตรฐานต้องได้รับการยกย่องในองค์กร

6. หลักความคุ้มค่า (Value for money) หลักการนี้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม ในการบริหารการจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด สิ่งเหล่านี้เป็นผลในการปฏิบัติ

123845774

อันเกิดจากการใช้หลักธรรมาภิบาลนั่นเอง ประกอบด้วย

6.1 การประหยัด หมายถึง การทำงานและผลตอบแทนบุคลากรเป็นไปอย่างเหมาะสมการไม่มีความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ การมีผลผลิตหรือบริการได้มาตรฐาน การมีการตรวจสอบภายในและการจัดทำรายงานการเงิน และการมีการใช้เงินอย่างมีประสิทธิภาพ

6.2 การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด หมายถึง มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาทรัพยากรบุคคล และมีการใช้ผลตอบแทนตามผลงาน

6.3 ความสามารถในการแข่งขัน หมายถึง การมีนโยบาย แผน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย การมีการเน้นผลงานด้านบริการ การมีการประเมินผลการทำงาน และผู้บริหาร ระดับสูง มีสถานะผู้นำ

ความหมายหลักความคุ้มค่ามีบุคคลหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ให้ความหมายหลักความคุ้มค่าไว้ดังนี้

ทินกร อัครศรีชัยโรจน์ (2551, หน้า 10) ให้ความหมายว่า หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดด้วยความประหยัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมทำให้งานมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

ณรงค์ฤทธิ์ เชื้อมาก, พระเฉลย สารัง และพระสุวรรณชัย เชาชื่น (2551, หน้า จ) กล่าวว่า หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดด้วยความประหยัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล มีการรายงานผลการทำงาน และแสดงประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรต่อสาธารณะ

ธีรวัฒน์ ชูญาติ (2552, หน้า 61) ให้ความหมายว่า หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยณรงค์ให้คนไทยมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่าสร้างสรรค์ สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

การมีธรรมาภิบาลเป็นเรื่องที่ทุกภาคส่วนให้ความสำคัญ และเริ่มมีการนำไปปฏิบัติกันมากขึ้น รวมถึงประเด็นดังกล่าวเป็นประเด็นที่อยู่ในความสนใจของประชาชน โดยเฉพาะข้าราชการและพนักงานบริษัทเอกชน เพราะเป็นการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ตั้งมั่นอยู่บนหลักการบริหารงานที่เที่ยงธรรม สุจริต โปร่งใส ตรวจสอบได้ มีจิตสำนึกในการทำงาน มีความรับผิดชอบในสิ่งที่ได้กระทำ พร้อมตอบคำถามหรือตอบสนองต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และพร้อมรับผิดชอบ มีศีลธรรม จริยธรรมในการทำงาน การคำนึงถึงการมีส่วนร่วมในการรับรู้ตัดสินใจ ดำเนินการและประเมินผล ตลอดจนร่วมรับผลจากการตัดสินใจร่วมกัน มีการส่งเสริมสถานภาพหญิงชายและการให้ความสำคัญกับกลุ่มต่าง ๆ รวมทั้งคนด้อยโอกาส ตลอดจนการสร้าง

123845774

ความเท่าเทียมกันทางสังคมในการรับโอกาสต่าง ๆ ที่ประชาชนจึงจะได้รับจากรัฐอีกด้วย
 ธรรมชาติจึงเป็นไปตามหลักการ กระบวนการและเป็นเป้าหมายไปในตัว การมีธรรมาภิบาล
 อาจนำมาสู่การมีประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ได้ในที่สุด และการมีประชาธิปไตยก็นำมาสู่การมีผลทาง
 สังคมคือ มีการพัฒนาประเทศไปในทางที่สร้างความสงบสุขอย่างต่อเนื่องและสถาพร ตลอดจน
 นำมาสู่การแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นได้โดยสันติวิธี

ในส่วนของเธอคนก็มีการมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ซึ่งมีการเรียกว่า เป็น Corporate
 governance หรือบรรษัทภิบาล เป็นการสร้างหลักของการเติบโตของบริษัท เพื่อความอยู่รอดใน
 โลกของการแข่งขัน ซึ่งต้องมีแนวปฏิบัติสำหรับบุคลากร เช่น ความโปร่งใส ความซื่อสัตย์
 ความรับผิดชอบ และแข่งขันได้ เป็นต้น การมีธรรมาภิบาลเป็นการดำเนินการไปด้วยหลักธรรม
 ที่ถูกต้องเพื่อเสริมศักยภาพในการแข่งขัน และเพิ่มประสิทธิภาพ การมีการจัดการที่ดี ช่วยให้ระบบ
 ถ่วงดุลที่เกิดขึ้นในองค์กรดีขึ้น ระบบตรวจสอบจะทำได้ดียิ่งขึ้น เป็นการให้หลักการอยู่ร่วมกัน
 อย่างสมดุลให้สิ่งที่ไม่ดีถูกขจัด คงได้แต่สิ่งที่ดีตามหลักธรรมของพระพุทธเจ้า คือ มัชฌิมาปฏิบัติ
 ธรรมาภิบาลไม่ใช่เรื่องใหม่แต่มีสอนอยู่ในหลักศาสนาต่าง ๆ อยู่แล้ว แต่มีได้เรียกอย่างที่
 เรียกกันในปัจจุบันนี้ ในพุทธศาสนามีการสอนเรื่องธรรมาภิบาลหรือธรรมาภิบาลกันมาตั้งแต่
 พุทธกาลแล้ว โดยหากเราพิจารณาคำสอนของพระพุทธเจ้า จะเห็นว่าเป็นหลักธรรมที่สอดคล้องกับ
 เรื่องของการบริหารรัฐกิจแนวใหม่และมีการนำมาใช้ในการบริหารงานอย่างต่อเนื่อง แม้กระทั่งใน
 ศาสนาอื่น ๆ ก็คิดว่ามีได้แตกต่างกันมากนัก มีคำสอนมากมายที่ระบุชัดเจนถึง หลักการธรรมาภิบาล
 มีได้แตกต่างกันมากนัก อาทิ การเป็นคนสมบูรณ์แบบ หรือ Ideal person นั้น จะนำหมู่ชนและ
 สังคมไปสู่สันติสุขและสวัสดิภาพที่ดี โดยประกอบไปด้วยคุณสมบัติ 7 ประการ ตามหลัก
 สัตบุรุษธรรม ซึ่งเป็นธรรมของคนดี จึงอาจกล่าวได้ว่า ธรรมาภิบาลสำหรับคนไทยแล้ว มีใช้เรื่อง
 ใหม่แต่อย่างไร เพียงแต่มีได้นำมาปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

แนวคิดและทฤษฎีการประเมินโครงการ

นักวิชาการหลายท่านได้พยายามเสนอรูปแบบการประเมินโครงการไว้หลายลักษณะ
 แต่ละรูปแบบมีแนวคิด ทฤษฎี และหลักเหตุผลของการพัฒนา โดยเฉพาะมีความเชื่อและปรัชญา
 ส่วนบุคคลที่แตกต่างกันไป ที่สำคัญคือรูปแบบแต่ละรูปแบบที่นำเสนอมีวัตถุประสงค์เฉพาะของ
 การประเมินที่แตกต่างกัน ดังประเด็นต่อไปนี้

แนวคิดและโมเดลการประเมินของ Cronbach

ยาวดี ราชชัญกุล วิบูลย์ศรี (2548, หน้า 32-34) ได้กล่าวถึงแนวคิด Cronbach เกี่ยวกับการ
 การประเมินไว้ 4 แนวทาง ดังนี้

1. การศึกษากระบวนการ (Process studies) ได้แก่ การศึกษาสิ่งที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน เช่น การที่นักเรียนทำแบบฝึกหัดไม่ถูกต้อง การสังเกตผลการใช้สื่อการซักถามนักเรียนขณะทำกิจกรรมต่าง ๆ หรือขณะดำเนินการสอน สิ่งที่เกิดขึ้นเหล่านี้สามารถนำมาเป็นข้อมูลที่ใช้เพื่อการพัฒนาหรือปรับปรุงรายวิชาได้อย่างดี

2. การวัดศักยภาพของผู้เรียน (Proficiency measurement) Cronbach ได้ให้ความสำคัญต่อคะแนนรายข้อมากกว่าคะแนนจากแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยให้ทัศนะว่า คะแนนจากแต่ละข้อสามารถชี้ให้เห็นถึงสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้แล้ว และสิ่งที่ควรจะพัฒนาต่อไป

3. การวัดทัศนคติ (Attitude measurement) Cronbach ให้ทัศนะว่า การวัดทัศนคติเป็นผลที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนส่วนหนึ่งซึ่งมีความสำคัญเช่นกัน

4. การติดตามผล (Follow-up studies) เป็นการติดตามผลการทำงาน เลือกศึกษาต่อในสาขาต่าง ๆ รวมทั้งการให้บุคคลที่เรียน ได้ประเมินถึงข้อดีและข้อจำกัดของวิชาต่าง ๆ ว่าควรมีการเพิ่มเติมปรับปรุงอย่างไร เพื่อช่วยในปรับปรุงรายวิชาเหล่านั้นต่อไป

เมื่อสรุปแนวคิดของ Cronbach ข้างต้นแล้ว จะเห็นว่า Cronbach เชื่อว่าการประเมินนั้นต้องพิจารณาจากหลายด้าน Cronbach จึงได้เสนอโมเดลที่เรียกว่า “Cronbach’s goal & side effect attainment model” เพื่อนำมาใช้กับการประเมิน โครงการด้านการเรียนการสอน Cronbach มีความเห็นเพิ่มเติมอีกว่า หน้าที่สำคัญของการประเมิน โครงการด้านการเรียนการสอน ก็คือ การหาข้อบกพร่องของโครงการ เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

แนวคิดการประเมินของ Scriven

เยาเวตี รามชัยกุล วิบูลย์ศรี (2548, หน้า 35-37) ได้กล่าวถึงแนวคิดของ Scriven ซึ่งจำแนกประเภทและบทบาทของการประเมินออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การประเมินระหว่างดำเนินการ (Formative evaluation) เป็นบทบาทการประเมินงานกิจกรรม ที่บ่งชี้ถึงข้อดีและข้อจำกัดที่เกิดขึ้น ผลจากการประเมินดังกล่าวนี้สามารถจะนำไปใช้เพื่อการพัฒนางานดังกล่าวให้ดีขึ้น อาจเรียกการประเมินแบบนี้ว่า การประเมินเพื่อการปรับปรุง

2. การประเมินผลรวม (Summative evaluation) เป็นบทบาทของการประเมินเมื่อกิจกรรมหรือโครงการใด ๆ สิ้นสุดลง เพื่อเป็นตัวบ่งชี้ถึงคุณค่าความสำเร็จของโครงการนั้น ๆ รวมทั้งนำเอาความสำเร็จหรือแนวทางที่ดีไปใช้กับงานหรือกิจกรรมอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันในโอกาสต่อไป จึงอาจแยกการประเมินประเภทนี้ว่า เป็นการประเมินสรุปรวม

นอกจากนี้ Scriven เสนอสิ่งที่ต้องประเมินเป็นส่วนสำคัญอีก 2 ส่วน ดังนี้

1. การประเมินเกณฑ์ภายใน (Intrinsic evaluation) เป็นการประเมินในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของเครื่องมือ ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล รวมทั้งคุณภาพของคุณลักษณะต่าง ๆ เช่น โครงสร้าง วิธีการ เป้าหมาย ทัศนคติของบุคลากร ที่รับผิดชอบในการดำเนินโครงการ ความเชื่อถือ และข้อมูลอื่น ๆ ในอดีตที่เกี่ยวข้องกับโครงการนั้น ๆ การประเมินส่วนนี้มีความสำคัญมาก คือ การประเมินเกณฑ์ภายในจะไม่สนใจถึงผลผลิตหรือผลกระทบที่มีต่อผู้รับบริการของโครงการ

2. การประเมินความคุ้มค่า (Payoff evaluation) เป็นการประเมินในส่วนที่ไม่เกี่ยวข้อง กับคุณภาพของโครงการ แต่เป็นการประเมินในส่วน ซึ่งเป็นผลที่มีต่อผู้รับบริการจากการดำเนินโครงการ เช่น ผลที่ได้จากคะแนนสอบ หรือผลการปฏิบัติงานของผู้รับบริการจากการดำเนินโครงการ หรือผลกระทบต่อด้านสุขภาพอนามัยของผู้รับบริการ ฯลฯ การประเมินความคุ้มค่า ได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับผลของโครงการที่ได้แก่ ผู้รับบริการ จึงจัดว่าเป็นการตัดสินคุณค่าของโครงการโดยอิงเกณฑ์ภายนอก (Extrinsic criteria)

Scriven ยังกล่าวถึงการประเมินทั้งสองส่วนข้างต้นว่า ควรให้ความสำคัญต่อการประเมิน เกณฑ์ภายใน แต่ขณะเดียวกัน นักประเมินก็ต้องตรวจสอบผลผลิตในเชิงสัมพันธ์ของตัวแปร ระหว่างกระบวนการกับผลผลิตอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นด้วย แนวคิดทางการประเมินของ Scriven ในระยะ ต่อมา คือ ในช่วงปี ค.ศ. 1970-1971 ได้พัฒนาไปจากแนวคิดเดิมของการประเมินที่ยึดตาม วัตถุประสงค์แต่เพียงอย่างเดียว มาเป็นการประเมินที่มุ่งเน้นถึงผลผลิตต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการทำ กิจกรรมหรือโครงการใด ๆ ในทุก ๆ ด้าน โดยให้ความสนใจต่อผลผลิตต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งที่เป็น ผลโดยตรงจากโครงการและผลกระทบหรือผลพลอยได้ ทำให้มีการแบ่งประเภทของการประเมิน ตามแนวคิดของ Scriven ออกได้เป็น 2 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ 1) การประเมินที่ยึดวัตถุประสงค์เป็น หลัก (Goal-based evaluation) ดังแนวคิดแรก ๆ ของ Scriven ที่กล่าวมาแล้ว และ 2) การประเมินที่ ไม่ยึดวัตถุประสงค์เป็นหลัก (Goal-free evaluation)

แนวคิดการประเมินของ Stake

Stake (1978) ได้พัฒนารูปแบบการประเมินโดยใช้แนวคิด Cronbach และ Scriven เป็นพื้นฐานในการปฏิบัติในการประเมินของ Stake ถือว่าเป็นรูปแบบหนึ่งที่นักประเมินนำมา ประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวางในการประเมินโครงการ การประเมินตามความเห็นของ Stake หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำไปสู่การตัดสินคุณค่า ของโครงการ จุดมุ่งหมายของการประเมินมี 2 ประการ คือ เพื่อต้องการได้ข้อมูลต่าง ๆ ที่นำมา บรรยายเกี่ยวกับโครงการนั้น และเพื่อต้องการได้ข้อมูลต่าง ๆ ที่สามารถนำมาใช้ในการตัดสิน คุณค่าของโครงการ (สมคิด พรหมเช, 2546) โมเดลของ Stake นั้นมีมิติทางการประเมินอยู่ 2 มิติ คือ

1. มิติในแนวตั้ง

1.1 สิ่งนำเข้า (Antecedents) “สิ่งนำเข้า” หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่เป็นอยู่ก่อนหรือหลังที่จะมีกิจกรรม เช่น การเรียนการสอน หมายถึง ความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเดิมของนักเรียน เป็นต้น

1.2 การปฏิบัติ (Transaction) “การปฏิบัติ” หมายถึง ภาวะของการกระทำการเคลื่อนไหวตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของงานในโครงการนั้น ๆ เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับครูและนักเรียน

1.3 ผลผลิต (Outcome) “ผลผลิต” หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นจากการที่มีภาวะของการกระทำในโครงการ เช่น ในเรื่องของการจัดการเรียนการสอน ผลผลิตที่คาดหวัง หมายถึง การที่ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ มีทัศนคติที่ดี มีความสามารถ ทักษะ หลังจากที่ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนไปแล้ว

2. มิติในแนวนอน

2.1 ส่วนของการบรรยาย หมายถึง ภาวะที่ได้เกิดขึ้นจริงโดยสามารถสังเกตได้ ภาวะในส่วนนี้แบ่งออกได้เป็น 2 ส่วนย่อย คือ

2.1.1 ความมุ่งหมายที่คาดหวัง หรือที่วางแผนไว้เพื่อต้องการให้เกิดขึ้น

2.1.2 ผลหรือสิ่งที่สังเกตได้จริง

2.2 ส่วนของการตัดสินใจ หมายถึง ภาวะของการตัดสินใจเชิงประเมิน ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วนย่อย คือ

2.2.1 เกณฑ์ ได้แก่ ภาวะที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เทียบกับปรากฏการณ์ ที่สังเกตได้ และเพื่อระบุว่าสิ่งที่เกิดขึ้นนั้นมีคุณภาพอยู่ในระดับใด

2.2.2 การเลือกตัดสินใจ ได้แก่ ผลที่เกิดจากการนำเอาปรากฏการณ์ หรือ เหตุการณ์ใด ๆ มาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด

Stake ใช้คำว่า “Contingency” ในความหมายเชิงสัมพันธ์ในแนวตั้ง ซึ่งหมายถึง “ความสัมพันธ์เชิงประจักษ์ (Empirical contingency)” และ “ความสัมพันธ์เชิงเหตุผล (Logical contingency)” จากภาวะปฏิบัติ กับภาวะของปัจจัยเบื้องต้น และผลผลิตที่คาดหวัง ตามลำดับส่วน คำว่า “Congruence” เป็นความสอดคล้องระหว่างภาวะที่เกิดขึ้นจริงกับภาวะของความคาดหวัง และเป็นความสัมพันธ์เชิงประจักษ์ ซึ่งมีความสอดคล้องในแนวนอน (เยาดี ราชชกุล วิบูลย์ศรี, 2548)

แนวคิดการประเมินของ Stufflebeam

จากที่นักวิชาการหลายท่านได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการประเมิน โครงการอย่าง หลากหลายรูปแบบการประเมินโครงการแบบชิปโมเดล CIPP model ซึ่งเน้นการประเมินที่เน้น

การตัดสินใจตามแนวความคิดของ Stufflebeam เป็นรูปแบบการประเมินที่เน้นระบบ และครอบคลุมทุกด้านทุกขั้นตอน

Stufflebeam ได้สร้างตัวแบบสำหรับใช้ในการประเมินผลโครงการสาขาการบริหาร การศึกษา และได้เขียนหนังสือเกี่ยวกับการประเมิน มีชื่อว่า “Educational evaluation and decision-making” ในปี ค.ศ. 1971 หนังสือเล่มนี้ได้เป็นที่ยอมรับในวงการศึกษาของไทย ต่อมาได้เขียนหนังสือเกี่ยวกับการประเมิน และรูปแบบการประเมินอีกมากมาย ถือเป็นผู้มีบทบาทในการพัฒนา ทฤษฎีการประเมิน มีพัฒนาการในการสร้างตัวแบบซีพี (CIPP model) ดังต่อไปนี้

Stufflebeam ได้สร้างตัวแบบ CIPP ขึ้นในปี ค.ศ. 1966 ใช้ในการประเมินผลโครงการ เป็นโครงการแบบเน้นกระบวนการ (Formative approach) ต่อมาในปี ค.ศ. 1967 ได้เน้นการกำหนด เป้าประสงค์ (Corporate goal-setting) จากการศึกษาวิเคราะห์ (Context) หรือสภาพแวดล้อม รวมถึง การประเมินความต้องการ (Needs assessment) และการวางแผนจากปัจจัยนำเข้า และการประเมิน ยุทธศาสตร์เพื่อเป็นการกำหนดแผนงาน Stufflebeam ได้พัฒนาครั้งที่ 3 ในปี ค.ศ. 1971 โดยการนำ ผลของการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงแผนงาน จากนั้นในปี ค.ศ. 1972 ก็ได้พัฒนาครั้งที่ 4 ซึ่งได้ ใช้วิธีการศึกษาแบบเน้นผลรวมสรุปของโครงการ (Summative approach) ไปพร้อม ๆ กับการศึกษา แบบเน้นกระบวนการดำเนินโครงการ (Formative approach) และในการพัฒนาครั้งที่ 5 เขาได้ขยาย ขอบเขตของแนวคิดเกี่ยวกับผลผลิต (Product) ออกไปสู่ยุทธวิธีระยะยาวที่เหมาะสม (Stufflebeam, 2002, p. 1 อ้างถึงใน วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์, 2554, หน้า 147-148)

เขาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2548, หน้า 56-59) ได้กล่าวว่า แนวคิดการประเมินของ Stufflebeam ว่าการประเมินเป็นกิจกรรมที่มีลักษณะเป็นกระบวนการคือ มีความต่อเนื่องกันในการดำเนินงานอย่างครบวงจร จะต้องมีกระบวนการหรือบ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการ และมีการเก็บรวบรวม ข้อมูลตามที่ได้ระบุหรือบ่งชี้ได้ แล้วนำเอาข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้นั้น จัดทำให้เป็นสารสนเทศ โดยสารสนเทศที่ได้มานั้น จะต้องมีความหมายและประโยชน์ เพื่อนำไปเสนอใช้ประกอบการ ตัดสินใจในการกำหนดทางเลือกใหม่ หรือแนวทางดำเนินการต่อไป CIPP เป็นการประเมินที่เป็น กระบวนการต่อเนื่อง โดยมีจุดเน้นที่สำคัญ คือ ใช้ควบคู่กับการบริหารโครงการเพื่อหาข้อมูล ประกอบการตัดสินใจอย่างต่อเนื่อง ตลอดเวลา

แนวคิดของ Stufflebeam มีลักษณะที่จะแบ่งแยกบทบาทของการทำงานระหว่างฝ่าย ประเมินกับฝ่ายบริหารออกจากกันอย่างเด่นชัด จากแนวคิดและโมเดลพื้นฐานการประเมิน ของ Stufflebeam มีขั้นตอนการประเมิน 3 ขั้นตอน คือ

1. กำหนด หรือระบุ และบ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการ
2. จัดเก็บรวบรวมข้อมูล

3. วิเคราะห์ และจัดสรรสเนเทศ เพื่อเสนอฝ่ายบริหาร

จากการศึกษาถึงแนวคิดการประเมิน โครงการของ Strufflebeam สรุปได้ว่าตัวแบบซิป (CIPP model) ให้ความสำคัญกับองค์ประกอบ 4 ประการ ได้แก่ 1) บริบท (Context) 2) ปัจจัยนำเข้า (Input) 3) กระบวนการ (Process) และ 4) ผลผลิต (Product) ซึ่งในแต่ละองค์ประกอบมีมิติในการพิจารณาสำหรับการประเมิน ดังนี้

1. การประเมินด้านบริบท (Context evaluation) เป็นการศึกษาสภาพแวดล้อมและปัจจัยพื้นฐานของโครงการ ตลอดจนแนวโน้มการก่อตัวของปัญหาที่อาจจะเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินโครงการ เป็นต้น

2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input evaluation) ซึ่งจำแนกเป็นบุคลากร สิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องมือ อุปกรณ์ครุภัณฑ์ จิตความสามารถทางการบริหารงาน ซึ่งแต่ละปัจจัยก็ยังจำแนกย่อยออกไปอีกเช่นบุคลากรอาจพิจารณาถึงเพศอายุสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ ความพึงพอใจ ความคาดหวัง ทักษะสติ ความรู้ ความสามารถ สักยภาพ ประสบการณ์วุฒิการศึกษา ถิ่นที่อยู่ และลักษณะของกลุ่มทางสังคม เป็นต้น

3. การประเมินกระบวนการ (Process evaluation) เป็นการศึกษาการดำเนินการตามยุทธวิธีหรือแผนงานนั้นว่าเป็นไปตามขั้นตอนที่ได้ถูกกำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร อีกทั้งยังเป็นการศึกษาค้นหาข้อบกพร่อง จุดอ่อนหรือจุดแข็งของกระบวนการบริหารจัดการ โครงการ โดยพิจารณาจุดเน้นที่ว่า กระบวนการของโครงการจะทำให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้ถูกกำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด

4. การประเมินผลผลิต (Product evaluation) เป็นการตรวจสอบประสิทธิผลของโครงการ โดยเฉพาะความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ที่ได้ถูกกำหนดไว้กับผลผลิตที่ได้ออกมา จากนั้นจึงนำเกณฑ์การวัดผลที่ได้กำหนดไว้ไปใช้ตัดสิน อนึ่งเกณฑ์การวัดผลที่ได้กำหนดไว้ดังกล่าวนั้น อาจเป็นเกณฑ์มาตรฐานที่บุคคลหรือหน่วยงานอื่นได้กำหนดไว้หรืออาจเป็นเกณฑ์การวัดผลที่กำหนดขึ้นเองก็ได้

เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผล

การประเมินผลโครงการจะต้องมีหลักเกณฑ์และตัวชี้วัด (Indicator) ระดับความสำเร็จของโครงการให้ทราบ โดยทั่วไปแล้วเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลโครงการ (วรเดช จันทรศร และไพโรจน์ ภัทรนรากุล, 2541) มี ดังนี้

1. เกณฑ์ประสิทธิภาพ (Efficiency) ที่มีตัวชี้วัด เช่น สัดส่วนของผลผลิตต่อค่าใช้จ่าย ผลิตภาพต่อหน่วยเวลา ผลิตภาพต่อกำลังคน ระยะเวลาในการให้บริการผู้ป่วย

2. เกณฑ์ประสิทธิผล (Effectiveness) มีตัวชี้วัด เช่น ระดับการบรรลุเป้าหมาย ระดับการบรรลุตามเกณฑ์มาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วม ระดับความเสี่ยงของโครงการ
3. เกณฑ์ความพอเพียง (Adequacy) มีตัวชี้วัด เช่น ระดับความพอเพียงของทรัพยากร
4. เกณฑ์ความพึงพอใจ (Satisfaction) มีตัวชี้วัด เช่น ระดับความพึงพอใจ
5. เกณฑ์ความเป็นธรรม (Equity) มีตัวชี้วัด คือ การให้โอกาสกับผู้ด้อยโอกาส
6. เกณฑ์ความก้าวหน้า (Progress) มีตัวชี้วัด เช่น ผลผลิตที่ได้เปรียบเทียบกับเป้าหมายรวมกิจกรรมที่ทำแล้วเสร็จ ทรัพยากรและเวลาที่ใช้ไป

7. เกณฑ์ความยั่งยืน (Sustainability) ตัวชี้วัด เช่น สมรรถนะด้านสถาบัน ความอยู่รอดของโครงการด้านเศรษฐกิจ ความเป็นไปได้ในด้านการขยายผลของโครงการ

8. เกณฑ์ความเสียหายของโครงการ (Externalities) มีตัวชี้วัด เช่น ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรม เป็นต้น

สำหรับตัวชี้วัด (Indicators) ความสำเร็จของโครงการ หมายถึง ข้อความที่แสดงเพื่อต้องการจะวัดหรือประเมิน หรือตัวแปรที่ต้องการจะศึกษา โดยจะมีการระบุลักษณะก่อนข้างจะเป็นรูปธรรม ทั้งส่วนที่มีลักษณะเชิงปริมาณ และส่วนที่แสดงลักษณะเชิงคุณภาพ นอกจากนี้ ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2529) ได้แบ่งเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลออกเป็น 6 เกณฑ์ ดังนี้

1. เกณฑ์ประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง การพิจารณาความสามารถในการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของโครงการ เป็นการตอบคำถามว่า ผลลัพธ์ของโครงการที่ปรากฏบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ เพียงไร ประสิทธิผลเป็นเรื่องของการใช้หลักเหตุผลทางเทคนิคทางวิชาการ (Technical rationality) การประเมินผล มุ่งที่การวัดผลลัพธ์ บางลักษณะได้ก้าวไกลไปกว่าการมุ่งมองเพียงวัตถุประสงค์โดยรวม ทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ได้แก่ ทางอ้อม ผลลัพธ์ และผลลัพธ์ที่ไม่ได้คาดหมาย เป็นต้น

2. เกณฑ์ประสิทธิภาพ (Efficiency) มี 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรก คือ ประสิทธิภาพทางเทคโนโลยี (Technological efficiency) คือ การสร้างผลผลิตหรือผลลัพธ์โดยมีค่าใช้จ่ายในอัตราที่ต่ำสุด หรือที่เรียกว่า ประสิทธิภาพทางเทคโนโลยี เกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิผลโดยจำกัดความพยายามด้านค่าใช้จ่าย ลักษณะที่สอง ได้แก่ ประสิทธิภาพทางเศรษฐศาสตร์ (Economic efficiency) หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายกับประโยชน์ของโครงการ โดยสรุปความหมายของประสิทธิภาพก็คือ อัตราส่วนความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์กับความพยายาม โดยมุ่งที่การเพิ่มผลลัพธ์ในระดับสูงสุดหรือมุ่งที่การลดการลงทุนต่ำสุด ประสิทธิภาพถูกนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการวิจัยประเมินผลก็ด้วยความมุ่งหวังที่จะลดความสูญเปล่าทางการบริหาร และการนำทรัพยากรที่มีค่ามาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

123845774

3. เกณฑ์ความพอเพียง (Adequacy) หมายถึง ระดับซึ่งต้องมีการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สามารถจัดหรือแก้ปัญหาได้ในหลักการ ถึงแม้ว่าวัตถุประสงค์ของโครงการมักตั้งขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งหมดก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติข้อจำกัดของปัจจัยนำเข้ามักผลักดันให้ขอบเขตของวัตถุประสงค์ ต้องลดเหลือเพียงเพื่อการแก้ไขปัญหาเพียงบางส่วน ความพอเพียงจึงเป็นเกณฑ์การวิจัยการประเมินผลที่เกี่ยวข้องกับการเปรียบเทียบ สามารถสนองต่อความต้องการทั้งหมดของสังคมได้หรือไม่ และในระดับใด

4. เกณฑ์ความเป็นธรรม (Equity) โครงการที่มีต่อประชาชนพิจารณาได้เป็น 2 หลักการ คือ หลักการแรกเป็นการประเมินในแง่ที่ว่าโครงการได้ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนผู้รับบริการเป็นจำนวนมากน้อยเพียงใด ความเป็นธรรมในหลักการนี้มุ่งพิจารณาจากการที่ประชาชนจำนวนมากที่สุดจะได้รับประโยชน์สูงสุดในอุดมการณ์ประชาชนที่ได้รับบริการทุกคน ควรจะได้รับผลประโยชน์สูงสุดจากโครงการ แต่ในความเป็นจริงมักเป็นไปได้ยาก ทั้งนี้เพราะประชาชนในสังคมประกอบด้วย กลุ่มผลประโยชน์หลากหลาย และอาจก่อให้เกิดปัญหา ถ้าหากว่าบุคคลส่วนใหญ่ที่ได้รับประโยชน์จากโครงการ เป็นกลุ่มบุคคลผู้ได้เปรียบในสังคม ส่วนหลักการที่สองมุ่งเน้นว่าโครงการที่เป็นธรรมย่อมต้องมุ่งตอบสนองต่อผู้เสียเปรียบทางเศรษฐกิจการเมืองและสังคมเป็นอันดับแรก โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อไม่ให้เกิดการขยายช่องว่างทางเศรษฐกิจการเมืองและสังคมให้กว้างกว่าที่เป็นอยู่ ถึงแม้ว่าผู้ได้รับผลประโยชน์จากโครงการจะเป็นส่วนน้อยที่เสียเปรียบในสังคม โครงการดังกล่าวก็ยังคงมีความสำคัญและจำเป็นที่จะได้รับการสนับสนุนส่งเสริมต่อไป ทั้งนี้เพื่อช่วยลดช่องว่างด้านต่าง ๆ ของสังคม

5. เกณฑ์การตอบสนอง (Responsiveness) หมายถึง ระดับความสามารถของโครงการที่ตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ เกณฑ์นี้จัดเป็นความพยายามในการตอบคำถามว่าโครงการก่อให้เกิดประสิทธิผลสำหรับใครหรือกลุ่มใดที่มีความต้องการรับบริการ หรือกลุ่มเป้าหมายที่โครงการตั้งไว้หรือไม่

6. เกณฑ์ความเหมาะสม (Appropriateness) จะพิจารณาหลักเหตุผลในด้านที่เกี่ยวข้องกับหลักการของโครงการ ความเหมาะสมของโครงการนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับเกณฑ์การประเมินผลเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งโดยเฉพาะ แต่จะต้องอาศัยหลายเกณฑ์ประกอบกัน ต้องพิจารณาถึงคุณค่าของวัตถุประสงค์ของโครงการ ความมีเหตุผลสนับสนุนสมมติฐานต่าง ๆ ของ วัตถุประสงค์นั้น ในขณะที่เกณฑ์การประเมินอื่น ๆ จะถือว่าวัตถุประสงค์เป็นเรื่องที่ยอมรับกันแล้ว แต่เกณฑ์ความเหมาะสมจะต้องถามว่าวัตถุประสงค์นั้นเหมาะสมหรือไม่ การที่จะตอบคำถามนี้ได้จะต้องพิจารณาเกณฑ์ต่าง ๆ ในการประเมินร่วมกัน ก็จะต้องใช้หลักเหตุผลหลายด้าน

ในการประเมินผลไม่จำเป็นต้องใช้เกณฑ์ทุกเกณฑ์ให้ครบ จึงจะทำการประเมินได้ เนื่องจากแต่ละ โครงการให้ความสำคัญในการแก้ปัญหาเพียงบางเรื่องเท่านั้น ผลการประเมิน โครงการก็ไม่จำเป็นต้องผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ทุกเกณฑ์ แต่หากโครงการใดสามารถผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ได้ทุกเกณฑ์ ย่อมแสดงว่าโครงการนั้นมีคุณค่ายิ่งในทางปฏิบัติ ภายใต้อาณาเขตในการประเมินหนึ่ง ๆ อาจจะมีตัวชี้วัดเพียงตัวเดียวหรือหลายตัวก็ได้ ขึ้นอยู่กับ การกำหนดของผู้ทำการประเมิน เพื่อให้ตัวชี้วัดภายใต้เกณฑ์ต่าง ๆ และผลการประเมินเป็นที่ ยอมรับมากที่สุด

แนวคิดการพัฒนาชุมชน

แนวคิดการพัฒนาชุมชนในอดีต มีความเชื่อว่าประชาชนส่วนใหญ่ในชนบทยังล้าหลัง การผลักดันนโยบายและทิศทางการพัฒนาจึงใช้การพัฒนาจากบนลงล่าง (Top down) ต่อมา หลายหน่วยงานได้ปรับแนวคิดในการพัฒนาชุมชนเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริง โดยยึดหลักการพัฒนาจากล่างขึ้นบน (Bottom up) ให้ชุมชนเป็นผู้คิดและมีส่วนร่วมในการทำงาน ตั้งแต่ เริ่มกำหนดนโยบาย จนถึงขั้นตอนสุดท้ายในการติดตามประเมินผล การพัฒนาชุมชน แห่งการเรียนรู้ หรือการพัฒนาที่เน้นสมาชิกชุมชนรู้จักวิเคราะห์ด้วยเหตุด้วยผล และใช้ความรู้ใน การแก้ไขปัญหา พัฒนาศักยภาพในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยเน้น หลักการ ประสานความรู้จากภายในและภายนอกชุมชนเข้าไปสู่การใช้ประโยชน์และสร้าง กระบวนการ เรียนรู้ของชุมชน ไม่เพียงแต่เพื่อแก้ไขปัญหาและสนองต่อความต้องการของ ชุมชนในเรื่องใด เรื่องหนึ่งเท่านั้น แต่ควรจะเป็นไปในลักษณะของการบูรณาการที่มีการพัฒนาไป พร้อม ๆ กัน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม กระบวนการเรียนรู้ และค่านิยมอันดีงาม อาทิเช่น การสร้าง ความเข้มแข็งแก่เศรษฐกิจชุมชนและพัฒนาวิสาหกิจชุมชนการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้แบบ มีส่วนร่วม การสร้างสมดุลของการใช้ประโยชน์และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการพัฒนา ที่ยั่งยืนและการสร้างเครือข่ายและความร่วมมือในการเชื่อมโยงองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น

หลักการของการพัฒนาชุมชน มีดังนี้

1. พิจารณาถึงบริบทของชุมชนเป็นหลักในการเริ่มงาน (Context) หมายถึง สภาพ ความเป็นอยู่ในชุมชนทั้งสภาพความเป็นอยู่ทางกายภาพชีวภาพเศรษฐกิจสังคมวัฒนธรรมการเมือง การ ปกครองการที่นักพัฒนาทราบสภาพความเป็นอยู่ของชุมชนก็สามารถที่จะวางแผนและ ดำเนินงาน พัฒนาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
2. การดึงประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องหรือมีส่วนร่วม (Participation) จะต้องให้ประชาชน เข้ามาเกี่ยวข้องและมีส่วนร่วมด้วยตั้งแต่ศึกษาชุมชนวางแผนวาง โครงการปฏิบัติการตามโครงการ

และการประเมินผลทั้งนี้เนื่องจากว่าผลของการดำเนินงานพัฒนานั้นส่งผลกระทบโดยตรงต่อตัวประชาชน ดังนั้น ควรที่จะให้ประชาชนเลือกแนวทางในการพัฒนาสภาพความเป็นอยู่ของตนเอง

3. การทำงานต้องค่อยเป็นค่อยไป (Gradualness) การเร่งรีบทำงานให้เสร็จเร็วเกินไปก่อนที่จะรู้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพทั่วไปและปัญหาที่แท้จริงของชุมชนอาจทำให้งานล้มเหลว และควรคิดถึงผลกระทบในการพัฒนาชุมชนในระยะยาว

4. การให้ความสำคัญกับคนในชุมชนเป็นหลัก (Man-center development) การพัฒนาชุมชนต้องเริ่มด้วยการให้ความสำคัญกับคนในชุมชนเป็นหลักหรือเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา โดยให้คนในชุมชนค้นหาความต้องการและปัญหาของตนเองให้พบไม่ว่าจะด้วยวิธีกระตุ้นช่วยเหลือหรือชักจูงก็ตาม

5. การใช้วิธีดำเนินงานแบบประชาธิปไตย (Democracy) การพัฒนาชุมชนจะต้องนำแบบประชาธิปไตยมาใช้เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนรู้จักคิดด้วยตนเองรู้จักอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นตลอดจนร่วมกันทำงานตามข้อตกลงที่ได้ร่วมอันกำหนดไว้ยึดถือในเสียงข้างมากและรับฟังเสียงข้างน้อย (Rule of majority, right of minority)

6. การดำเนินงานต้องยืดหยุ่นได้ (Flexible) เนื่องจากสังคมมีความเคลื่อนไหว (Dynamic) ตลอดเวลาจึงจำเป็นต้องเลือกวิธีดำเนินงานให้กว้างและเข้ากับสถานการณ์เหตุการณ์หรือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

7. สอดคล้องกับวัฒนธรรมชุมชน (Culture) วัฒนธรรมเป็นกุญแจสำคัญที่จะไขประตูปัญหาเพื่อเข้าถึงประชาชนการพัฒนาชุมชนจะสำเร็จหรือล้มเหลวเกิดจากความเข้าใจในวัฒนธรรมของชุมชนเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งทั้งนี้เพราะในแต่ละชุมชนสังคมมีวิถีชีวิตที่แตกต่างกัน

8. ทำงานกับผู้นำท้องถิ่น (Local leader) การทำงานกับผู้นำท้องถิ่นเป็นหลักการพัฒนาชุมชนที่สำคัญอย่างหนึ่งการพัฒนาชุมชนจะขยายตัวกว้างออกไปและบรรลุวัตถุประสงค์ได้ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับศักยภาพความสามารถของผู้นำในท้องถิ่น

9. ทำงานกับองค์กรที่มีอยู่ในชุมชน (Community organization) ในชุมชนมักมีสมาคมองค์กรอื่น ๆ อยู่การพัฒนาชุมชนต้องพยายามใช้องค์กรเหล่านี้ให้เป็นประโยชน์ควรส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มตั้งเป็นองค์กรขึ้น โดยการให้การศึกษาตลอดจนการฝึกอบรม

10. ทำการประเมินผลตลอดเวลา (Evaluation) เป็นการเรียนรู้ถึงข้อดีข้อเสีย ความผิดพลาดและความสำเร็จในสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมนั้น และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานครั้งต่อไปได้

123845774

BUU-IThesis 59710067 independent study / rev: 22122561 15:36:12 / seq: 67

11. สอดคล้องกับนโยบายของชาติ (Policy) การพัฒนาชุมชนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาประเทศผลการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่เกิดขึ้นจะมีผลต่อความเปลี่ยนแปลงในระดับชาติเสมอฉะนั้นจึงต้องสอดคล้องเป็นแนวเดียวกันกับนโยบายของชาติ

12. การทำงานโดยผ่านกระบวนการกลุ่ม (Grouping process) เป็นหลักการที่ขาดไม่ได้สำหรับการทำงานพัฒนาชุมชนประชาชนต้องได้รับการกระตุ้นให้ทำงานผ่านกระบวนการกลุ่มเพราะพลังกลุ่มมีอิทธิพลเข้มแข็งและมั่นคงมากกว่าคน ๆ เดียว

13. การพัฒนาชุมชนต้องทำเป็นกระบวนการต่อเนื่อง (Continuity) โครงการใดโครงการหนึ่งที่ดำเนินการตามกระบวนการพัฒนาชุมชนและสำเร็จไปแล้วไม่ได้หมายความว่างานพัฒนาชุมชนเสร็จสิ้นตามไปด้วยจะต้องมีการเริ่มทำโครงการใหม่ต่อไปเรื่อย ๆ ไม่มีที่สิ้นสุดหรือเรียกได้ว่าเป็นกระบวนการที่มีความต่อเนื่อง

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2540, หน้า 3) ได้กล่าวถึงการพัฒนาว่า

1. การพัฒนา คือ การเปลี่ยนแปลงตามแผนหรือการเปลี่ยนแปลงที่มีกำหนดทิศทาง (Planned or directed change) คือการพัฒนามิได้เป็นเรื่องตามธรรมชาติหากเป็นความพยายามของมนุษย์พยายามที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น โดยกำหนดทิศทางหรือรายละเอียดเอาไว้ล่วงหน้าว่าจะพัฒนาอะไรพัฒนาอย่างไรช้าหรือเร็วอย่างไรใครจะเป็นผู้พัฒนาหรือถูกพัฒนา

2. เป้าหมายสุดขยอของการพัฒนาอยู่ที่คนคนเป็นทั้งผู้ถูกพัฒนาและผู้รับผลของการพัฒนาและมองคนเป็นกลุ่มหรืออยู่ในกลุ่ม ดังนั้น การพัฒนาคนจึงรวมถึงการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจการเมืองสังคมและวัฒนธรรม

3. เป้าหมายของการพัฒนาคนกลุ่มคนหรือสังคม คือ ความกินดีอยู่ดีด้านต่าง ๆ หรือสภาพสังคมที่ดีซึ่งรวมถึงสภาพทางเศรษฐกิจและการเมือง

ปาริชาติ วัลย์เสถียร (2535, หน้า 68-69) กล่าวถึงองค์ประกอบของการพัฒนาชุมชนดังนี้

1. การพัฒนาชุมชน คือ ความพยายามที่จะยกมาตรฐานการครองชีพของประชาชนภายในท้องถิ่นให้ดีขึ้นหรืออาจกล่าวได้ว่าการพัฒนาท้องถิ่นมีจุดมุ่งหมายที่จะทำให้ประชาชนภายในท้องถิ่นมีความเจริญขึ้นทั้งทางเศรษฐกิจสังคมและการเมือง

2. การพัฒนาชุมชนมีจุดมุ่งหมายที่จะเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมหรือลักษณะทางกายภาพตลอดจนการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของประชาชนการประพฤติปฏิบัติแบบเก่า ๆ ของประชาชนในท้องถิ่นอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่างด้วยวิธีการให้การศึกษาแก่ประชาชนโดยเน้นที่การเปลี่ยนแปลงทัศนคติและแนวคิดให้ถูกทิศทาง

3. การดำเนินงานจะต้องตอบสนองความต้องการของประชาชน หมายถึง กิจกรรมใด ๆ ที่จะนำไปส่งเสริมให้ประชาชนรับไปปฏิบัติจะต้องเป็นความต้องการของประชาชนอยู่แล้วหรือเป็นกิจกรรมที่จะเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีพของประชาชนและสามารถทำให้ประชาชนรู้สึกต้องการได้

4. การพัฒนาชุมชนจะต้องใช้หลักการช่วยเร่งเร้าส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ตลอดจนดำเนินการไปตามโครงการพัฒนานั้น ๆ

5. ผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change agent) จะต้องทำหน้าที่เป็นผู้กระตุ้นเตือนช่วยและส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความคิดริเริ่มขึ้น

6. รัฐบาลหรือแหล่งความช่วยเหลือจากภายนอกจะเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือสิ่งที่ยเกินความสามารถที่ประชาชนในท้องถิ่นจะจัดหามาเองได้เช่นความรู้ทางวิชาการวัสดุและเงินเท่าที่จำเป็น

7. จะต้องมีการรวบรวมผู้เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ เข้าด้วยกันมิใช่ดำเนินการเพียงหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเพราะปัญหาของชุมชนอยู่นอกเหนือความสามารถของหน่วยงานหนึ่งหน่วยงานใดโดยเฉพาะ และการที่จะพัฒนาชุมชนให้ได้ผลจะต้องเป็นการพัฒนาโดยทั่วไปและมุ่งประชาชนเป็นหลัก ดังนั้น จึงใช้หลักการที่เรียกว่า Holistic approach คือ มุ่งที่จะพัฒนาทุก ๆ ด้าน ไม่ใช่ด้านใดด้านหนึ่ง

8. กระบวนการพัฒนาท้องถิ่นจะต้องพิจารณาถึงสังคมประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นหลัก

9. วิธีการในการพัฒนาท้องถิ่นให้อาศัยหลักการและแนวทางระบอบประชาธิปไตยเป็นพื้นฐานในการดำเนินการ

ปาริชาติ วลัยเสถียร (2535, หน้า 68-69) กล่าวถึงหลักการพัฒนาท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. หลักการมีส่วนร่วมโดยการเสริมสร้างและส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในทุกขั้นตอนการทำงาน

2. หลักความสมดุลของการพัฒนาโดยควรคำนึงถึงความสมดุลของการพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจสังคมและการเมืองในลักษณะของ Holistic approach เพราะเป็นที่ประจักษ์ชัดว่าการพัฒนาทั้งสามประการมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิดการจะเน้นด้านใดด้านหนึ่งมากเกินไปจนหนึ่งย่อมจะได้รับการกำหนดโดยลักษณะ และความเข้มข้นของปัญหาที่แต่ละท้องถิ่นเผชิญ อยู่เป็นสำคัญทั้งนี้ต้องให้ความสำคัญกับกลุ่มผู้เสียเปรียบ และกลุ่มคนยากจนในท้องถิ่นที่จะพัฒนา ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเท่าเทียมกับสมาชิกอื่น ๆ ในท้องถิ่น

3. หลักการพึ่งตนเองโดยประชาชนจะต้องมีอิสระในการคิดตัดสินใจและลงมือปฏิบัติ โดยใช้ทรัพยากรและภูมิปัญญาภายในท้องถิ่นให้มากที่สุดเป็นเบื้องต้นซึ่งหากมีโอกาสได้เรียนรู้และปฏิบัติมากขึ้นก็จะเพิ่มความเชื่อมั่นและความรู้สึกที่จะพึ่งตนเองให้สูงขึ้น

4. หลักความเข้าใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นทั้งนี้แต่ละท้องถิ่นย่อมจะมีขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นของตนเองการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นควรจะได้มีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมที่ดำรงต่อชีวิตท้องถิ่น

สรุปได้ว่า การพัฒนาท้องถิ่นช่วยทำให้ท้องถิ่นหรือชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่สภาพที่ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ทั้งนี้การพัฒนาดังกล่าวต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ความสมดุลในการพัฒนาการส่งเสริมให้ท้องถิ่นมีการพึ่งตนเองและจะต้องสอดคล้องกับขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นด้วย

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ หรือ วช. ได้สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ตามแนวทางต่าง ๆ ข้างต้น มาตั้งแต่ พ.ศ. 2550 จนถึงปี พ.ศ. 2553 และพบว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่มีศักยภาพและมีโอกาสประสบความสำเร็จ ต้องมีองค์ประกอบสำคัญ 7 ประการ คือ

1. มีผู้นำที่ดีต้องมีผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีวิสัยทัศน์ มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ การประสานงานและการกระตุ้นให้สมาชิกชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา
2. มีกรรมการชุมชนที่มีจริยธรรมและมีการบริหารจัดการชุมชนที่ดี ต้องมีกรรมการชุมชนที่เข้มแข็ง มีความมุ่งมั่น มีคุณธรรมจริยธรรม บริหารงานโปร่งใส
3. มีความร่วมมือจากสมาชิกในชุมชน มีสมาชิกชุมชนที่มีคุณภาพและมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม เข้ามาร่วมคิด ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผิดชอบในทุกกระบวนการ
4. มีกระบวนการเรียนรู้เพื่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่อง ต้องมีการเรียนรู้ เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งต้องมีการถ่ายทอดความรู้ระหว่างชุมชนอย่างสม่ำเสมอ
5. มีศักยภาพความพร้อมในเรื่องพื้นฐานอาชีพ ต้องมีความเข้มแข็งในการพึ่งพาตนเอง และมีความสามารถในการแข่งขันด้านเศรษฐกิจ จึงต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะ และทักษะความพร้อมในการประกอบอาชีพ โดยใช้ความรู้ในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เกิด กรรมวิธี/สิ่งใหม่ หรือพัฒนาให้ดีกว่าเดิม
6. มีการสร้างระบบการจกเก็บและการนำมาใช้ขององค์ความรู้ที่ดี ต้องมีระบบการเก็บความรู้ทั้งความรู้ที่มีอยู่ภายในชุมชนและความรู้ภายนอกชุมชน รวมทั้งต้องรู้จักสร้างและนำความรู้ที่มีอยู่มาใช้ในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องเป็นระบบโดยเข้าใจได้ง่าย

7. มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและนอกชุมชน ต้องมีความร่วมมือในด้านทุน กิจกรรม วิชาการองค์ความรู้ การตลาด ฯลฯ มีการจัดการกลุ่มและเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพให้เกิด การพัฒนาอย่างเชื่อมโยงประสานเกี่ยวเนื่อง ครอบคลุมการพัฒนาในทุกบริบท

ข้อมูลอำเภอวัฒนานคร

ลักษณะที่ตั้ง

อำเภอวัฒนานคร เป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดสระแก้ว ที่ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของจังหวัด สระแก้ว ห่างจากรอยต่อจังหวัดประมาณ 29 กิโลเมตร เนื้อที่ อำเภอวัฒนานครมีเนื้อที่ 1,560 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 975,000 ไร่

สภาพภูมิประเทศ

พื้นที่ทางตอนเหนือเป็นที่ราบสูงลาดเทลงมาทางตอนใต้ น้ำจึงไหลมาทางตอนใต้ ซึ่งแยกเป็น 2 สาย สายที่ 1 ไหลผ่านอำเภอเมืองสระแก้ว ไปบรรจบกับลำคลองพระสทิง ไหลไป กบินทร์บุรีรวมกับแม่น้ำบางปะกง สายที่ 2 ไหลไปทางทิศตะวันออกผ่านคลอง พรหมโหด เข้าอำเภออรัญประเทศเข้าสู่ประเทศกัมพูชา

สภาพภูมิอากาศ

ลักษณะทางภูมิอากาศแบบมรสุม มี 3 ฤดู คือ

1. ฤดูร้อน หรือฤดูก่อนฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้เริ่มกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือน พฤษภาคม อากาศอบอ้าวโดยเฉพาะเดือนเมษายน เป็นเดือนที่มีอากาศร้อนที่สุด
2. ฤดูฝน หรือฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นระยะที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดเข้าสู่ประเทศไทย อากาศจะเริ่มชุ่มชื้น จะมีฝนตกชุก
3. ฤดูหนาวหรือมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือน กุมภาพันธ์ อากาศโดยทั่วไปจะหนาวเย็นและแห้ง แต่เนื่องจากจังหวัดสระแก้วอยู่ปลายกระแสนม หนาว และ เทือกเขาทางตอนเหนือของจังหวัดขวางกั้นมวลอากาศเย็น อากาศจึงไม่หนาวเย็นมาก

หน่วยการปกครอง

แบ่งเขตการปกครองตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 เป็น 11 ตำบล (เป็น อบต. ทั้ง 11 แห่ง) 115 หมู่บ้าน มีเทศบาลตำบล 1 แห่ง (เทศบาลตำบลวัฒนานคร) ดังนี้

1. ตำบลวัฒนานคร	มี 14 หมู่บ้าน
2. ตำบลหนองน้ำใส	มี 10 หมู่บ้าน
3. ตำบลห้วยโจด	มี 7 หมู่บ้าน

4. ตำบลช่องกุ่ม	มี 9 หมู่บ้าน
5. ตำบลฝักชะ	มี 13 หมู่บ้าน
6. ตำบลท่าเกวียน	มี 14 หมู่บ้าน
7. ตำบลโนนหมากเค็ง	มี 9 หมู่บ้าน
8. ตำบลหนองหมากฝ้าย	มี 8 หมู่บ้าน
9. ตำบลหนองแวง	มี 7 หมู่บ้าน
10. ตำบลหนองตะเคียนบอน	มี 10 หมู่บ้าน
11. ตำบลแซร์อ้อ	มี 14 หมู่บ้าน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปยุตา จันทร์เส็ง (2557) ได้ศึกษา การประเมิน โครงการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีในเขต ตำบลบ่อ อำเภอลำดวน จังหวัดจันทบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลโครงการกองทุนพัฒนา บทบาทสตรี ในเขตตำบลบ่อ อำเภอลำดวน จังหวัดจันทบุรี และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะโครงการ กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ในเขตตำบลบ่อ อำเภอลำดวน จังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษาพบว่า ระดับ การประเมินโครงการด้านบริบท การประเมินคณะกรรมการให้ระดับความเหมาะสม ด้านปัจจัย นำเข้า ระดับความคิดเห็น ด้านกระบวนการ ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และด้านผลผลิต พบว่า ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

วัชรกร สุภกาญจนรุจิ (2558) ได้ศึกษา การประเมิน โครงการจัดทำระบบสารสนเทศ การบริหารทรัพยากรบุคคลระดับกรม (DPIS): กรณีศึกษากรมทางหลวง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน โครงการจัดทำระบบสารสนเทศการบริหารทรัพยากร บุคคลระดับกรม (DPIS) ของกรมทางหลวง และให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน โดยใช้แบบจำลอง CIPP ของ Stufflebeam ประเมินบริบทหรือสภาวะ แวดล้อม ปัจจัยนำเข้า การประเมินกระบวนการ และประเมินผลผลิต โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสม คือเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพประกอบกัน ผลการศึกษาพบว่า การประเมินด้านบริบทหรือสภาวะ แวดล้อม พบว่า โครงการจัดทำระบบสารสนเทศการบริหารทรัพยากรบุคคลระดับกรม (DPIS) ของกรมทางหลวง เป็นการดำเนินการตามนโยบายด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลของกรมทาง หลวง ซึ่งผู้บริหารได้นำเอาระบบสารสนเทศการบริหารทรัพยากรบุคคลระดับกรม (DPIS) ของ สำนักงาน ก.พ. มาปรับใช้กับงานด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลของกรมทางหลวง เป็นการสั่งการ ในลักษณะจากบนลงล่าง ผู้บริหารไม่ได้มีการจัดประชุมเพื่อชี้แจงหรือเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้องกับการใช้งานระบบสารสนเทศการบริหารทรัพยากรบุคคล (DPIS) ได้ทราบถึง

123845774

แนวทางการดำเนินงานก่อนการดำเนินโครงการ ทำให้ในภายหลังพบปัญหาอุปสรรคจาก การดำเนินงาน โดยผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า การประเมินกระบวนการ และประเมินผลผลิต พบปัญหาต่าง ๆ ตามมา ได้แก่ ระบบ ฯ ไม่รองรับการโอนเงินเดือนแบบ โควตาผู้บริหาร แบบฟอร์มการจัดทำคำสั่งบรรจุ แต่งตั้ง โยกย้าย ช่วยราชการ ลาออก ไม่เป็นไปตามความต้องการ ของผู้ใช้ ฟังก์ชันการใช้งานมีความซับซ้อนยุ่งยาก นอกจากนี้ยังมีปัญหาทางด้านเทคนิค ได้แก่ ระบบ ไม่มีเสถียรภาพ การเรียกใช้ข้อมูลรายงานเพื่อนำเสนอผู้บริหาร ไม่ถูกต้อง ไม่มีระบบปรุง โปรแกรมให้เป็นปัจจุบัน ไม่มีระบบเชื่อมโยงกับหน่วยงานภายนอก

กัณวีร์ สืบสุข และคณะ (2559) ได้ศึกษาการประเมินผลสำเร็จโครงการยกระดับศักยภาพ หมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวพระราชรัฐ ภูมิศึกษา: จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษาพบว่า ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพ หมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชรัฐ ภูมิศึกษา: จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านปัจจัยภายใน ด้านผู้นำชุมชน พบว่า ผู้ใหญ่บ้านและคณะกรรมการหมู่บ้าน มีบทบาทที่สำคัญมาก ในการขับเคลื่อนโครงการเป็นทั้งสื่อกลางระหว่างชาวบ้านกับภาครัฐ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการดำเนินงานของชุมชน และ ความต้องการของชุมชน พบว่า ประชาชนให้ความสำคัญด้านคุณภาพชีวิต ความปลอดภัย การมี สุขภาพที่ดีและสิ่งแวดล้อมที่ดี ปัจจัยภายนอก ด้านเครือข่ายภาครัฐ พบว่า การจัดทำโครงการมี การใช้เครือข่ายภาครัฐมาช่วยในการจัดทำ ประชาคม โดยการทำกระบวนการกลุ่มเพื่อคัดเลือก โครงการ ส่วนด้านการแลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูลข่าวสาร และด้านกลไกส่งเสริมการทำงานร่วมกัน พบว่า การจัดทำโครงการส่วนใหญ่ ยังไม่มีการใช้ ความรู้และกลไกเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่าง หมู่บ้านและชุมชน ด้านผลลัพธ์พบว่า โครงการส่วนใหญ่ ประชาชนได้รับประโยชน์สามารถช่วย ลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ เกิดเครือข่ายในการแลกเปลี่ยน เรียนรู้และประสบการณ์ระหว่างชุมชน ด้านผลลัพธ์ต่อสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมในชุมชน พบว่า เกิดการจ้างงาน สร้างรายได้ สร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชน ทำให้เกิดความสามัคคี ด้านความยั่งยืนของโครงการ ด้านทุนทาง สังคม พบว่า เกิดองค์ความรู้ภายในชุมชน เกิดกระบวนการจัดการที่ดี มีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ภายในชุมชน ด้านการสร้างเครือข่ายที่มีองค์ความรู้ ด้านการดูแลรักษา พบว่า ประชาชน มีการร่วมกันดูแลรักษาทรัพย์สินของโครงการ ด้านการขยายผล พบว่า เกิดการต่อยอดใน การประกอบอาชีพ มีการแลกเปลี่ยนสินค้าและความต้องการกับชุมชนต่าง ๆ ผลการวิเคราะห์และ ประเมินผลความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อ ขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตาม แนวทางพระราชรัฐ ภูมิศึกษา: จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านผลสัมฤทธิ์ พบว่า ด้านผลผลิต (Output) มีการใช้งบประมาณได้ตามเป้าหมายที่กำหนด โครงการมีความสอดคล้องกับความต้องการของ

ชุมชน ผู้นำชุมชนมีศักยภาพสูง สามารถขับเคลื่อนการปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว ในด้านภาพรวมของการประเมินด้านผลลัพธ์ (Outcome) พบว่า โครงการด้านสาธารณสุขประโยชน์ทั้ง 4 อำเภอ ถูกคัดเลือกมาจากปัญหาของพื้นที่ สามารถป้องกันน้ำท่วมในหน้าฝน และมีน้ำใช้ในหน้าแล้งได้ชั่วคราว ส่วนโครงการด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจ พบว่า ประชาชนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เกิดการจ้างงาน สร้างรายได้สร้างความเข้มแข็ง ได้แก่ ชุมชน ส่วนด้านผลสัมฤทธิ์ พบว่า ประชาชนเกิดการเรียนรู้ในการใช้ประโยชน์และดูแลรักษาร่วมกันเพราะเป็นโครงการที่มาจากความต้องการของประชาชน ปัญหา อุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ และสามารถเสนอแนะแนวทางที่จะทำให้การดำเนินโครงการเกิดผลสำเร็จอย่างยั่งยืน พบว่า เงื่อนไข การจำกัดงบประมาณและระยะเวลาที่สั้น ส่งผลให้กระบวนการในการคัดเลือกโครงการมีข้อจำกัด ประกอบกับการทำประชาคมโดยใช้เสียงข้างมาก ทำให้โครงการส่วนใหญ่ที่เลือกมาเป็นโครงการเฉพาะหน้าไม่ยั่งยืน และไม่เกิดความคุ้มค่าเท่าที่ควร การจ้างงาน และสร้างรายได้ให้กับชุมชนในพื้นที่ โดยการรับเหมา/ จ้างงานในชุมชน รวมทั้งการจัดซื้อจัดจ้างที่ไม่ได้ยึดตามระเบียบพัสดุของทางราชการ แต่ใช้กระบวนการจัดซื้อ/ จัดจ้างตามคู่มือตามที่โครงการกำหนดนั้น อาจส่งผลกระทบต่อมองไม่เห็นด้านผลประโยชน์ของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากการเป็นผู้นำชุมชน

วิษณุ หยกจินดา (2557) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกว้างตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกว้าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกว้าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ทั้ง 4 ด้านนี้มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

นิสรา ใจชื่อ (2557) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จของการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ปัญหา อุปสรรคในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง และแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านสาละคักคี และหมู่บ้านบ้านโคก มี 8 ปัจจัยเหมือนกัน ได้แก่ ปัจจัย

ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านจิตใจ ด้านสังคมวัฒนธรรม
ด้านการมีส่วนร่วม ด้านผู้นำหมู่บ้าน และด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ โดยภาพรวมของ
ทั้ง 8 ปัจจัย มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ 0.01 และ 0.05

123845774

BUU iThesis 59710067 independent study / recv: 22122561 15:36:12 / seq: 67

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการประเมินความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ กรณีศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ กรณีศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว วิเคราะห์และประเมินผลความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ กรณีศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว และเพื่อทราบปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ และสามารถเสนอแนะแนวทางที่จะทำให้การดำเนินโครงการเกิดผลสำเร็จอย่างยั่งยืน โดยมีแนวทางการวิเคราะห์และวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. รูปแบบการศึกษา
3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
4. การสร้างเครื่องมือ
5. การทดสอบคุณภาพและความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
6. การเก็บรวบรวมข้อมูล
7. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษา ศึกษาเฉพาะ โครงการที่ดำเนินการในพื้นที่อำเภอวัฒนานคร จำนวน 124 โครงการ จำนวน 11 ตำบล 111 หมู่บ้าน โดยคัดเลือกหมู่บ้านที่จะศึกษาเพื่อเป็นแนวทางการวิจัย พิจารณาจากหมู่บ้านที่ดำเนินโครงการสมบูรณ์ และก่อเกิดประโยชน์ต่อประชาชน

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

ผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกโครงการที่ดำเนินการในหมู่บ้านในพื้นที่อำเภอวัฒนานคร จากโครงการทั้งสิ้น จำนวน 6 โครงการ 6 หมู่บ้าน โดยศึกษาด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสาธารณสุขประโยชน์อื่น ๆ (หมู่บ้านหนึ่ง สามารถเสนอโครงการได้ 1-2 โครงการ ภายในวงเงินหมู่บ้านละ 250,000 บาท) ดังนี้

123845774

1. คัดเลือกตำบลที่มีการดำเนินโครงการทั้งสามด้านในตำบลเดียวกัน จากในอำเภอวัฒนานคร ได้ทั้งสิ้น 2 ตำบล ประกอบด้วย ตำบลวัฒนานคร และตำบลหนองตะเกียนบอน
2. คัดเลือกโครงการตำบลละ 3 โครงการ โดยมาจากด้านละหนึ่งโครงการ เน้นโครงการที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบผลลัพธ์ของโครงการได้ง่ายขึ้น
3. กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์ รวมทั้งสิ้น 26 คน ประกอบด้วย
 - 3.1 นายอำเภอวัฒนานคร 1 คน เพื่อรับทราบแนวทางในการขับเคลื่อนโครงการปัญหาและอุปสรรค ในฐานะประธานคณะกรรมการระดับอำเภอตามข้อกำหนดของโครงการ
 - 3.2 ปลัดอำเภอวัฒนานคร 1 คน ในฐานะผู้แทนของกรมการปกครองที่ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่ และสามารถระบุปัจจัยแห่งความสำเร็จและ ปัญหา/ อุปสรรคที่เกิดขึ้นได้
 - 3.3 ผู้ใหญ่บ้านของทั้ง 6 หมู่บ้าน ในฐานะประธานคณะกรรมการหมู่บ้านที่ต้องขับเคลื่อนโครงการดังกล่าว
 - 3.4 ตัวแทนคณะกรรมการหมู่บ้าน หมู่บ้านละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 6 คน
 - 3.5 ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในหมู่บ้าน หมู่บ้านละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 12 คน

ตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ลำดับ	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	จำนวน
1	นายอำเภอ	1
2	ปลัดอำเภอ	1
3	ผู้ใหญ่บ้าน	6
4	คณะกรรมการหมู่บ้าน หมู่บ้านละ 1 คน	6
5	ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในหมู่บ้าน หมู่บ้านละ 2 คน	12
	รวม	26

ตารางที่ 2 กลุ่มตัวอย่างโครงการที่ได้รับคัดเลือกเพื่อลงพื้นที่เก็บข้อมูล

ตำบล	โครงการด้านเศรษฐกิจ	โครงการด้านสังคม	โครงการด้าน สาธารณสุขประโยชน์
วัฒนานคร	โครงการปรับปรุงลาน ตากพืชผลทางการ เกษตร หมู่ที่ 2	โครงการปรับปรุง สวนสุขภาพ หมู่ที่ 3	โครงการซ่อมแซม ถนนลูกรัง หมู่ที่ 4
หนองตะเคียนบอน	โครงการซ่อมแซม ปรับปรุงศูนย์ฝึกอาชีพ หมู่ที่ 8	โครงการปรับปรุง สวนสุขภาพ หมู่ที่ 10	โครงการต่อเติมถนน คอนกรีตประชารัฐ หมู่ที่ 5

รูปแบบที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการศึกษาแบบวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยการสัมภาษณ์และการสังเกต ขั้นตอนการศึกษา

ในการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. ผู้วิจัยมีคำถามสำหรับการวิจัยที่ชัดเจนก่อนว่าอยากรู้อะไร เพราะคำถามการวิจัยจะเป็นแนวทางในการออกแบบกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาได้อย่างเหมาะสม ซึ่งคำถามในที่นี้คือ โครงการดังกล่าวเมื่อดำเนินการเบิกจ่ายงบประมาณไปแล้ว มีความสำเร็จหรือไม่ อย่างไร

2. ผู้วิจัยใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญประกอบด้วย นายอำเภอ วัฒนานคร ปลัดอำเภอวัฒนานคร ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน และประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในหมู่บ้าน

3. กระบวนการเก็บข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยเริ่มศึกษาข้อมูลที่ได้มา สร้างมโนทัศน์จากข้อมูลและเชื่อมโยงมโนทัศน์ต่าง ๆ ตามที่ปรากฏในข้อมูล แล้วตัดสินใจว่าจะนำสมมติฐานนี้ไปใช้กับข้อมูลใด แล้วจึงกำหนดการเลือกเก็บข้อมูลต่อไป

4. การเก็บข้อมูลในพื้นที่ ข้อคำถามตามกรอบแนวความคิดดังกล่าว แต่เมื่อผู้วิจัยได้พิจารณาและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยพบว่า การอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในกรณีดังกล่าว ความสัมพันธ์ปัจจัยหรือกลไกที่เกี่ยวข้อง กล่าวคือ วัตถุประสงค์และรูปแบบโครงการ ข้อมูลหลัก และผู้กำกับนโยบาย ที่จะทำให้โครงการประสบผลสำเร็จ ตรงตามวัตถุประสงค์ และนำพาประเทศสู่ความยั่งยืน

5. ผู้วิจัยเริ่มขั้นตอนต่อไปในกระบวนการวิจัย คือ การหาข้อสรุป หรือคำอธิบายเชิงทฤษฎีของสิ่งที่ศึกษา ซึ่งจะเห็นได้ว่า ลักษณะสำคัญของวิธีดำเนินการวิจัยแบบนี้ เรียกว่า วิธีอุปนัย (Inductive approach) คือ เริ่มจากข้อมูลจากตัวอย่างที่เจาะจงเลือกมาจำนวนหนึ่ง แล้วจึงวิเคราะห์หาข้อสรุป หรือคำอธิบายเชิงทฤษฎีที่มีลักษณะทั่วไปของข้อมูลนั้น

6. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้การกำหนดรหัส (Coding) เป็นเครื่องมือในการจำแนกข้อมูล การกำหนดรหัส คือ การ “แตก” ข้อมูล (เชิงคุณภาพ) ออกเป็น “หน่วยย่อย” หลาย ๆ หน่วย เพื่อให้ผู้วิจัยสามารถจัดการกับข้อมูลได้สะดวก โดยผู้วิจัยดำเนินการ 1) อ่านข้อมูลอย่างพิถีพิถันเพื่อมองหามโนทัศน์ (Concept) หรือแนวความคิดที่บ่งนัยอยู่ในข้อความนั้น และ 2) เปรียบเทียบมโนทัศน์ ที่ปรากฏอยู่ในข้อความหนึ่ง กับมโนทัศน์ในข้อความอื่นที่เหลือ เพื่อให้สามารถบอกได้ว่าสิ่งที่บ่งบอกอยู่ในข้อความเหล่านั้น หมายถึง สิ่งเดียวกัน เรื่องเดียวกัน หรือ หมายถึง คนละเรื่องกัน ข้อความที่มีความหมายเดียวกันจะถูกกำหนดรหัสเป็นตัว เดียวกัน และที่มีความหมายต่างกันก็จะให้รหัสต่างกัน

7. ผู้วิจัยสรุปและประเมินความสำเร็จของโครงการ โดยนำเสนอผลการศึกษาเพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงร่าง เป็นเครื่องมือสำคัญ โดยจะสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ ผู้ปฏิบัติ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นหลัก จากการใช้ประเด็นสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า ให้ผู้ตอบสามารถตอบคำถามได้ตามต้องการ

การสร้างเครื่องมือ

การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพจะใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงร่าง เป็นเครื่องมือสำคัญ โดยจะสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ ผู้ปฏิบัติ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นหลัก จากการใช้ประเด็นสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า ให้ผู้ตอบสามารถตอบคำถามได้ตามต้องการ

การสร้างแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความสำเร็จของโครงการเพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดประเด็นหลักในการสร้างเครื่องมือในการสัมภาษณ์

2. กำหนดกรอบ แนวคิด ในการสร้างเครื่องมือในการสัมภาษณ์
3. กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือในการสัมภาษณ์ โดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษา สร้างแนวประเด็นคำถาม โดยพิจารณาและปรึกษาอาจารย์หรือผู้มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบข่าย จัดหมวดหมู่ ความสอดคล้อง และพิจารณาความครอบคลุมของแนวประเด็นคำถาม
4. สร้างแบบสัมภาษณ์มีการกำหนดจากกรอบแนวคิดและปัจจัยต่าง ๆ ในกรอบแนวคิด โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้วิจัยได้เข้าใจบริบทแวดล้อม ปัจจัยการนำเข้า กระบวนการดำเนิน โครงการ ผลผลิตที่ได้จากโครงการทั้งที่เป็นผลผลิตโดยตรง ผลลัพธ์ และความยั่งยืนของโครงการ
5. นำแบบสัมภาษณ์ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบด้านภาษา ด้านเนื้อหา ตรวจสอบเพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขในด้านการใช้ข้อความยังไม่กระชับและครอบคลุม ในประเด็นคำถาม
6. นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้สร้างขึ้นมาเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ในด้านความสอดคล้องและครอบคลุมกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา ตลอดจนความเหมาะสมของภาษาที่ใช้
7. หลังจากผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นแล้ว จึงนำมาคำนวณหาค่า IOC เพื่อเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC อย่างน้อย 0.5 ขึ้นไป ซึ่งแสดงว่าคำถามข้อนั้นมีความตรงเชิงเนื้อหา และขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาในการแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้แบบสอบถามมีความชัดเจนตามวัตถุประสงค์ของการการวิจัย
8. ผู้วิจัยวางแผน และกำหนดวัน เวลาที่จะสัมภาษณ์ และแจ้งให้ผู้รับการสัมภาษณ์ทราบล่วงหน้าก่อน 1 สัปดาห์
9. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ โดยการแนะนำตนเอง พร้อมทั้งแจ้งจุดประสงค์ในการสัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ และทำการสัมภาษณ์จนถึงสิ้นสุดข้อคำถาม
10. จัดเตรียมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาต่อไป การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ศึกษาได้รวบรวมผลการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง และนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ความคิดเห็น ในรูปแบบของการ วิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) จากนั้นได้นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางและบรรยายความ

การทดสอบคุณภาพและความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

ในการศึกษานี้ได้มีการทดสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

1. ความตรงเชิงเนื้อหา (Validity) ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้จากการทบทวนเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา จำนวน 3 ท่าน ดังนี้

- 1.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรัณยา เลิศพุทธรักษ์
- 1.2 ดร.ธีทัต ตรีศิริโชค
- 1.3 ดร.อัครกิตต์ พัฒนสัมพันธ์

จากนั้นนำมาประมวลความเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดที่ได้รับการพิจารณาแบบสัมภาษณ์เป็นรายชื่อแล้ว นำมาปรับปรุงให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำมาคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ของความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC)

$$\text{สูตร} \quad \text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

กำหนดให้	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้อง
	$\sum R$	แทน	ค่าคะแนนรวมที่ผู้เชี่ยวชาญให้
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยค่า IOC นี้ สามารถกำหนดได้จากการอ้างอิงบุคคล ทั้งนี้ค่าที่กำหนดให้ผู้เชี่ยวชาญให้คะแนน มีดังนี้

- 1 ข้อคำถามสอดคล้องกับงานวิจัย
- 0 ไม่มั่นใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับงานวิจัย แต่อาจจะใช้ได้
- 1 ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับงานวิจัย

โดยผู้เชี่ยวชาญจะแสดงความคิดเห็นต่อข้อคำถามเป็นรายชื่อ ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้มารวมกันในแต่ละบุคคล จากนั้นรวมคะแนนของทุกคนเข้าด้วยกันหารจำนวนของผู้เชี่ยวชาญ จะได้ผลลัพธ์ที่เป็นตัวเลข ซึ่งค่าในการยอมรับจะต้องไม่ต่ำกว่า .66 (ชนัญฐ ยังเฟื่องมนต์, 2554) จากการคำนวณได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับแบบสัมภาษณ์ทั้งฉบับ ผลการคำนวณค่า IOC คือ 1.00

2. ปรับปรุงรูปแบบสัมภาษณ์อีกครั้ง แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติมเพื่อให้ได้แบบสัมภาษณ์ที่มีประสิทธิภาพ

3. นำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ใช้วิธีการสังเกตและการสัมภาษณ์ในพื้นที่ เพื่อให้ได้ ตัวอย่างและข้อมูลตามประเด็นที่กำหนด มีวิธีและขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ทำหนังสือถึงนายอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บข้อมูลและขอความร่วมมือในการประสานพื้นที่ในการอำนวยความสะดวกให้ผู้วิจัย เข้าเก็บข้อมูล
2. ประสานกับเจ้าหน้าที่ในระดับอำเภอ เพื่อยืนยันวัน เวลา และสถานที่ในการลง พื้นที่ จัดเก็บข้อมูลตาม โครงการที่กำหนด
3. ประชุมทำความเข้าใจถึงประเด็นต่าง ๆ ที่คาดว่าจะได้รับจากการลงพื้นที่เก็บข้อมูล เพื่อพัฒนาประเด็นสัมภาษณ์ร่วมกัน ภายใต้การให้ข้อสังเกตและเสนอความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา
4. ดำเนินการจัดเก็บข้อมูล และสรุปประเด็นของข้อมูลในแต่ละพื้นที่
5. วิเคราะห์ข้อมูล และจัดทำแบบประเมิน จากนั้นจึงประเมินความสำเร็จของโครงการ แต่ละโครงการ พิจารณาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการ จำแนกปัญหาอุปสรรค และสรุปเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการนำไปปฏิบัติต่อไป
6. เข้าพบนายอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว เพื่อนำเสนอผลการศึกษา และรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเมินความสำเร็จของโครงการ
7. นำข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของนายอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว มาปรับปรุง และจัดทำวิจัยฉบับสมบูรณ์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์วิธีการสร้างข้อสรุป จากการศึกษารูปแบบ หรือข้อมูลจำนวนหนึ่ง โดยยึดสาระเนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์เป็นหลัก และนำวิธีการวิเคราะห์ มาแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุป ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งส่วนใหญ่ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ จะเป็นข้อความบรรยาย (Descriptive) ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์ และจดบันทึก
2. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) คือ การกระทำกับข้อมูลที่ได้จากเอกสาร โดยข้อความที่จะมาวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

- 2.1 ระบบจำแนกประเภทการสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย
- 2.2 ระบบจำแนกประเภทครอบคลุม คือ สามารถรองรับคำและข้อความที่ถูกแจ้ง
ได้เป็นอย่างดี มีการระบุรายละเอียด แนวคิด ตัวแปรให้ชัดเจนที่สุดเท่าที่จะทำได้
- 2.3 ต้องมีความเด่นชัดในตัวเอง
- 2.4 ไม่มีความซ้ำซ้อนเหลื่อมกัน
- 2.5 มีการใช้หลักการเดียวกันในการจัดระบบตลอดงานวิจัย และวิเคราะห์

123845774

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการประเมินด้านความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้าน เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ วิทยาลัยอาเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) ผู้วิจัยนำเสนอผลการสัมภาษณ์หน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชน ในพื้นที่อำเภอวัฒนานคร เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจนกระทั่งข้อมูลอ้อมตัวผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ วิทยาลัยอาเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลวิเคราะห์และประเมินผลด้านความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ วิทยาลัยอาเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ และสามารถเสนอแนะแนวทางที่จะทำให้การดำเนินโครงการเกิดผลสำเร็จอย่างยั่งยืน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) จากผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ ซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 2 คน และภาคประชาชน 24 คน ในพื้นที่อำเภอวัฒนานคร ซึ่งมีข้อมูลดังนี้

ตารางที่ 3 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์ หน่วยงานภาครัฐ

ลำดับที่	ประเภทกลุ่มตัวอย่าง	แทนด้วยรหัส
1	นายอำเภอวัฒนานคร	M1
2	ปลัดอำเภอวัฒนานคร	M2

ตารางที่ 4 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้การสัมภาษณ์ ภาคประชาชน

ลำดับที่	ประเภทกลุ่มตัวอย่าง	แทนด้วยรหัส
1	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 2	M3
2	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 3	M4
3	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 4	M5
4	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 5	M6
5	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 8	M7
6	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 10	M8
7	คณะกรรมการหมู่บ้าน หมู่ 2	M9
8	คณะกรรมการหมู่บ้าน หมู่ 3	M10
9	คณะกรรมการหมู่บ้าน หมู่ 4	M11
10	คณะกรรมการหมู่บ้าน หมู่ 5	M12
11	คณะกรรมการหมู่บ้าน หมู่ 8	M13
12	คณะกรรมการหมู่บ้าน หมู่ 10	M14
13	ประชาชนผู้มีส่วนได้เสีย หมู่ 2	M15
14	ประชาชนผู้มีส่วนได้เสีย หมู่ 2	M16
15	ประชาชนผู้มีส่วนได้เสีย หมู่ 3	M17
16	ประชาชนผู้มีส่วนได้เสีย หมู่ 3	M18
17	ประชาชนผู้มีส่วนได้เสีย หมู่ 4	M19
18	ประชาชนผู้มีส่วนได้เสีย หมู่ 4	M20
19	ประชาชนผู้มีส่วนได้เสีย หมู่ 5	M21
20	ประชาชนผู้มีส่วนได้เสีย หมู่ 5	M22
21	ประชาชนผู้มีส่วนได้เสีย หมู่ 8	M23
22	ประชาชนผู้มีส่วนได้เสีย หมู่ 8	M24
23	ประชาชนผู้มีส่วนได้เสีย หมู่ 10	M25
24	ประชาชนผู้มีส่วนได้เสีย หมู่ 10	M26

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ กรณีศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลในพื้นที่ 2 ตำบล 6 หมู่บ้าน ของอำเภอวัฒนานคร ได้แก่ ตำบลวัฒนานคร มี 3 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 2 บ้านหัวช้าง หมู่ 3 บ้านโนนจิก และหมู่ 4 บ้านสระลพ ตำบลหนองตะเคียนบอน มี 3 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 5 บ้านกองแก้วนพคุณ หมู่ 8 บ้านคลองทราย และหมู่ 10 บ้านวังรีใต้ เพื่อประเมินความสำเร็จของ โครงการ Product evaluation ด้านผลผลิต (Output) ด้านผลลัพธ์ (Outcome) และด้านความสำเร็จของโครงการ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ และการสังเกตการณ์ 2 กลุ่ม กลุ่มแรกเป็นการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ผลการสัมภาษณ์ ดังตารางที่ 5-17 และกลุ่มที่สอง สัมภาษณ์ผู้ใหญ่บ้าน/ หัวหน้าชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้านและประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 18-30

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้าน เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ กรณีศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ผ่านการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ พบว่า

ด้านผลผลิต (Output)

ด้านปัจจัยภายใน ได้แก่ ด้านผู้นำชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน และด้าน ความต้องการของชุมชน ดังตารางที่ 5-17

ด้านผู้นำชุมชน

1. ท่านคิดว่าผู้นำชุมชนมีบทบาทต่อด้านความสำเร็จของโครงการนี้มากน้อยเพียงไร โดยเฉพาะบทบาทของผู้นำชุมชนในพื้นที่ที่ท่านรับผิดชอบ
2. ท่านได้มีส่วนในการเพิ่มบทบาทของผู้นำในชุมชนหรือไม่อย่างไร

ตารางที่ 5 คำตอบจากการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ด้านปัจจัยภายใน ผู้นำชุมชน

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M1	1	ผู้นำชุมชนมีความสำคัญต่อด้านความสำเร็จของโครงการเป็นอย่างมาก เพราะผู้นำมีส่วนในการขับเคลื่อนโครงการนี้ค่อนข้างสูง
	2	มีทีมตำบลที่อยู่ในอำเภอวัฒนานคร คอยทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงเข้าไปให้ความรู้เข้าไปประชุมสมาคม ร่วมทำงานให้เกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้
M2	1	ผู้ใหญ่บ้าน/ ผู้นำชุมชน และคณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน จึงเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการดำเนินโครงการดังกล่าว
	2	มีการเน้นย้ำ อบรมผู้ใหญ่บ้าน/ ผู้นำชุมชน และคณะกรรมการหมู่บ้าน ให้มีการทำงานที่โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้

จากตารางที่ 5 จากการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ด้านปัจจัยภายใน ผู้นำชุมชน พบว่า ผู้ใหญ่บ้าน/ ผู้นำชุมชน และคณะกรรมการหมู่บ้าน มีบทบาทที่สำคัญมากในการขับเคลื่อนโครงการดังกล่าว เพราะเป็นสื่อกลางระหว่างชาวบ้าน กับภาครัฐ และยังมีบทบาทในการนำความคิดของประชาชนในการพิจารณาคัดเลือกโครงการอีกด้วย

ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน

1. ท่านคิดว่า ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการโครงการนี้มากน้อยเพียงไร
2. การมีส่วนร่วมดังกล่าว จะส่งผลอย่างไรต่อด้านความสำเร็จของโครงการ

ตารางที่ 6 คำตอบจากการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ด้านปัจจัยภายใน การมีส่วนร่วมกับชุมชน

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M1	1	ประชาชนมีส่วนร่วมค่อนข้างมาก ก่อนจะทำโครงการต้องมีการประชุมซึ่งประชาชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุม และร่วมแสดงความคิดเห็น
	2	โครงการดังกล่าวเป็นการเลือกโดยประชาชนซึ่งเป็นความต้องการของประชาชนเองก็จะส่งผลต่อด้านความสำเร็จของโครงการ และประชาชนสามารถร่วมตรวจสอบการทำงานของภาครัฐได้
M2	1	ประชาชนมีส่วนร่วมมาก เพราะได้เข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นต่อการเลือกโครงการที่จะดำเนินการ เพื่อให้โครงการตรงกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่
	2	โครงการดังกล่าว ถูกเลือกมาโดยประชาชน เพราะประชาชนในพื้นที่จะรู้ในสิ่งที่ชุมชนต้องการมากที่สุด และจะส่งผลให้เกิดผลสำเร็จความสำเร็จกับโครงการดังกล่าว

จากตารางที่ 6 จากการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ด้านปัจจัยภายใน การมีส่วนร่วมกับชุมชน พบว่า ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นทุกพื้นที่ เนื่องจากโครงการดังกล่าวเป็นความต้องการจากประชาชน และทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมดำเนินการ ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมและติดต่อประสานงานกันได้ทั่วถึง

ด้านความต้องการของชุมชน

ได้แก่ ความผูกพันกับชุมชน ความรู้สึกเป็นเจ้าของในโครงการชุมชน

1. ความผูกพันกับชุมชน

1.1 ท่านคิดว่าประชาชนในพื้นที่ที่มีความผูกพันกับชุมชนมากน้อยแค่ไหน

1.2 การมีความผูกพันกับชุมชนส่งผลให้เกิดความยั่งยืนของโครงการหรือไม่อย่างไร

ตารางที่ 7 คำตอบจากการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ด้านปัจจัยภายใน ความต้องการของชุมชน: ความผูกพันกับชุมชน

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M1	1	ประชาชนในพื้นที่ส่วนมากจะมีเด็ก ผู้สูงอายุ จะมีความผูกพันค่อนข้างมาก ส่วนคนหนุ่มสาว จะไปทำงานนอกพื้นที่จึงทำให้ความผูกพันน้อย แต่ก็มี ความผูกพันเพราะโตมาในชุมชนตั้งแต่เด็ก
	2	ส่งผลต่อความยั่งยืนครับ ประชาชนเป็นคนเสนอโครงการด้วยตัวเอง เมื่อโครงการดำเนินการจนเสร็จสิ้นแล้ว การดูแลรักษา คนในชุมชนก็จะช่วยกันดูแลรักษาและจะส่งผลให้เกิดความยั่งยืน
M2	1	ขึ้นอยู่กับชุมชน ถ้าชุมชนใหญ่จะมีความผูกพันที่น้อย แต่ถ้าชุมชนเล็กจะมีความผูกพันที่มากกว่าเพราะทุกคนสามารถเข้าหากันได้ง่าย
	2	ถ้าชุมชนที่ไหนประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมก็就会有ความยั่งยืนของโครงการ เพราะประชาชนเป็นผู้เสนอโครงการเอง ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความยั่งยืน

จากตารางที่ 7 จากการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ด้านปัจจัยภายใน ความต้องการของชุมชน: ความผูกพันกับชุมชน พบว่า ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ที่มีความผูกพันกับชุมชน เมื่อมีโครงการเกิดขึ้นภายในชุมชนจะส่งผลให้เกิดการทำงานร่วมกันและโครงการที่เกิดขึ้นก็มาจากการเสนอโดยประชาชน จึงส่งผลให้เกิดความยั่งยืนของโครงการ

2. ความรู้สึกเป็นเจ้าของในโครงการชุมชน

2.1 ท่านคิดว่าประชาชนในพื้นที่ที่มีความรู้สึกเป็นเจ้าของในโครงการของชุมชนมากน้อยแค่ไหน

2.2 การมีความรู้สึกเป็นเจ้าของในโครงการของชุมชนส่งผลให้เกิดความยั่งยืนของโครงการหรือไม่อย่างไร

ตารางที่ 8 คำตอบจากการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ด้านปัจจัยภายใน ความต้องการของชุมชน: ความรู้สึกเป็นเจ้าของในโครงการชุมชน

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M1	1	ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ เพราะ โครงการมาจากความต้องการของชุมชน
	2	ส่งผลให้เกิดความยั่งยืน เพราะ โครงการดังกล่าวเป็นความต้องการของคนในชุมชน
M2	1	มีมาก เพราะประชาชนเป็นคนเสนอโครงการดังกล่าวด้วยตัวเอง
	2	ส่งผลให้เกิดความยั่งยืน เพราะ โครงการดังกล่าวประชาชนเป็นคนคิดเองเป็นสิ่งที่ประชาชนมีความต้องการจึงทำให้ให้ความยั่งยืนของโครงการ

จากตารางที่ 8 จากการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ด้านปัจจัยภายใน ความต้องการของชุมชน: ความรู้สึกเป็นเจ้าของในโครงการชุมชน พบว่า ประชาชนมีความรู้เป็นเจ้าของในโครงการอย่างมาก เพราะประชาชนเป็นคนเลือกโครงการด้วยตัวเอง เมื่อประชาชนรู้สึกเป็นเจ้าของในโครงการก็จะเกิดการช่วยกันดูแลรักษา พัฒนาให้เกิดความยั่งยืน

ด้านปัจจัยภายนอก ได้แก่ เครือข่ายภาครัฐ การแลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูลข่าวสาร และกลไกส่งเสริมการทำงานร่วมกัน ดังตารางที่ 4-7-4-10

เครือข่ายภาครัฐ

1. ท่านเห็นว่าเครือข่ายภาครัฐในพื้นที่มีส่วนช่วยให้โครงการเกิดความสำเร็จได้หรือไม่อย่างไร
2. การปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับชุมชนหรือไม่อย่างไร

ตารางที่ 9 คำตอบจากการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ด้านปัจจัยภายนอก เครือข่ายภาครัฐ

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M1	1	ภาครัฐได้มีมีการประชุมเกี่ยวกับโครงการ มีทีมตำบลในการประสานงาน สอนงาน และตรวจสอบ
	2	มีความสัมพันธ์ ภาครัฐมีการกำหนดแผนลงพื้นที่พบประชาชนในพื้นที่ และ มีการตรวจสอบโครงการ
M2	1	มีส่วน เพราะภาครัฐได้เป็นที่เลี้ยงในการสอนงานต่าง ๆ ในการทำโครงการ
	2	มีความสัมพันธ์ เพราะนโยบายของรัฐบาลต้องลงพื้นที่เข้าถึงประชาชน และ มีการตั้งทีมลงพื้นที่พบปะประชาชนโดยตรง

จากตารางที่ 9 จากการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ด้านปัจจัยภายนอก เครือข่าย ภาครัฐ พบว่า ภาครัฐได้มีกลไกและแนวทางที่จะช่วยส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนสามารถ ดำเนินโครงการได้เอง เมื่อประชาชนมีปัญหาติดขัดอะไรเกี่ยวกับโครงการภาครัฐก็จะยื่นมือเข้าไป ช่วย

การแลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูลข่าวสาร

1. ประชาชนในพื้นที่ของท่านมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันมากน้อยแค่ไหนอย่างไร

2. การที่ประชาชนในพื้นที่ที่มีการแลกเปลี่ยนรับรู้ข่าวสาร จะส่งผลอย่างไรต่อการ ดำเนินโครงการบ้าง

ตารางที่ 10 คำตอบจากการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ด้านปัจจัยภายนอก การแลกเปลี่ยน
ความรู้ข้อมูลข่าวสาร

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M1	1	ผู้นำชุมชนต้องมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนข่าวสารกันตลอดเวลา เพราะจะมี การประชุมระดับอำเภอ ตำบล เลยทำให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกัน
	2	ส่งผลมาก เพราะเมื่อมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกัน จะทำให้โครงการที่ กำลังสร้างประสบความสำเร็จ เนื่องจากได้รู้ถึงปัญหาของชุมชนอื่น แล้ว สามารถนำมาปรับปรุงแก้ไขโครงการในชุมชนของตนเองให้ดีขึ้น
M2	1	จะมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันอยู่เสมอ เพราะจะมีการเปิด โอกาสให้ ประชาชนแสดงความคิดเห็นหรือเสนอปัญหาที่เกิดขึ้นกับชุมชน
	2	ส่งผลในแง่พัฒนา เพราะถ้ามีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารจะทำให้รู้ถึงปัญหา ที่เกิดขึ้น และมีการปรับปรุงพัฒนาโครงการให้ดีขึ้น

จากตารางที่ 10 จากการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ด้านปัจจัยภายนอก
การแลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูลข่าวสาร พบว่า ประชาชนมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันมาก
เมื่อประชาชนมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกัน รู้ถึงปัญหาของชุมชนอื่น แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
โครงการที่ชุมชนตัวเองก็จะส่งผลให้โครงการประสบความสำเร็จ

กลไกส่งเสริมการทำงานร่วมกัน

ได้แก่ กลไกส่งเสริม ความเพียงพอของงบประมาณ

1. กลไกส่งเสริม

1.1 ในส่วนของภาครัฐมีกลไกที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างชุมชนกับองค์กร
อื่น ๆ ใด ๆ อย่างไร นโยบายของภาครัฐมีส่วนส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกันอย่างไรบ้าง

1.2 ท่านเห็นว่าภาครัฐควรมีการกำหนดกลไกอย่างไรให้เกิดการทำงานร่วมกัน และ
ส่งผลให้เกิดความยั่งยืนของโครงการต่อไป

ตารางที่ 11 คำตอบจากการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ด้านปัจจัยภายนอก กลไกส่งเสริมการทำงานร่วมกัน: กลไกส่งเสริม

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M1	1	ภาครัฐจะมีทีมตำบลคอยเป็นพี่เลี้ยงในการดำเนินโครงการ มีการช่วยเหลือในการทำโครงการ และมีการตรวจสอบการทำงานในด้านต่าง ๆ ให้ถูกต้อง
	2	โปร่งใส ทีมตำบลต้องเข้มแข็ง และเน้นการทำงานที่โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้
M2	1	นโยบายของภาครัฐจะมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับชุมชน ซึ่งทำให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกันมากขึ้น
	2	ภาครัฐมีกลไกที่ได้อยู่แล้วและยังปฏิบัติมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งภาครัฐได้นำตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จไปปรับใช้กับโครงการอื่น ๆ ให้เกิดความยั่งยืน

จากตารางที่ 11 จากการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ด้านปัจจัยภายนอก กลไกส่งเสริมการทำงานร่วมกัน: กลไกส่งเสริม พบว่า เครือข่ายภาครัฐที่มีความสัมพันธ์กับชุมชนที่ดีจะส่งผลดีต่อโครงการต่าง ๆ ในชุมชน เพราะจะได้รับความร่วมมือ โดยเฉพาะในสังคมชนบท เครือข่ายภาครัฐมีความใกล้ชิดกับชุมชน

2. ความเพียงพอของงบประมาณ

ท่านเห็นว่างบประมาณที่จัดสรรให้แก่โครงการดังกล่าวมีความเพียงพอที่จะส่งผลต่อความสำเร็จและความยั่งยืนของโครงการมากน้อยแค่ไหน เพียงไร

ตารางที่ 12 คำตอบจากการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ด้านปัจจัยภายนอก กลไกส่งเสริมการทำงานร่วมกัน: ความเพียงพอของงบประมาณ

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M1	1	งบประมาณอาจไม่เพียงพอ เพราะงบที่ได้มาอาจมีความจำกัดกับโครงการบางโครงการ
M2	1	มีความเพียงพอ แต่ก็ขึ้นอยู่กับแต่ละโครงการด้วย เพราะบางโครงการมีขนาดใหญ่ก็อาจจะไม่เพียงพอ แต่โดยรวมแล้วงบประมาณมีความเพียงพอ

จากตารางที่ 12 จากการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ด้านปัจจัยภายนอก กลไก ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน: ความเพียงพอของงบประมาณ พบว่า ขึ้นอยู่กับขนาดของโครงการ โดยรวมงบประมาณมีความเพียงพอ

ด้านผลลัพธ์ (Outcome)

ผลการวิเคราะห์และประเมินด้านความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ กรณีศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ได้แก่ การนำไปใช้ประโยชน์ (Utilization) การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการดำเนินโครงการ ผลลัพธ์ต่อสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมในชุมชน ดังตารางที่ 4-11-4-15

การนำไปใช้ประโยชน์ (Utilization)

ท่านเห็นว่าประชาชนในพื้นที่ได้ใช้ประโยชน์จากผลของโครงการมากน้อยแค่ไหน
อย่างไร

ตารางที่ 13 คำตอบจากการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ด้านผลลัพธ์ การนำไปใช้ประโยชน์

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M1	1	ได้ประโยชน์ แต่ก็ไม่ทั้งหมดเพราะบางคนก็ไม่ต้องการ แต่เสียงส่วนมากในชุมชนต้องการ จึงทำให้คนส่วนมากได้ประโยชน์จากโครงการดังกล่าว
M2	1	ประชาชนในพื้นที่ได้ประโยชน์มาก เพราะเป็นสิ่งที่ประชาชนต้องการ แต่บางสิ่งก็ไม่ค่อยได้ประโยชน์เพราะบางโครงการไม่ตรงกับนโยบายภาครัฐจึงไม่สามารถทำโครงการที่ต้องการได้เลยต้องเปลี่ยนเป็นโครงการอื่น แต่ส่วนใหญ่ก็ตรงกับความต้องการของประชาชน

จากตารางที่ 13 จากการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ด้านผลลัพธ์ การนำไปใช้ประโยชน์ พบว่า ประชาชนได้ประโยชน์จากโครงการทุกโครงการ เพราะเป็น โครงการที่มาจากความต้องการของประชาชน การได้ประโยชน์มีทั้งประโยชน์จากโครงการ โดยตรง ประโยชน์จากการจ้างงานของโครงการ

การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการดำเนินโครงการ
 การดำเนินโครงการในพื้นที่ก่อให้เกิดผลอย่างไรต่อทุนมนุษย์ทั้งในด้านความรู้
 ความชำนาญ ความสามารถ สมรรถนะของประชาชนในพื้นที่

ตารางที่ 14 คำตอบจากการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ด้านผลลัพธ์ การสร้างองค์ความรู้อัน
 เกิดจากการดำเนินโครงการ

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M1	1	แรงงานที่จ้างส่วนใหญ่จะไม่มีฝีมือ แต่เมื่อมีการทำงานก็จะได้รับความรู้ เกี่ยวกับการทำงาน และสามารถเพิ่มความชำนาญ ความสามารถในด้านต่าง ๆ อีกด้วย
M2	1	เกิดแน่นอน เพราะโครงการดังกล่าวมีการจัดจ้างประชาชนในพื้นที่ใน การดำเนินการสร้างโครงการ จึงทำให้มีการได้รับความรู้ในด้านต่าง ๆ ทำให้ เกิดความชำนาญ และความสามารถในด้านอื่น ๆ อีกมากมาย

จากตารางที่ 14 จากการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ด้านผลลัพธ์ การสร้าง
 องค์ความรู้อันเกิดจากการดำเนินโครงการ พบว่า โครงการมีการจัดจ้างประชาชนในพื้นที่ใน
 การดำเนินโครงการ ทำให้ประชาชนได้รับความรู้ การเรียนรู้ของชุมชนเพิ่มมากขึ้นในทุกพื้นที่
 เนื่องจากโอกาสในการคิด ทำ และตัดสินใจร่วมกัน เมื่อเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ ก็สนใจในสิ่งที่
 เกิดขึ้น รวมไปถึงหลายโครงการเป็นโครงการที่ชาวบ้านได้รับประโยชน์จากการมาใช้บริการ
 ร่วมกัน

ด้านผลลัพธ์ต่อสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมในชุมชน

โครงการได้ก่อให้เกิดการจ้างงานในพื้นที่หรือไม่ มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจในพื้นที่มาก
 น้อยแค่ไหน ในลักษณะใด

ตารางที่ 15 คำตอบจากการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ด้านผลลัพธ์ต่อสังคม เศรษฐกิจ
สิ่งแวดล้อมในชุมชน

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M1	1	มีการจ้างงานในพื้นที่ เพราะมีการกำหนดว่าโครงการดังกล่าวจะต้องมีแรงงานในพื้นที่ร่วมด้วย
M2	1	มีการเกิดการจ้างงาน เพราะนโยบายของภาครัฐในการทำโครงการดังกล่าวจะมีการจ้างประชาชนในพื้นที่ทำโครงการ

จากตารางที่ 15 จากการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ด้านผลลัพธ์ต่อสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมในชุมชน พบว่า การจ้างงานในพื้นที่ที่สามารถเกิดขึ้นได้ในโครงการที่ใช้แรงงานง่าย ๆ แต่ถ้าต้องเป็นการใช้เครื่องจักรหรือผู้ชำนาญ ประโยชน์ก็อาจตกอยู่กับคนอื่นที่ไม่ใช่ชาวบ้าน

ด้านความสำเร็จของโครงการ

ได้แก่ ด้านทุนทางสังคม ด้านการดูแลรักษาและด้านการขยายผล

1. ด้านทุนทางสังคม

1.1 การดำเนินโครงการในพื้นที่ก่อให้เกิดผลอย่างไรต่อทุนทางสังคมซึ่งเกิดการพัฒนาโครงสร้างเครือข่าย จากความรู้ในการดำเนินโครงการ อันมาจากการมีปฏิสัมพันธ์รวมทั้งภายในชุมชนและภาคส่วนอื่น ๆ

ตารางที่ 16 คำตอบจากการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ด้านด้านความสำเร็จของโครงการ
ด้านทุนทางสังคม

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M1	1	เมื่อโครงการดังกล่าวได้จัดทำขึ้นก็จะมีเกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูลข่าวสารกัน ในชุมชนและระหว่างชุมชน เพื่อที่จะได้นำไปปฏิบัติในโครงการต่อ ๆ ไป
M2	1	การทำโครงการดังกล่าวได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้กันในหลาย ๆ ภาคส่วน และบางหมู่บ้านที่ชำนาญก็สามารถไปเป็นวิทยากรให้แก่หมู่บ้านใกล้เคียงได้หรือภาคส่วนอื่นได้

จากตารางที่ 16 จากการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ด้านด้านความสำเร็จของโครงการ ด้านทุนทางสังคม พบว่า เกิดองค์ความภายในชุมชน และเกิดกระบวนการจัดการที่ดี มีการเปลี่ยนแปลงด้านสังคมในชุมชน โดยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีภายใน ชุมชน ส่งเสริมให้เยาวชนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ด้านการดูแลรักษาและด้านการขยายผล

โครงการในพื้นที่ที่มีการขยายผลหรือไม่อย่างไร ได้แก่ การมีหน่วยงานรับไปดูแลต่อในการบำรุงรักษา การให้ความช่วยเหลือในการดำเนินงาน ฯลฯ

ตารางที่ 17 คำตอบจากการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ด้านการดูแลรักษาและด้านการขยายผล

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M1	1	มีการขยายผล แต่ไม่ทั้งหมดเพราะโครงการบางโครงการสามารถต่อยอดได้ แต่บางโครงการไม่สามารถทำได้ ส่วนเรื่องการดูแลรักษาประชาชนในพื้นที่จะมีการช่วยกันดูแลรักษา
M2	1	มีการขยายผลอย่างต่อเนื่อง เพราะบางหมู่บ้านที่ประสบผลสำเร็จกับโครงการดังกล่าวก็สามารถเป็นแบบอย่างให้ชุมชนอื่น ๆ เข้ามาดูแลหรือศึกษาได้

จากตารางที่ 17 จากการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ด้านการดูแลรักษาและด้านการขยายผล พบว่า มีการต่อยอดหรือขยายผลบางโครงการ เพราะบางโครงการไม่สามารถต่อยอดได้ การดูแลรักษาส่วนใหญ่ประชาชนในพื้นที่จะช่วยกันดูแลรักษา

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ กรณีศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ผ่านการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่บ้าน/ หัวหน้าชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้านและประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า

ด้านผลผลิต (Output)

ด้านปัจจัยภายใน ได้แก่ ด้านผู้นำชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน และด้านความต้องการของชุมชน ดังตารางที่ 18-30

ด้านผู้นำชุมชน

1. ท่านคิดว่าผู้นำชุมชนมีบทบาทต่อด้านความสำเร็จของโครงการนี้มากน้อยเพียงไร ในลักษณะใดบ้าง ในพื้นที่ของท่าน
2. ผู้นำในชุมชนได้ทำบทบาทนี้ได้ดีเพียงไร

ตารางที่ 18 คำตอบจากการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่บ้าน/ หัวหน้าชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้านและประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านปัจจัยภายใน ผู้นำชุมชน

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M3	1	ผู้นำชุมชนมีความสำคัญต่อด้านความสำเร็จของโครงการมาก เมื่อมีอะไรใหม่ จะมีการประชุมให้ประชาชนในชุมชนรับทราบ
	2	ผู้นำชุมชนก็จะทำเต็มที่ ในหน้าที่ของตัวเองจะพบปะประชาชนเสมอ
M4	1	มีมาก เป็นตัวกลางคอยประสานงานกับชุมชน ถ้าไม่มีผู้นำชุมชนก็ไม่มีใครคอยขับเคลื่อนโครงการดังกล่าว
	2	ทำได้ดีมาก มีอะไรใหม่จะประชุมบอกประชาชนเสมอ
M5	1	มาก ผู้นำชุมชนต้องคอยดูแลกำกับอยู่ตลอด
	2	ดีมาก ไม่เคยจะละทิ้งหน้าที่การงาน คอยดูแลสอดส่องอยู่ตลอดเวลา
M6	1	ผู้นำชุมชนมีความสำคัญต่อด้านความสำเร็จของโครงการมาก
	2	ทำได้ดีมาก มีการพบปะกับประชาชนอยู่ตลอดเวลา
M7	1	มีความสำคัญต่อด้านความสำเร็จของโครงการมาก จะคอยประสานงานในทุก ๆ ด้านกับประชาชน
	2	ทำเต็มที่ จะมีการประชุมกับประชาชนในชุมชนอยู่เสมอ
M8	1	มีมาก เพราะสอนดูแลโครงการตั้งแต่ต้นจนจบ
	2	ทำได้ดีมาก ผู้นำจะคอยเชื่อมภาครัฐกับประชาชนเข้าหากัน
M9	1	ค่อนข้างมาก เพราะจะคอยประสานงานกับคนในชุมชนอยู่ตลอด
	2	ทำได้ดีมาก
M10	1	มีมาก ถ้าไม่มีผู้นำชุมชน ประชาชนก็จะไม่รับรู้ถึงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ
	2	ทำเต็มที่สมกับเป็นผู้นำชุมชน

ตารางที่ 18 (ต่อ)

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M11	1	ผู้นำชุมชนมีความสำคัญต่อด้านความสำเร็จของโครงการมาก
	2	ดีมาก มีอะไรจะคอยบอกประชาชนอยู่เสมอ
M12	1	มีความสำคัญต่อด้านความสำเร็จของโครงการอย่างมาก
	2	ดีมาก ประมาณร้อยละ 90
M13	1	มีความสำคัญกับโครงการมาก
	2	ทำได้ดีถึงดีมาก
M14	1	มีความสำคัญต่อด้านความสำเร็จของโครงการเป็นอย่างมาก
	2	ผู้นำเพิ่มเติมที่มีอะไรที่ทำไม่เป็นจะคอยสอนประชาชนอยู่เสมอ
M15	1	มีมาก มีการประชุมกับประชาชนในทุก ๆ เดือน
	2	ทำได้ดีมาก
M16	1	มีความสำคัญมาก คอยแจ้งข้อมูลให้ประชาชนรับรู้
	2	ดีมาก มีอะไรผู้นำก็จะแจ้งประชาชนตลอด
M17	1	ผู้นำชุมชนจะคอยสอนงาน คอยบอกความคืบหน้าเกี่ยวกับโครงการ
	2	ดีมาก มีอะไรใหม่จะแจ้งประชาชนเสมอ
M18	1	มีมาก คอยบอกประชาชนอยู่เสมอเวลามีอะไรใหม่
	2	ทำได้ดีมาก
M19	1	มีบทบาทมากเพราะต้องคอยกำกับดูแลโครงการอยู่ตลอด
	2	ทำตามหน้าที่ได้ดีพอสมควร
M20	1	ผู้นำชุมชนเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้โครงการนี้สำเร็จได้
	2	ดีมาก ดูแลประชาชนได้ดีมาก
M21	1	มีมากพอสมควร เพราะจะมีการประชุมให้คนในชุมชนรับทราบทุกเดือน
	2	ทำได้ดีมาก
M22	1	ผู้นำชุมชนมีความสำคัญต่อความสำเร็จมาก มีการแจ้งความคืบหน้าเกี่ยวกับโครงการให้ทราบอยู่ตลอดเวลา
	2	ดีมาก มีอะไรช่วยเหลือประชาชนเสมอ

123845774

BUU_1Thesis 59710067 independent study / revv: 22122561 15:36:12 / seq: 67

ตารางที่ 18 (ต่อ)

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M23	1	ผู้นำจะคอยสอนงานเกี่ยวกับโครงการ คอยแนะแนวทางในการทำโครงการให้สำเร็จ
	2	ดีมาก ผู้นำชุมชนมีอะไรจะคอยบอกให้ชาวบ้านรับรู้ตลอดเวลา
M24	1	มีความสำคัญมาก ผู้นำจะเป็นจุดศูนย์กลางของคนในชุมชน เมื่อเวลาว่างประมาณมาที่หมู่บ้านจะมีการแจ้งให้คนในชุมชนทราบอยู่ตลอด
	2	ทำได้ดีมาก
M25	1	ถ้าไม่มีผู้นำชุมชน โครงการนี้ก็คงไม่สำเร็จ เพราะผู้นำจะเป็นตัวกลางในการประสานงานเกี่ยวกับการทำโครงการให้สำเร็จ
	2	ทำได้ดีมากพอสมควร
M26	1	มีมาก มีอะไรจะเรียกประชาชนมาประชุมทุกเดือน
	2	ทำได้ดีมาก

จากตารางที่ 18 จากการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่บ้าน/ หัวหน้าชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้านและประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านปัจจัยภายใน ผู้นำชุมชน พบว่า ผู้ใหญ่บ้าน/ ผู้นำชุมชน และคณะกรรมการหมู่บ้าน มีบทบาทที่สำคัญมากในการขับเคลื่อนโครงการดังกล่าว เพราะเป็นสื่อกลางระหว่างชาวบ้าน กับภาครัฐ และยังมีบทบาทในการนำความคิดของประชาชนในการพิจารณาคัดเลือกโครงการอีกด้วย

ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน

1. ท่านคิดว่า ประชาชนในพื้นที่ของท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินการโครงการนี้มากน้อยเพียงไร
2. ท่านเห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ มีผลคืออย่างไรต่อโครงการ
3. ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างไร

ตารางที่ 19 คำตอบจากการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่บ้าน/ หัวหน้าชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้านและ
ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านปัจจัยภายใน การมีส่วนร่วมกับชุมชน

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M3	1	มีส่วนร่วมมากพอสมควร
	2	มีผลดีมาก ทำให้การดำเนินโครงการเป็นไปตามเป้าหมาย
	3	มีการประชุมภายในหมู่บ้านทุกเดือน
M4	1	มีส่วนร่วมมาก ตั้งแต่การช่วยเสนอโครงการ
	2	มีผลดี เพราะโครงการมาจากประชาชน ส่งผลให้ประชาชนได้รับประโยชน์
	3	มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีส่วนร่วม
M5	1	มีส่วนร่วมมาก
	2	มีผลดีมาก เพราะประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานได้และได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารอยู่ตลอด
	3	มีการบอกประชาชนให้มามีส่วนร่วมในโครงการ เพราะโครงการเป็นสิ่งที่ประชาชนเลือกเอง
M6	1	มีส่วนร่วมมาก
	2	มีผลดีมาก เพราะประชาชนได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง
	3	มีการประชุมภายในชุมชนให้คนในชุมชนรับรู้
M7	1	มีส่วนร่วมปานกลางถึงมาก
	2	มีผลดีมาก เพราะประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานได้ ประชาชนได้รับประโยชน์จากโครงการ
	3	มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการ
M8	1	ประชาชนมีส่วนร่วมมาก
	2	ทำให้ทราบถึงปัญหาของประชาชนอย่างแท้จริง
	3	มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีส่วนร่วม
M9	1	ประชาชนมีส่วนร่วมมาก
	2	มีผลดี เพราะเป็นปัญหาที่ประชาชนเสนอขึ้นเอง และทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับโครงการนี้เป็นอย่างมาก ทำให้โครงการนี้ประสบความสำเร็จ
	3	ชักชวนคนที่อยู่ละแวกบ้านเดียวกับเข้าไปมีส่วนร่วม

ตารางที่ 19 (ต่อ)

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M10	1	ประชาชนมีส่วนร่วมมากแต่ไม่มากเท่าที่ควร
	2	มีผลดีมาก เพราะประชาชนได้รับประโยชน์จากโครงการ ประชาชนได้โครงการตามที่ตนเองเสนอ
	3	เข้าประชุมกับผู้นำชุมชนอยู่ตลอด
M11	1	ประชาชนมีส่วนร่วมมากพอสมควร
	2	มีผลดีมาก เพราะประชาชนได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง
	3	ช่วยเหลือการดำเนินโครงการกับคนในชุมชน
M12	1	ประชาชนมีส่วนร่วมมาก
	2	มีผลดี เพราะประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานได้
	3	ให้ความร่วมมือในการดำเนินโครงการตั้งแต่ต้น
M13	1	ประชาชนมีส่วนร่วมมาก
	2	มีผลดี ทำให้โครงการดำเนินไปได้อย่างรวดเร็ว
	3	ชักชวนคนในพื้นที่ให้เข้าร่วมโครงการ
M14	1	ประชาชนมีส่วนร่วมมาก
	2	มีผลดี ประชาชนจะได้รับความรู้ถึงความเป็นมาของโครงการ และการดำเนินงาน
	3	ประชุมร่วมกับผู้นำชุมชนและคนอื่น ๆ อยู่เสมอ
M15	1	ประชาชนมีส่วนร่วมมาก
	2	มีผลดี เพราะประชาชนได้รับประโยชน์
	3	เข้าประชุมทุกเดือน
M16	1	ประชาชนมีส่วนร่วมมาก
	2	มีผลดี เพราะได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารอยู่ตลอด
	3	ให้ความร่วมมือในการดำเนินโครงการ และเข้าร่วมประชุมอยู่เสมอ
M17	1	ประชาชนมีส่วนร่วมมาก
	2	มีผลดี เพราะสามารถตรวจสอบการทำงานได้
	3	มีการชักชวนคนในพื้นที่ให้เข้าร่วมประชุม

ตารางที่ 19 (ต่อ)

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M18	1	ประชาชนมีส่วนร่วมมาก
	2	มีผลดีในทุก ๆ ด้าน เพราะทำให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมกับคนในชุมชน
	3	บอกให้คนในชุมชนรับทราบเกี่ยวกับโครงการและชักชวนเข้าร่วมโครงการ
M19	1	ประชาชนมีส่วนร่วมมาก
	2	มีการสร้างความสามัคคีกัน
	3	ให้ความร่วมมือทุก ๆ ด้าน
M20	1	ประชาชนมีส่วนร่วมมาก
	2	ประชาชนมีส่วนร่วมทำให้ได้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของโครงการ
	3	เสนอโครงการด้วยตัวเอง
M21	1	ประชาชนมีส่วนร่วมมาก
	2	ทำให้การดำเนินโครงการง่ายขึ้น และสามารถตรวจสอบได้
	3	มีการให้ข้อมูลกับผู้นำชุมชนเสมอมา
M22	1	ประชาชนมีส่วนร่วมมาก
	2	มีผลดีมากทำให้ประชาชนได้มีการเสนอความคิดเห็นที่ตนเองต้องการ
	3	เข้าร่วมประชุมประจำเดือนอยู่ตลอด
M23	1	ประชาชนมีส่วนร่วมมาก
	2	ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์จากโครงการและรู้ถึงปัญหาของโครงการ
	3	ชักชวนคนในพื้นที่ให้ไปเสนอโครงการร่วมกับ
M24	1	ประชาชนมีส่วนร่วมมาก
	2	มีผลดี เพราะได้รู้ถึงความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง
	3	เข้าร่วมประชุม และเสนอโครงการ
M25	1	ประชาชนมีส่วนร่วมมาก
	2	มีผลดี ส่งผลให้ประชาชนได้รับประโยชน์ ตรวจสอบได้
	3	ร่วมมือกับผู้นำชุมชนในการดำเนินโครงการ

ตารางที่ 19 (ต่อ)

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M26	1	ประชาชนมีส่วนร่วมมาก
	2	มีผลดี ทำให้การดำเนิน โครงการเป็นไปด้วยความโปร่งใส
	3	เข้าร่วมประชุมทุกเดือน มีการชักชวนคนในพื้นที่เข้าร่วมโครงการ

จากตารางที่ 19 จากการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่บ้าน/ หัวหน้าชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้านและประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านปัจจัยภายใน การมีส่วนร่วมกับชุมชน พบว่า ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นทุกพื้นที่ เนื่องจากโครงการดังกล่าวเป็นความต้องการจากประชาชน และทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมดำเนินการ ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมและติดต่อประสานงานกันได้ดีทั่วถึง

ด้านความต้องการของชุมชน

ได้แก่ ความผูกพันกับชุมชน ความรู้สึกเป็นเจ้าของในโครงการชุมชน

1. ความผูกพันกับชุมชน

- 1.1 ท่านคิดว่าในพื้นที่ของท่านประชาชนมีความผูกพันกับชุมชนมากน้อยเพียงไร
- 1.2 ท่านมีส่วนช่วยสร้างความผูกพันในชุมชนอย่างไร
- 1.3 ท่านเห็นว่าการมีความผูกพันกับชุมชนส่งผลให้เกิดความยั่งยืนของโครงการ

อย่างไร

ตารางที่ 20 คำตอบจากการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่บ้าน/ หัวหน้าชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้านและประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านปัจจัยภายใน ความต้องการของชุมชน: ความผูกพันกับชุมชน

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M3	1	มีมาก เพราะประชาชนมีการทำกิจกรรมร่วมกันภายในชุมชนอยู่เสมอ
	2	มีการประชุมทุกเดือน มีการทำกิจกรรมร่วมกัน
	3	ถ้ามีผูกพันกับชุมชน ยิ่งทำให้เรารู้สึกรักในชุมชน และโครงการที่ได้ทำร่วมกัน

ตารางที่ 20 (ต่อ)

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M4	1	มีความผูกพันกับชุมชนมาก ประชาชนในพื้นที่รักในถิ่นกำเนิดของตนเอง
	2	มีการทำกิจกรรมร่วมกัน
	3	ถ้ามีผูกพันกับชุมชนจะส่งผลให้เกิดความยั่งยืนได้เอง
M5	1	มีความผูกพันกับชุมชนค่อนข้างมาก
	2	เชิญชวนคนในชุมชนเข้าร่วมดำเนินโครงการด้วยกัน
	3	ประชาชนช่วยกันดูแลรักษาโครงการ
M6	1	มีความผูกพันกับชุมชนมาก ส่วนมากจะเป็นผู้สูงอายุ
	2	พบปะประชาชนบ่อยครั้ง ทำให้มีความผูกพันกับชุมชน
	3	ประชาชนมีความผูกพันทำให้โครงการได้รับความร่วมมือส่งผลถึงความยั่งยืน
M7	1	มีความผูกพันกับชุมชนมาก ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่เสมอ
	2	มีการทำกิจกรรมร่วมกันภายในชุมชน
	3	มีความห่วงใยโครงการ ซึ่งมาจากความต้องการของประชาชน
M8	1	มีมาก เพราะประชาชนในพื้นที่โตมาตั้งแต่เด็ก
	2	มีการประชุมทุกเดือน
	3	ประชาชนมีความผูกพันทำให้ช่วยกันดูแลรักษาโครงการ
M9	1	มีความผูกพันกับชุมชนไม่มากเท่าที่ควร เพราะส่วนใหญ่คนในพื้นที่จะไปทำงานที่อื่น
	2	มีกิจกรรมอะไรก็เข้าร่วมตลอด ทำให้รู้สึกผูกพันกับชุมชน
	3	ยั่งยืนเพราะเป็นโครงการของประชาชนเอง
M10	1	มีความผูกพันกับชุมชนมากพอสมควร
	2	เข้าร่วมประชุม พบปะพูดคุยกัน
	3	เป็นโครงการของประชาชนเอง
M11	1	มีความผูกพันกับชุมชนมาก มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
	2	เข้าร่วมกิจกรรมกับคนในชุมชน
	3	ช่วยกันดูแลรักษา

ตารางที่ 20 (ต่อ)

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M12	1	มีความผูกพันกับชุมชนมาก มีการช่วยกันดูแลรักษาสิ่งของในชุมชน
	2	มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
	3	เป็นโครงการที่มาจากประชาชนจึงทำให้เกิดความยั่งยืน
M13	1	มีความผูกพันกับชุมชนมากแต่ยังมีบางส่วนไปทำงานที่อื่นเลยไม่มีความผูกพันเท่าที่ควร
	2	เข้าร่วมประชุม มีการพูดคุยกับคนในชุมชนอยู่ตลอด
	3	ประชาชนมีความผูกพันทำให้ช่วยกันดูแลรักษาโครงการ
M14	1	มีมาก
	2	เข้าร่วมกิจกรรมกับคนในชุมชน
	3	ช่วยกันดูแลรักษาและเกิดความหวงแหนโครงการ
M15	1	มีมากเพราะ อยู่มาตั้งแต่เด็ก
	2	มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
	3	คนในชุมชนจะมีการช่วยกันดูแลรักษาโครงการนั้น ๆ
M16	1	มีมาก เพราะมีน้ำใจช่วยเหลือผู้คนในชุมชนเสมอมา
	2	มีการทำกิจกรรมกับคนในชุมชน
	3	เมื่อมีความผูกพันในชุมชน ก็จะมีความรักในโครงการช่วยกันดูแลรักษา
M17	1	มีมาก
	2	ชักชวนคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับโครงการ
	3	เมื่อมีความผูกพันเรื่องความยั่งยืนก็จะตามมาเอง
M18	1	ไม่มากเท่าที่ควร เพราะยังมีบางกลุ่มไม่เข้าร่วมกับโครงการ
	2	ช่วยเหลือคนในชุมชนเมื่อมีการทำกิจกรรมต่าง ๆ
	3	ประชาชนมีความรักในโครงการ
M19	1	มีความผูกพันกับชุมชนมาก
	2	มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
	3	ทุกคนช่วยกันรักษาดูแลความสะอาด

ตารางที่ 20 (ต่อ)

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M20	1	มีข้ออ้างมาก
	2	มีการเข้าร่วมกิจกรรมภายในชุมชน
	3	ทุกคนช่วยกันดูแลรักษาโครงการ
M21	1	มีความผูกพันกับชุมชนมาก
	2	เป็นหูเป็นตาสอดส่องดูแลคนในชุมชนด้วยกัน
	3	ประชาชนมีความผูกพันทำให้ช่วยกันดูแลรักษาโครงการ
M22	1	มีความผูกพันกับชุมชนปานกลาง
	2	มีน้ำใจกับคนในชุมชนอยู่เสมอ
	3	มีการเข้าร่วมโครงการเสมอ และจะเกิดการหวงแหนในโครงการ
M23	1	มีความผูกพันกับชุมชนมาก
	2	มีการเข้าร่วมประชุมกับคนในชุมชน
	3	ช่วยกันรักษา
M24	1	มีความผูกพันกับชุมชนมาก
	2	ช่วยเหลือคนในชุมชนทุก ๆ อย่างเท่าที่จะทำได้
	3	มีช่วยกันรักษาและดูแลความสะอาด
M25	1	มีความผูกพันกับชุมชนมาก
	2	รวมตัวกับคนในชุมชนเมื่อคนในชุมชนต้องการความช่วยเหลือ
	3	เกิดความยั่งยืนต่อ ๆ ไป
M26	1	มีความผูกพันกับชุมชนมาก
	2	เข้าประชุมกับคนในชุมชน และร่วมกิจกรรมด้วยกัน
	3	เกิดความยั่งยืนประชาชนช่วยกันดูแลรักษา

จากตารางที่ 4-18 จากการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่วัยบ้าน/ หัวหน้าชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน และประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านปัจจัยภายใน ความต้องการของชุมชน: ความผูกพันกับชุมชน พบว่า ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ที่มีความผูกพันกับชุมชน เมื่อมีโครงการเกิดขึ้นภายในชุมชนจะส่งผลให้เกิดการทำงานร่วมกันและโครงการที่เกิดขึ้นก็มาจากการเสนอโดยประชาชน จึงส่งผลให้เกิดความยั่งยืนของโครงการ

2. ความรู้สึกเป็นเจ้าของในโครงการชุมชน

2.1 ท่านคิดว่าในพื้นที่ของท่านประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของในโครงการของชุมชนมากน้อยเพียงไร

2.2 ท่านมีส่วนช่วยสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของในโครงการของชุมชนอย่างไร

ตารางที่ 21 คำตอบจากการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่บ้าน/ หัวหน้าชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้านและประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านปัจจัยภายใน ความต้องการของชุมชน: ความรู้สึกเป็นเจ้าของในโครงการชุมชน

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M3	1	ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของในโครงการมาก เพราะเป็นโครงการที่เสนอโดยประชาชนเอง
	2	มีการประชุมบอกให้ประชาชนรับรู้ว่าโครงการเป็นของทุกคนในชุมชน
M4	1	เป็นโครงการที่ประชาชนต้องการ ประชาชนจึงมีความรู้สึกเป็นเจ้าของในโครงการมาก
	2	ประชุมประจำเดือนบอกให้ทุกคนทราบเกี่ยวกับโครงการและบอกให้คนในชุมชนช่วยกันดูแลรักษา
M5	1	ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของในโครงการมาก
	2	บอกกล่าวให้ทุกคนทราบกัน โดยทั่วว่าโครงการที่อยู่ในชุมชนเป็นของทุก ๆ คน และช่วยกันดูแลรักษา
M6	1	ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของในโครงการมาก เพราะในชุมชนมีการช่วยกันเสนอโครงการ และยังช่วยกันดูแลรักษาโครงการ
	2	โครงการนี้เป็นโครงการที่เสนอโดยประชาชนก็จะบอกกับประชาชนอยู่เสมอว่าโครงการดังกล่าวเป็นของทุกคนในชุมชน
M7	1	ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของในโครงการมาก
	2	บอกให้ทุกคนทราบเกี่ยวกับโครงการและช่วยกันดูแลรักษา

123845774

ตารางที่ 21 (ต่อ)

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M8	1	เป็นโครงการที่ถูกเสนอโดยประชาชนจึงทำให้ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของในโครงการมาก
	2	มีการประชุมบอกให้ประชาชนรับรู้ว่าโครงการเป็นของทุกคนในชุมชน
M9	1	ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของในโครงการมาก
	2	บอกให้ทุกคนช่วยกันดูแลรักษาโครงการดังกล่าว
M10	1	โครงการนี้ประชาชนเสนอด้วยตัวเองจึงทำให้รู้สึกเป็นเจ้าของในโครงการมาก
	2	ช่วยกันดูแลรักษา
M11	1	ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของในโครงการมาก
	2	เข้าร่วมเสนอโครงการด้วยตัวเอง
M12	1	เป็นโครงการที่ประชาชนต้องการจึงทำให้มีความรู้สึกเป็นเจ้าของมาก
	2	ชักชวนคนในชุมชนเข้าร่วมโครงการ และเสนอโครงการที่ตนเองต้องการ
M13	1	ประชาชนเสนอโครงการที่ต้องการตั้งนั้นประชาชนจึงมีความรู้สึกเป็นเจ้าของอย่างมากในโครงการดังกล่าว
	2	บอกคนอื่นให้ทราบว่าโครงการดังกล่าวเป็นของทุกคนในชุมชน
M14	1	ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของในโครงการมาก
	2	เข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับโครงการในชุมชน
M15	1	โครงการดังกล่าวเสนอโดยประชาชนจึงทำให้ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของในโครงการมาก
	2	ช่วยดูแลรักษาโครงการดังกล่าว
M16	1	ประชาชนเป็นคนเสนอโครงการเองจึงทำให้มีความรู้สึกเป็นเจ้าของในโครงการ
	2	บอกให้ทุกคนช่วยกันดูแลรักษาโครงการดังกล่าว
M17	1	ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของในโครงการมาก
	2	มีการชักชวนคนในชุมชนช่วยกันดูแลรักษาโครงการ
M18	1	ประชาชนมีความรักความผูกพันกับชุมชน และโครงการดังกล่าวก็เป็นโครงการที่ประชาชนเสนอด้วยตัวเองจึงทำให้รู้สึกเป็นเจ้าของในชุมชน
	2	บอกให้คนในชุมชนทราบว่าโครงการเป็นของทุกคน

ตารางที่ 21 (ต่อ)

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M19	1	เป็นโครงการที่ประชาชนต้องการจึงทำให้มีความรู้สึกเป็นเจ้าของมาก
	2	ช่วยดูแลรักษาโครงการดังกล่าว
M20	1	ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของในโครงการมาก
	2	ชักชวนคนในชุมชนให้เข้าร่วมโครงการและเสนอโครงการ
M21	1	โครงการสามารถให้ประชาชนมีส่วนร่วมจึงทำให้ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของในโครงการนี้เป็นอย่างมาก
	2	บอกให้ทุก ๆ คนช่วยกันดูแลรักษา
M22	1	ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของในโครงการมาก
	2	เข้าประชุมกับผู้นำชุมชนเลยว่าโครงการดังกล่าวเป็นของทุกคนในชุมชนและช่วยกันดูแลรักษา
M23	1	เป็นโครงการที่เสนอโดยประชาชน ประชาชนจึงมีความรู้สึกเป็นเจ้าของในโครงการมาก
	2	ชักชวนคนในชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมทุกอย่างในโครงการ
M24	1	โครงการนี้ประชาชนมีส่วนร่วมจึงทำให้ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ
	2	ช่วยดูแลรักษา
M25	1	เป็นโครงการที่เสนอโดยประชาชนจึงทำให้มีความรู้สึกเป็นเจ้าของ
	2	ดูแลรักษาโครงการและเป็นแบบอย่างให้ทุกคนมาช่วยกัน
M26	1	ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของในโครงการมาก
	2	เป็นหูเป็นตาช่วยสอดส่องดูแลโครงการดังกล่าวไม่ให้ใครมาทำลาย

จากตารางที่ 21 จากการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่บ้าน/ หัวหน้าชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้านและประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านปัจจัยภายใน ความต้องการของชุมชน: ความรู้สึกเป็นเจ้าของในโครงการชุมชน พบว่า ประชาชนมีความรู้เป็นเจ้าของในโครงการอย่างมาก เพราะประชาชนเป็นคนเลือกโครงการด้วยตัวเอง เมื่อประชาชนรู้สึกเป็นเจ้าของในโครงการก็จะเกิดการช่วยกันดูแลรักษาพัฒนาให้เกิดความยั่งยืน

ด้านปัจจัยภายใน ได้แก่ เครือข่ายภาครัฐ การแลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูลข่าวสาร และ กลไกส่งเสริมการทำงานร่วมกัน ดังตารางที่ 4-20-4-23

1. เครือข่ายภาครัฐ

1.1 ท่านเห็นว่าเครือข่ายภาครัฐในพื้นที่มีส่วนช่วยให้โครงการเกิดความสำเร็จได้อย่างไร

1.2 การปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันชุมชนอย่างไร

ตารางที่ 22 คำตอบจากการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่บ้าน/ หัวหน้าชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้านและ ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านปัจจัยภายนอก เครือข่ายภาครัฐ

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M4	1	ภาครัฐได้มีกลไกและแนวทางที่จะช่วยส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนสามารถดำเนินโครงการ
	2	หน่วยงานภาครัฐจะมีทีม ลงมาช่วยเหลือประชาชนทำให้ประชาชนและภาครัฐมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
M5	1	เมื่อประชาชนมีปัญหาติดขัดอะไรเกี่ยวกับโครงการภาครัฐก็จะยื่นมือเข้าไปช่วยแนะแนวทางให้ประชาชนได้
	2	เมื่อประชาชนมีปัญหาเกี่ยวกับโครงการ ภาครัฐจะคอยแนะแนวทางที่ถูกต้องให้ จึงทำให้ประชาชนกับภาครัฐมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
M6	1	มีการช่วยสนับสนุน สอนงาน ในด้านต่าง ๆ ให้กับประชาชน ประชาชนมีการร่วมประชุมกับภาครัฐจึงทำให้ประชาชนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
	2	ปะชาชนในพื้นที่มีการประชุมร่วมกับภาครัฐอยู่เสมอ
M7	1	ภาครัฐลงพื้นที่กำกับดูแลโครงการคอยสนับสนุนประชาชนให้โครงการประสบความสำเร็จ
	2	ภาครัฐได้เข้ามามีส่วนร่วมกับประชาชนในการดำเนินโครงการ
M8	1	ภาครัฐคอยสนับสนุนประชาชนในทุก ๆ ด้าน
	2	ภาคีการทำงานร่วมกับภาคประชาชน

ตารางที่ 22 (ต่อ)

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M9	1	ได้รับการช่วยเหลือจากภาครัฐจึงทำให้โครงการประสบความสำเร็จ
	2	ภาครัฐคอยให้ความช่วยเหลือประชาชนอยู่เสมอจึงทำให้มีความสัมพันธ์ที่ดี
M10	1	ภาครัฐให้ความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน
	2	หน่วยงานภาครัฐจะมีทีม ลงมาช่วยเหลือประชาชน
M11	1	มีการช่วยเหลือจากภาครัฐ
	2	มีการร่วมประชุมระหว่างภาครัฐกับประชาชน
M12	1	มีทีมภาครัฐคอยให้คำปรึกษา
	2	ภาครัฐได้เข้ามามีบทบาทในการสอนงานให้กับคนในชุมชน
M13	1	ภาครัฐคอยสอนงานให้คนในชุมชนได้รับรู้
	2	มีการประชุมกับภาครัฐร่วมกันหารือในโครงการดังกล่าว
M14	1	มีการช่วยสนับสนุน สอนงาน ในด้านต่าง ๆ
	2	ภาครัฐมีทีมคอยกำกับดูแลโครงการ
M15	1	ภาครัฐสอนงาน
	2	มีการประชุมร่วมกับภาครัฐ
M16	1	ภาครัฐให้ความช่วยเหลือ
	2	ภาครัฐลงพื้นที่ตรวจสอบโครงการอยู่เสมอ
M17	1	ภาครัฐมีการตรวจสอบการทำงาน
	2	มีการประชุมร่วมกับภาครัฐ
M18	1	ภาครัฐมีการตรวจสอบการทำงาน
	2	ภาครัฐมีความเป็นกันเองกับประชาชน
M19	1	ได้งบจากภาครัฐ
	2	มีการประชุมร่วมกับภาครัฐ
M20	1	ภาครัฐช่วยสอนงานให้กับประชาชนในชุมชน
	2	มีการประชุมร่วมกับภาครัฐและหน่วยงานอื่น ๆ ทำให้สนิทสนมกันมากขึ้น
M21	1	ได้งบจากภาครัฐจึงทำให้โครงการประสบความสำเร็จ
	2	เข้าร่วมประชุมกับภาครัฐและได้รับงบประมาณจากภาครัฐด้วย

ตารางที่ 22 (ต่อ)

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M22	1	ภาครัฐสอนงาน ในด้านต่าง ๆ
	2	ภาครัฐมาบอกเกี่ยวกับโครงการใหม่
M23	1	มีการตรวจสอบจากรัฐในการดำเนินโครงการ
	2	ภาครัฐลงพื้นที่มาตรวจสอบโครงการด้วยตนเอง
M24	1	ภาครัฐสนับสนุน และดูแลกำกับงานทุก ๆ อย่าง
	2	มีการประชุมร่วมกับภาครัฐ
M25	1	ภาครัฐสอนงานให้กับคนในชุมชน
	2	ภาครัฐมาสอนงานให้ประชาชนในทุก ๆ เรื่อง
M26	1	ได้งบจากภาครัฐ
	2	มีการประชุมร่วมกับภาครัฐทำให้ประชาชนมีความยินดีที่ภาครัฐมีความเป็นห่วงประชาชน

จากตารางที่ 22 จากการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่บ้าน/ หัวหน้าชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้านและประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านปัจจัยภายนอก เครือข่ายภาครัฐ พบว่า ภาครัฐได้มีกลไกและแนวทางที่จะช่วยส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนสามารถดำเนินโครงการได้เอง เมื่อประชาชนมีปัญหาติดขัดอะไรเกี่ยวกับโครงการภาครัฐก็จะยื่นมือเข้าไปช่วย และทำให้ภาครัฐมีความสัมพันธ์กับชุมชนมากขึ้น

2. การแลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูลข่าวสาร

ท่านมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารระหว่างชุมชน/ หมู่บ้านอื่นมากน้อยแค่ไหน อย่างไร และการที่ได้มีการแลกเปลี่ยนรับข่าวสารจะส่งผลอย่างไรต่อการดำเนินโครงการบ้าง

123845774

ตารางที่ 23 คำตอบจากการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่บ้าน/ หัวหน้าชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้านและ
ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านปัจจัยภายนอก การแลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูลข่าวสาร

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M3	1	มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันอยู่เสมอ เพราะจะมีการเปิดโอกาสให้ ประชาชนแสดงความคิดเห็นหรือเสนอปัญหาที่เกิดขึ้นกับชุมชน
M4	1	มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันอยู่เสมอ เมื่อรู้ถึงปัญหา โครงการของชุมชน อื่น ก็สามารถนำมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาของชุมชนตนเองได้
M5	1	มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันมาก เพราะประชาชนมีความรู้จักสนิทสนมกัน ระหว่างชุมชนใกล้เคียงอยู่แล้ว และนำข้อมูลที่ได้มาปรับใช้กับชุมชนตนเอง
M6	1	ประชาชนมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลกันอยู่เสมอ และสามารถตรวจสอบการ ทำงานของคนในชุมชนได้ด้วย
M7	1	ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการทำงาน และมีส่วนร่วมในการชุมพูดคุย แลกเปลี่ยนกับชุมชนอื่นเพื่อนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาชุมชนของตนเอง
M8	1	มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันอยู่เสมอ เพราะบางที่ประชาชนมีญาติพี่น้อง แต่อยู่คนละชุมชนก็จะมีการพูดคุยกันในเรื่องต่าง ๆ
M9	1	ประชาชนมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันอยู่เสมอ ทำให้รับรู้โครงการซึ่งกัน และกัน
M10	1	ประชาชนมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันอยู่เสมอ และมีการให้ความรู้ซึ่งกัน และกัน
M11	1	มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันอยู่เสมอ เมื่อมีการประชุมร่วมกันและรู้ถึงปัญหาของ แต่ละชุมชน
M12	1	มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันอยู่เสมอ และมีการแนะนำกันในเรื่องต่าง ๆ ในการ ดำเนินโครงการ
M13	1	มีประชุมระหว่างชุมชน มีการบอกปัญหาของแต่ละชุมชนและช่วยกันหา วิธีแก้ไขปัญหาของชุมชนนั้น ๆ
M14	1	ผู้นำชุมชนมีการแลกเปลี่ยนความรู้กับชุมชนอื่นแล้วนำความรู้ที่ได้มาให้กับคน ในชุมชน

ตารางที่ 23 (ต่อ)

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M15	1	มีการพบปะพูดคุยกับชุมชนใกล้เคียงอยู่เสมอ
M16	1	ประชาชนจะมีการพูดคุยกันอยู่เสมอเพื่อการตรวจสอบ โครงการว่ามีการทำผิดอะไรเกี่ยวกับโครงการหรือไม่
M17	1	มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันอยู่เสมอระหว่างชุมชนใกล้เคียง
M18	1	มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันอยู่เสมอกับคนในพื้นที่และหมู่บ้านอื่น ๆ เพื่อให้รู้ถึงปัญหาของ
M19	1	มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันอยู่เสมอ
M20	1	เวลาพบคนที่รู้จักที่อยู่คนละชุมชนก็จะมีแลกเปลี่ยนข้อมูลกันอยู่เสมอ
M21	1	มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันอยู่เสมอ เพราะเราอยากรู้ความคืบหน้าของโครงการชุมชนอื่นและมาเปรียบเทียบกับโครงการของเรา
M22	1	มีการพูดคุยบ้างแต่ส่วนมากอยู่แต่บ้านเลยไม่ค่อยได้รับรู้ข้อมูลของชุมชนอื่น
M23	1	มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันอยู่เสมอ เพราะเป็นร้านค้าจึงได้พบปะพูดคุยกับคนของชุมชนอื่น
M24	1	มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันอยู่เสมอ เพราะได้ไปประชุมที่อำเภอ
M25	1	ประชาชนส่วนมากจะมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันเพราะอยากรู้การทำงานของชุมชนใกล้เคียง
M26	1	มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันบ้างเป็นบางครั้งเพราะไม่ได้ออกไปไหนอยู่แต่ชุมชนของตัวเอง และจะไปประชุมกับทางผู้นำชุมชนถึงได้รับรู้เรื่องราวอื่น ๆ

จากตารางที่ 23 จากการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่บ้าน/ หัวหน้าชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้านและประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านปัจจัยภายนอก การแลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูลข่าวสาร พบว่าประชาชนมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันมาก เมื่อประชาชนมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันรู้ถึงปัญหาของชุมชนอื่น แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขโครงการที่ชุมชนตัวเองก็จะส่งผลให้โครงการประสบความสำเร็จ

กลไกส่งเสริมการทำงานร่วมกัน

ได้แก่ กลไกส่งเสริม ความเพียงพอของงบประมาณ

1. กลไกส่งเสริม

1.1 ท่านเห็นว่าภาครัฐมีกลไกที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างชุมชนกับองค์กรอื่น ๆ อย่างไร

1.2 ท่านเห็นว่านโยบายของภาครัฐมีส่วนส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกันอย่างไรบ้าง

1.3 ท่านเห็นว่าภาครัฐควรมีการกำหนดกลไกอย่างไร ให้เกิดการทำงานร่วมกันและส่งผลให้เกิดความยั่งยืนของโครงการต่อไป

ตารางที่ 24 คำตอบจากการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่บ้าน/ หัวหน้าชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้านและประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านปัจจัยภายนอก กลไกส่งเสริมการทำงานร่วมกัน: กลไกส่งเสริม

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M3	1	ภาครัฐคอยช่วยสนับสนุนประชาชนตลอด มีการสอนงานและอื่น ๆ
	2	มีส่วนอย่างมาก เพราะภาครัฐต้องมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชนในการทำโครงการต่าง ๆ ทำให้เกิดการทำงานร่วมกัน
	3	ภาครัฐควรมีส่วนร่วมลงพื้นที่ดูหน้างานด้วยตัวเอง และคอยประสานงานกับประชาชนให้มากขึ้น
M4	1	ภาครัฐมีทีมคอยสนับสนุนประชาชนและมีการทำงานร่วมกันกับประชาชนอยู่เสมอเมื่อประชาชนพบปัญหาภาครัฐก็จะช่วยประชาชนในการแก้ไขปัญหา
	2	ภาครัฐจะเป็นตัวกลางคอยประสานงานกับหน่วยงานอื่นให้กับชุมชนทำให้การทำงานในแต่ละด้านง่ายขึ้นและทำให้เกิดการทำงานร่วมกันกับหน่วยงานอื่น
	3	ภาครัฐมีการกำหนดกลไกที่คืออยู่แล้ว แต่ยังอยากให้ภาครัฐลงพื้นที่พบประชาชนและให้ประชาชนเข้าถึงได้ง่ายกว่านี้

ตารางที่ 24 (ต่อ)

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M5	1	ภาครัฐจะเป็นตัวกลางในการประสานงานกับองค์กรอื่นให้กับคนในชุมชน
	2	มีส่วนเป็นอย่างมาก เพราะนโยบายของภาครัฐ มีบอกไว้อย่างชัดเจนว่าให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับโครงการ และเป็นโครงการที่ประชาชนต้องการ ประชาชนสามารถเสนอโครงการได้ด้วยตัวเอง
	3	กลไกแบบเดิมคืออยู่แล้ว แต่อยากให้มีการพัฒนาให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไปอีก
M6	1	ภาครัฐคอยช่วยสนับสนุนการทำงานร่วมกับองค์กรอื่น ๆ อยู่เสมอ
	2	มีการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐกับประชาชนอยู่เสมอ ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการได้
	3	ภาครัฐควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น และควรมีการกำหนดกลไกที่ไม่ซับซ้อน เพราะโครงการบางโครงการไม่สามารถทำได้เพราะไม่ตรงตามนโยบายของรัฐเลยไม่ส่งผลต่อความยั่งยืน
M7	1	ภาครัฐ มีการสอนงาน และเข้ามามีส่วนร่วมกับโครงการ
	2	นโยบายภาครัฐมีการกำหนดให้ประชาชนมีการทำงานร่วมกันอยู่เสมอ
	3	ภาครัฐควรมีส่วนร่วมลงพื้นที่ดูปัญหาด้วยตัวเอง
M8	1	โครงการที่ทำมีนโยบายในการทำงานร่วมกับระหว่างภาครัฐกับประชาชน
	2	ภาครัฐต้องมีส่วนร่วมกับชุมชนในการทำโครงการต่าง ๆ ทำให้เกิดการ ทำงานร่วมกัน
	3	ภาครัฐควรมีการลงพื้นที่พบประชาชนด้วยตนเองจะได้ทราบถึงปัญหาของประชาชนอย่างแท้จริง
M9	1	ภาครัฐได้รับฟังความคิดเห็นของประชาชน และมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น
	2	ภาครัฐมีการสนับสนุนประชาชน และมีการทำงานร่วมกันเสมอมา
	3	ภาครัฐควรมีส่วนร่วมลงพื้นที่ในการทำงานร่วมกัน คอยประสานงานกับประชาชนให้มากขึ้น

ตารางที่ 24 (ต่อ)

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M10	1	ภาครัฐได้มีส่วนช่วยสอนงานให้ประชาชน ช่วยประชาชนแก้ไขปัญหา
	2	มีส่วนอย่างมาก เพราะภาครัฐต้องมีส่วนร่วมกับชุมชนในการทำโครงการต่าง ๆ ทำให้เกิดการทำงานร่วมกัน
	3	ภาครัฐทำคืออยู่แล้ว
M11	1	มีกลไกที่ดีเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น
	2	โครงการดังกล่าวต้องมีภาครัฐและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานด้วยกัน โครงการจึงจะประสบความสำเร็จ
	3	ภาครัฐควรมีส่วนร่วมลงพื้นที่และดูงานด้วยตัวเอง
M12	1	ภาครัฐมีการสอนงานให้กับประชาชน
	2	เกิดการทำงานร่วมกันระหว่างประชาชนกับภาครัฐ เพราะภาครัฐคอยให้การสนับสนุนประชาชนอยู่ตลอด
	3	ภาครัฐควรมีการประสานงานกับประชาชนให้มากขึ้น
M13	1	ภาครัฐมีส่วนร่วมกับประชาชนในการทำโครงการทุกขั้นตอน
	2	ภาครัฐต้องมีส่วนร่วมกับชุมชนในการทำโครงการต่าง ๆ
	3	ภาครัฐควรให้งบประมาณที่มากขึ้นเพื่อความยั่งยืนของโครงการ
M14	1	ประชาชนกับภาครัฐมีการทำงานร่วมกันอยู่ตลอดตั้งแต่ต้นจนจบ
	2	มีส่วนอย่างมาก เพราะภาครัฐและประชาชนต้องทำงานร่วมกันตามนโยบาย
	3	ภาครัฐควรให้งบประมาณที่มากขึ้นเพื่อทำให้โครงการเกิดความยั่งยืน
M15	1	ภาครัฐมีคนคอยตรวจสอบงานร่วมกับประชาชน
	2	มีส่วนอย่างมากในการทำให้เกิดการทำงานร่วมกัน เพราะภาครัฐจะมีทีมในการให้ความช่วยเหลือประชาชน
	3	แบบเดิมคืออยู่แล้ว
M16	1	ภาครัฐมีการร่วมทำงานกับประชาชนตั้งแต่ต้นจนถึงการตรวจสอบโครงการ
	2	มีส่วนอย่างมาก
	3	แบบเดิมคืออยู่แล้ว แต่อยากให้ภาครัฐลดขั้นตอนในการทำงานลงเพื่อที่จะได้ง่ายต่อการทำงานร่วมกัน

ตารางที่ 24 (ต่อ)

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M17	1	ภาครัฐมีการสอนงานให้กับคนในชุมชน และมีส่วนร่วมในการทำงานกับประชาชน
	2	มีส่วนมาก แต่โครงการนี้เน้นไปที่ประชาชนมากกว่าภาครัฐเลยได้แค่คอยช่วยสนับสนุนในด้านต่าง ๆ
	3	อยากให้งบประมาณเพิ่มขึ้น
M18	1	ภาครัฐมีการสนับสนุนให้คนในชุมชนทำงานร่วมกันกับองค์กรอื่นในทุก ๆ ด้าน
	2	ภาครัฐมีการกำหนดให้มีการทำงานร่วมกับประชาชน ประชาชนสามารถเสนอความคิดเห็นได้
	3	อยากให้มีงบประมาณมาเพิ่มเพื่อความยั่งยืนของโครงการ
M19	1	ภาครัฐเป็นตัวกลางในการประสานงานกับหน่วยงานอื่นในการทำงานร่วมกันให้กับประชาชน
	2	ภาครัฐเปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอโครงการที่ตนเองต้องการ
	3	ภาครัฐควรลดขั้นตอนลงเพราะประชาชนไม่ค่อยเข้าใจในขั้นตอนต่าง ๆ
M20	1	เมื่อประชาชนขาดเหลืออะไรที่ต้องให้หน่วยงานอื่นมาช่วยภาครัฐจะคอยสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการทำงานร่วมกันอยู่เสมอ
	2	มีส่วนอย่างมาก มีการทำงานร่วมกันอยู่ตลอด
	3	ไม่ต้องมีอะไรเพิ่ม แต่อยากให้ภาครัฐมีงบประมาณที่มากขึ้น
M21	1	มีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นให้กับประชาชนเมื่อประชาชนต้องการ
	2	ตามนโยบายของรัฐ ประชาชนสามารถเสนอปัญหา และโครงการที่ต้องการได้ด้วยตนเอง
	3	ภาครัฐควรมีงบประมาณที่มากกว่านี้เพื่อความยั่งยืนของโครงการ
M22	1	มีการประชุมกับหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ที่อำเภอ
	2	มีส่วนอย่างมาก เพราะภาครัฐเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในหลาย ๆ ด้าน
	3	อยากให้งบประมาณเพิ่มขึ้น

123845774

ตารางที่ 24 (ต่อ)

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M23	1	ภาครัฐมีการประชุมกับชุมชนและหน่วยงานอื่นทุก ๆ เดือน
	2	ประชาชนกับภาครัฐมีความสนิทกันอยู่แล้ว เพราะมีการประชุมกันทุกเดือน ทำให้เกิดการทำงานร่วมกันอยู่ตลอด
	3	งบประมาณไม่พอบางโครงการเลยไม่เกิดความยั่งยืน
M24	1	ภาครัฐมีการสอนงานให้กับคนในชุมชน และคอยสนับสนุนการทำงานร่วมกับกับหน่วยงานอื่น ๆ
	2	มีการทำงานร่วมกับภาครัฐทำให้สามารถตรวจสอบการทำงานได้
	3	อยากให้ภาครัฐเข้ามามีส่วนร่วมกับประชาชนมากขึ้น
M25	1	ภาครัฐจะคอยสนับสนุนประชาชนในทุก ๆ ด้านเมื่อประชาชนต้องการ
	2	มีการส่งเสริมให้ภาครัฐและประชาชนมีการทำงานร่วมกันตั้งแต่ต้นจนจบ
	3	ภาครัฐทำคืออยู่แล้ว ประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานได้
M26	1	ภาครัฐมีการทำงานร่วมกับประชาชน เปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอปัญหา และเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ
	2	ภาครัฐกับประชาชนมีส่วนร่วมในการทำงานกันอยู่ตลอดเพราะภาครัฐจะมีการประชุมพบปะประชาชนทุก ๆ เดือน
	3	อยากให้ภาครัฐมีการพบปะประชาชนมากขึ้น

จากตารางที่ 24 จากการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่วัยบ้าน/ หัวหน้าชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้านและประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านปัจจัยภายนอก กลไกส่งเสริมการทำงานร่วมกัน: กลไกส่งเสริมพบว่า เครือข่ายภาครัฐที่มีความสัมพันธ์กับชุมชนที่ดี จะส่งผลดีต่อโครงการต่าง ๆ ในชุมชน เพราะจะได้รับความร่วมมือ โดยเฉพาะในสังคมชนบท เครือข่ายภาครัฐมีความใกล้ชิดกับชุมชน

2. ความเพียงพอของงบประมาณ

ท่านเห็นว่างบประมาณที่จัดสรรให้แก่โครงการดังกล่าวมีความเพียงพอที่จะส่งผลต่อความสำเร็จและความยั่งยืนของโครงการมากน้อยแค่ไหน เพียงไร

ตารางที่ 25 คำตอบจากการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่วัยบ้าน/หัวหน้าชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้านและประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านปัจจัยภายนอก กลไกส่งเสริมการทำงานร่วมกัน: ความเพียงพอของงบประมาณ

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M3	1	งบประมาณอาจไม่เพียงพอ เพราะงบที่ได้มาอาจมีความจำกัดกับโครงการบางโครงการ
M4	1	มีความเพียงพอ แต่ก็ขึ้นอยู่กับแต่ละโครงการด้วย เพราะบางโครงการมีขนาดใหญ่ก็อาจจะไม่เพียงพอ แต่โดยรวมแล้วงบประมาณมีความเพียงพอ
M5	1	งบประมาณเพียงพอ แต่โครงการที่ขนาดใหญ่อาจไม่เพียงพอ และไม่เพียงพอต่อความยั่งยืน
M6	1	งบประมาณเพียงพอในโครงการขนาดเล็ก ๆ และไม่เพียงพอต่อความยั่งยืน
M7	1	งบประมาณเพียงพอมากในการทำโครงการที่ประชาชนต้องการ และไม่เพียงพอต่อความยั่งยืน
M8	1	งบประมาณไม่เพียงพอ อาจจะน้อยไปต่อโครงการที่มีขนาดใหญ่
M9	1	งบประมาณไม่เพียงพอต่อความยั่งยืน
M10	1	งบประมาณไม่เพียงพอ อยากได้งบที่มากกว่านี้เพราะไม่พอต่อความยั่งยืน
M11	1	งบประมาณไม่เพียงพอ และไม่เพียงพอต่อความยั่งยืน
M12	1	งบประมาณเพียงพอ แต่อยากได้มากกว่านี้
M13	1	งบประมาณเพียงพอ แต่ไม่เพียงพอต่อความยั่งยืนบางโครงการใช้งบประมาณ
M14	1	งบประมาณเพียงพอ แต่ไม่เพียงพอต่อความยั่งยืน
M15	1	งบประมาณเพียงพอ อยากให้มีโครงการมากขึ้น
M16	1	งบประมาณเพียงพอ
M17	1	งบประมาณอาจเพียงพอ ทำให้ไม่มีความยั่งยืนของโครงการ
M18	1	มีความเพียงพอ และอยากให้มีงบประมาณมาเพิ่ม

ตารางที่ 25 (ต่อ)

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M19	1	งบประมาณอาจไม่เพียงพออยากได้งบที่เพิ่มขึ้น
M20	1	มีความเพียงพอ
M21	1	มีความเพียงพอ
M22	1	งบประมาณอาจไม่เพียงพอ
M23	1	มีความเพียงพอ
M24	1	งบประมาณอาจไม่เพียงพอ
M25	1	มีความเพียงพอ
M26	1	งบประมาณอาจไม่เพียงพอ เพราะโครงการมีขนาดใหญ่

จากตารางที่ 25 จากการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่บ้าน/ หัวหน้าชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้านและประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านปัจจัยภายนอก กลไกส่งเสริมการทำงานร่วมกัน: ความเพียงพอของงบประมาณ พบว่า โดยรวมงบประมาณมีความเพียงพอต่อการดำเนินโครงการ แต่ขึ้นอยู่กับขนาดของโครงการด้วย

ด้านผลลัพธ์ (Outcome)

ผลการวิเคราะห์และประเมินด้านความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ ภูมิศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ได้แก่ การนำไปใช้ประโยชน์ (Utilization) การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการดำเนินโครงการ ผลลัพธ์ ต่อสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมในชุมชน ดังตารางที่ 4-24-4-28

1. การนำไปใช้ประโยชน์ (Utilization)

ท่านและประชาชนในพื้นที่ได้ใช้ประโยชน์จากผลของโครงการมากน้อยแค่ไหน อย่างไร

123845774

ตารางที่ 26 คำตอบจากการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่บ้าน/ หัวหน้าชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้านและ
ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านผลลัพธ์ การนำไปใช้ประโยชน์

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M3	1	ประชาชนในพื้นที่ได้ประโยชน์มาก เพราะเป็นสิ่งที่ประชาชนต้องการ และ เสนอด้วยตัวของประชาชนเอง
M4	1	ประชาชนเป็นคนเสนอโครงการด้วยตนเองเลยทำให้ประชาชนได้รับ ประโยชน์กับโครงการเป็นอย่างมาก
M5	1	ประชาชนในพื้นที่ได้ประโยชน์มาก เพราะเป็นสิ่งที่ประชาชนต้องการ
M6	1	เป็นโครงการที่ประชาชนต้องการจึงทำให้ประชาชนได้รับผลประโยชน์มาก
M7	1	โครงการดังกล่าวเป็นปัญหาของประชาชน เมื่อโครงการเสร็จสิ้นประชาชนจึง ได้รับประโยชน์มาก
M8	1	ประชาชนในพื้นที่ได้ใช้ประโยชน์จากผลของโครงการมาก
M9	1	ทุกคนในพื้นที่ได้ใช้ประโยชน์จากผลของโครงการมาก
M10	1	ได้ประโยชน์มาก
M11	1	ประชาชนเป็นคนเสนอโครงการด้วยตนเองจึงทำให้ประชาชนเป็นผู้รับ ประโยชน์สูงสุด
M12	1	ประชาชนได้ประโยชน์จากโครงการนี้มาก
M13	1	ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์จากโครงการนี้แต่มีบางส่วนก็ไม่ได้รับ ประโยชน์จากโครงการ
M14	1	ประชาชนในพื้นที่ได้ประโยชน์ปานกลาง เพราะบางคนก็ไม่ได้สนใจกับ โครงการนี้เท่าที่ควร
M15	1	ประชาชนในพื้นที่ได้ประโยชน์มาก เพราะเป็นโครงการที่ประชาชนเสนอขึ้น จากปัญหาภายในชุมชน
M16	1	ได้รับประโยชน์มาก
M17	1	ได้รับประโยชน์จากโครงการนี้มาก
M18	1	เป็นสิ่งที่ประชาชนต้องการ ประชาชนในพื้นที่ได้ประโยชน์มาก
M19	1	ประชาชนในพื้นที่ได้ประโยชน์มาก

ตารางที่ 26 (ต่อ)

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M20	1	ประชาชนเป็นคนเสนอโครงการด้วยตนเองเลย ทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์
M21	1	ประชาชนในพื้นที่ได้ประโยชน์มาก เพราะเป็นสิ่งที่ประชาชนต้องการ
M22	1	เป็นโครงการที่ประชาชนต้องการจึงทำให้ประชาชนได้รับผลประโยชน์มาก
M23	1	เป็นสิ่งที่ประชาชนต้องการจึงทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์
M24	1	ประชาชนเป็นคนเสนอโครงการ เพราะเป็นปัญหาจากประชาชนจริงจึงทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์อย่างมาก
M25	1	ประชาชนมีการเสนอโครงการด้วยตัวเองมีการเข้าร่วมประชุมตั้งแต่ต้นจนจบ จึงทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากโครงการอย่างแท้จริง
M26	1	ได้รับประโยชน์จากโครงการเป็นอย่างมาก

จากตารางที่ 26 จากการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่บ้าน/ หัวหน้าชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้านและประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านผลลัพธ์ การนำไปใช้ประโยชน์ พบว่า ประชาชนได้ประโยชน์จากโครงการทุกโครงการ เพราะเป็นโครงการที่มาจากความต้องการของประชาชน การได้ประโยชน์มีทั้งประโยชน์จากโครงการ โดยตรง และประโยชน์จากการจ้างงานของโครงการ

2. การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการดำเนินโครงการ

การดำเนินโครงการในพื้นที่ก่อให้เกิดผลอย่างไรต่อด้านความรู้ ความชำนาญ ความสามารถ สมรรถนะของประชาชนในพื้นที่

ตารางที่ 27 คำตอบจากการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่บ้าน/ หัวหน้าชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้านและ
ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านผลลัพธ์ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการดำเนิน
โครงการ

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M3	1	โครงการมีการจัดจ้างประชาชนในพื้นที่ในการดำเนินโครงการ ทำให้ประชาชนได้รับความรู้ เพิ่มความสามารถ ความชำนาญในการทำงานมากขึ้น
M4	1	การเรียนรู้ของชุมชนเพิ่มมากขึ้นในทุกพื้นที่ เนื่องจากโอกาสในการคิด ทำ และตัดสินใจร่วมกัน ทำให้ประชาชนมีความรู้ ความสามารถที่เพิ่มขึ้น
M5	1	เมื่อเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของประชาชนก็จะสนใจในสิ่งที่เกิดขึ้น รวมไปถึงหลายโครงการเป็น โครงการที่ชาวบ้านได้รับประโยชน์จากการมาใช้บริการร่วมกัน
M6	1	มีการจัดซื้อ/ จัดจ้างภายในชุมชน ทำให้ประชาชนในพื้นที่มีรายได้ที่เพิ่มขึ้น มีการทำงานร่วมกัน และประชาชนได้รับความรู้จากการทำงาน
M7	1	มีการจ้างแรงงานจากคนภายในชุมชน ทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น และภาครัฐมีการสอนงานให้กับประชาชนทำให้ประชาชนได้รับทั้งความรู้ ความสามารถในการทำงานที่เพิ่มขึ้น
M8	1	โครงการดังกล่าวมีการจ้างงานคนในพื้นที่ มีการสอนงานให้กับประชาชนที่เข้าร่วมโครงการทำให้ประชาชนได้รับผลประโยชน์จากโครงการนี้มาก
M9	1	ประชาชนจะได้รับความรู้ ความชำนาญ ความสามารถ จากการดำเนินโครงการ และประชาชนยังมีรายได้ที่เพิ่มขึ้นอีกด้วย
M10	1	ประชาชนได้รับความรู้จากการดำเนินโครงการ และมีการจ้างประชาชนพื้นที่มาทำโครงการดังกล่าว
M11	1	ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ ทำให้ประชาชนได้รู้ถึงกระบวนการทำงาน และสามารถนำไปปรับใช้กับการทำงานอื่น ๆ ได้
M12	1	การมีส่วนร่วมดำเนินโครงการทำให้ประชาชนในชุมชนมีการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้น
M13	1	การทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นทำให้ประชาชนได้รับความรู้แบบใหม่และช่วยเพิ่มความสามารถ ความชำนาญ ในการทำงานอีกด้วย
M14	1	การจ้างประชาชนในพื้นที่ดำเนินโครงการ ทำให้ประชาชนได้รับความรู้เพิ่มขึ้น

ตารางที่ 27 (ต่อ)

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M15	1	การทำงานของภาครัฐจะมีทีมมาสอนประชาชนในการทำโครงการทำให้ประชาชนได้รับความรู้เพิ่มขึ้น
M16	1	ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจ้างงานในการดำเนินโครงการ และทำให้ประชาชนได้เพิ่มความรู้ในการทำงาน เพิ่มความสามารถของตนเองด้วย
M17	1	ประชาชนกับภาครัฐมีการทำงานร่วมกันทำให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันกันทำให้ประชาชนได้รับความรู้เพิ่มขึ้น
M18	1	ประชาชนได้รับความรู้จากคำดำเนินโครงการ เพราะภาครัฐมีการแนะนำแนวทางในการดำเนินโครงการและมีการสอนการทำงานให้ประชาชน
M19	1	ภาครัฐเปิดโอกาสประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ ในการแสดงความคิดเห็น ทำให้ประชาชนได้รับความรู้จากการดำเนินโครงการ
M20	1	ประชาชนส่วนมากได้รับความรู้เพิ่มจากการดำเนินโครงการ
M21	1	ภาครัฐมีการสอนงานให้กับคนในชุมชน ทำให้ประชาชนได้รับความรู้ความสามารถ ความชำนาญ ในการทำงานที่เพิ่มมากขึ้น
M22	1	ประชาชนได้รับความรู้จากภาครัฐ เพราะภาครัฐมีการสอนงานให้กับคนในชุมชน
M23	1	ภาครัฐมีการสอนงานให้กับประชาชนที่เข้าร่วมโครงการ ทำให้เกิดองค์ความรู้แก่ประชาชน
M24	1	มีการจ้างงานในพื้นที่ ทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น ภาครัฐได้เข้าร่วมดำเนินโครงการมีการสอนการทำงานให้แก่ประชาชน
M25	1	ประชาชนได้รับความรู้จากภาครัฐ เพราะภาครัฐมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินโครงการให้แก่ประชาชน และมีการจ้างงานในชุมชนทำให้ประชาชนมีรายได้ที่เพิ่มขึ้น
M26	1	การมีส่วนร่วมดำเนินโครงการทำให้ประชาชนในชุมชนมีการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้น ประชาชนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการทำโครงการไปปรับใช้ในการทำงานอื่น ๆ ได้อีกด้วย

จากตารางที่ 27 จากการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่บ้าน/ หัวหน้าชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้านและประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านผลลัพธ์ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการดำเนินโครงการ พบว่า โครงการมีการจัดจ้างประชาชนในพื้นที่ในการดำเนินโครงการ ทำให้ประชาชนได้รับความรู้ การเรียนรู้ของชุมชนเพิ่มมากขึ้นในทุกพื้นที่ เนื่องจากโอกาสในการคิด ทำ และตัดสินใจร่วมกัน เมื่อเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ ก็สนใจในสิ่งที่เกิดขึ้น รวมไปถึงหลายโครงการเป็นโครงการที่ชาวบ้านได้รับประโยชน์จากการมาใช้บริการร่วมกัน

3. ด้านผลลัพธ์ต่อสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมในชุมชน

โครงการได้ก่อให้เกิดการจ้างงานในพื้นที่หรือไม่ มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจในพื้นที่มากน้อยแค่ไหนในลักษณะใด

ตารางที่ 28 คำตอบจากการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่บ้าน/ หัวหน้าชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้านและประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านผลลัพธ์ต่อสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมในชุมชน

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M3	1	มีการจ้างงานในพื้นที่ เพราะมีการกำหนดว่าโครงการดังกล่าวจะต้องมีแรงงานในพื้นที่ร่วมด้วย ช่วยเพิ่มรายได้ให้กับประชาชน
M4	1	มีการจ้างงานในพื้นที่ ส่งผลให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น
M5	1	มีการจ้างงานในพื้นที่ เพราะมีการกำหนดว่าโครงการดังกล่าวจะต้องมีแรงงานในพื้นที่ร่วมด้วย จึงทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น เมื่อประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นเศรษฐกิจก็จะดีขึ้นตามมาด้วย
M6	1	มีการจ้างงานในพื้นที่อย่างแน่นอน เพราะมีการกำหนดว่าโครงการดังกล่าวจะต้องมีแรงงานในพื้นที่ร่วมด้วย ช่วยเพิ่มรายได้ให้กับประชาชน
M7	1	มีการจ้างงานในพื้นที่ ช่วยเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนทำให้เศรษฐกิจดีขึ้นแต่บางงานไม่สามารถจ้างคนในพื้นที่ได้เพราะต้องใช้แรงงานที่มีฝีมือ
M8	1	มีการจ้างงานในพื้นที่ ช่วยเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนทำให้เศรษฐกิจดีขึ้น
M9	1	มีการจ้างงานในพื้นที่ แต่จะทำได้แค่บางคนเพราะบางงานเป็นงานฝีมือซึ่งประชาชนทั่วไปไม่สามารถทำได้
M10	1	มีการจ้างงานในพื้นที่ทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น
M11	1	มีการจ้างงานในพื้นที่ตามกำหนดของโครงการที่ต้องจ้างแรงงานในพื้นที่ก่อน

ตารางที่ 28 (ต่อ)

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M12	1	มีการจ้างงานในพื้นที่เฉพาะแรงงานทั่วไป
M13	1	มีการจ้างงานในพื้นที่ทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น
M14	1	มีการจ้างงาน ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นทำให้เศรษฐกิจในชุมชนดีขึ้น
M15	1	มีการจ้างงานในพื้นที่ ช่วยเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนทำให้เศรษฐกิจดีขึ้น
M16	1	มีการจ้างงานช่วยเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนที่ว่างงาน
M17	1	มีการจ้างงานในพื้นที่ตามกำหนดของโครงการ ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น
M18	1	มีการจ้างงานในพื้นที่ส่วนน้อยส่วนมากจะจ้างจากที่อื่นเพราะประชาชนไม่สามารถทำงานนั้น ๆ ได้
M19	1	มีการจ้างงานแต่เป็นงานที่ง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน
M20	1	มีการจ้างงานทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น
M21	1	มีการจ้างงานส่วนน้อยเพราะประชาชนในพื้นที่ไม่สามารถทำงานฝีมือได้
M22	1	มีการจ้างงานในพื้นที่แต่บางงานต้องใช้เครื่องจักรในการทำแทน
M23	1	มีการจ้างงานทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น
M24	1	มีการจ้างงานเป็นบางอย่างส่วนมากเป็นงานที่ง่าย ๆ
M25	1	มีการจ้างงานแต่ประชาชนในพื้นที่ส่วนมากทำได้แรงงานง่าย ๆ งานที่ต้องใช้ฝีมือต้องจ้างคนนอกพื้นที่มาทำ
M26	1	ตามกำหนดของโครงการต้องมีการจ้างงานในพื้นที่ ช่วยเพิ่มรายได้ให้กับประชาชน และทำให้เศรษฐกิจในชุมชนดีขึ้น

จากตารางที่ 28 จากการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่บ้าน/ หัวหน้าชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้านและประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านผลลัพธ์ต่อสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมในชุมชน พบว่า การจ้างงานในพื้นที่สามารถเกิดขึ้นได้ในโครงการที่ใช้แรงงานง่าย ๆ แต่ถ้าต้องเป็นการใช้เครื่องจักรหรือผู้ชำนาญ ประโยชน์ก็อาจตกอยู่กับคนอื่นที่ไม่ใช่ชาวบ้าน

ด้านความสำเร็จของโครงการ

ได้แก่ ด้านทุนทางสังคม ด้านการดูแลรักษาและด้านการขยายผล

1. ด้านทุนทางสังคม

การเกิดขึ้นของความรู้ภายในชุมชนที่เก็บไว้เป็นฐานความรู้ เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานต่อไปในลักษณะใด

ตารางที่ 29 คำตอบจากการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่บ้าน/ หัวหน้าชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้านและประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านด้านความสำเร็จของโครงการ ด้านทุนทางสังคม

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M3	1	การทำโครงการดังกล่าวได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้กันในหลาย ๆ ภาคส่วน และบางหมู่บ้านที่ชำนาญก็สามารถไปเป็นวิทยากรให้แก่หมู่บ้านใกล้เคียงได้ หรือภาคส่วนอื่นได้
M4	1	เมื่อประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ทำให้ประชาชนได้รับความรู้ และสามารถนำไปเป็นแนวทางในโครงการต่อ ๆ ไปได้
M5	1	มีการแลกเปลี่ยนความรู้กัน ทำให้ประชาชนได้รับความรู้ความสามารถที่เพิ่มขึ้น และสามารถนำไปเป็นแนวทางในโครงการต่อ ๆ ไปได้
M6	1	สามารถนำความรู้ที่ได้ไปต่อยอดการทำโครงการครั้งหน้า
M7	1	ความรู้ที่ได้จากการรวมดำเนินโครงการ สามารถพัฒนาความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพให้ตนเองได้
M8	1	การทำโครงการเกิดการมีส่วนร่วม มีการแลกเปลี่ยนความรู้กัน ซึ่งสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้กับการทำงานได้
M9	1	การมีส่วนร่วมในโครงการ มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ทำให้ประชาชนได้มีความรู้ในการปฏิบัติงานครั้งต่อไป
M10	1	ทำให้ประชาชนได้มีความรู้ในการปฏิบัติงานครั้งต่อไป
M11	1	ประชาชนได้รับความรู้จากโครงการ และสามารถนำไปเป็นแนวทางในการทำงานได้
M12	1	การมีส่วนร่วมในโครงการ ทำให้ประชาชนได้มีความรู้ความสามารถที่เพิ่มขึ้น และประชาชนสามารถนำสิ่งที่ได้ไปปฏิบัติงานในโครงการครั้งต่อไปได้

123845774

ตารางที่ 29 (ต่อ)

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M13	1	ความรู้ที่ได้จากการทำโครงการสามารถนำไปต่อยอดในการทำงานอื่น ๆ ได้
M14	1	การมีส่วนร่วมในโครงการ มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ทำให้ประชาชนได้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานครั้งต่อไปได้
M15	1	สามารถนำไปเป็นแนวทางในการทำโครงการต่อ ๆ ไปได้
M16	1	ความรู้ที่ได้จากการทำโครงการสามารถเอาไปต่อยอดในการทำงานในชีวิตประจำวันเราได้และเพิ่มทักษะการทำงานที่หลากหลาย
M17	1	ความรู้ความสามารถที่ได้จากการดำเนินโครงการสามารถนำไปประยุกต์ปฏิบัติกับงานอื่น ๆ ได้
M18	1	การทำโครงการได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้กันในหลาย ๆ ภาคส่วนทำให้เราได้รับความรู้ที่หลากหลาย และสามารถนำไปเป็นแนวทางในโครงการต่อไปได้
M19	1	เมื่อประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ทำให้ประชาชนได้รับความรู้ และสามารถนำไปเป็นแนวทางในโครงการต่อ ๆ ไปได้
M20	1	มีการแลกเปลี่ยนความรู้กัน ทำให้ประชาชนได้รับความรู้ที่เพิ่มขึ้นทำให้ประชาชนสามารถสอนงานให้กับคนอื่นได้
M21	1	ประชาชนสามารถนำความรู้ความสามารถที่ได้จากโครงการไปใช้ในโครงการต่อ ๆ ไปได้
M22	1	นำความรู้ที่ได้ไปต่อยอดให้การทำงานอื่น ๆ ได้
M23	1	การมีส่วนร่วมในการทำโครงการทำให้เราได้รู้แบบแผนในการทำงานต่าง ๆ ทำให้ประชาชนมีการนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติใช้กับชีวิตประจำวัน
M24	1	สามารถนำความรู้ที่ได้ไปต่อยอดการทำโครงการครั้งหน้า
M25	1	ความรู้ที่ได้จากการทำโครงการนำไปพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นได้
M26	1	การทำโครงการเกิดการมีส่วนร่วม มีการแลกเปลี่ยนความรู้กัน ซึ่งสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้กับการทำงานอื่น ๆ ได้

จากตารางที่ 29 จากการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่บ้าน/ หัวหน้าชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้านและประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านด้านความสำเร็จของโครงการ ด้านทุนทางสังคม พบว่า

การทำโครงการเกิดการมีส่วนร่วม ความสัมพันธ์ทางสังคม และได้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ในหลาย ๆ ภาคส่วน ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ

2. ด้านการดูแลรักษาและด้านการขยายผล

โครงการในพื้นที่ที่มีการขยายผลหรือไม่อย่างไร ได้แก่ การมีหน่วยงานรับไปดูแลต่อในการบำรุงรักษา การให้ความช่วยเหลือในการดำเนินงาน ฯลฯ

ตารางที่ 30 คำตอบจากการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่บ้าน/ หัวหน้าชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้านและประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านด้านความสำเร็จของโครงการ ด้านการดูแลรักษาและด้านการขยายผล

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M3	1	มีการขยายผล แต่ไม่ทั้งหมดเพราะโครงการบางโครงการสามารถต่อยอดได้ แต่บางโครงการไม่สามารถทำได้ ส่วนเรื่องการดูแลรักษาประชาชนในพื้นที่จะมีการช่วยกันดูแลรักษา
M4	1	มีการขยายผลอย่างต่อเนื่อง เพราะบางหมู่บ้านที่ประสบผลสำเร็จกับโครงการดังกล่าวก็สามารถเป็นแบบอย่างให้ชุมชนอื่น ๆ เข้ามาดูแลหรือศึกษาได้
M5	1	ไม่มีการขยายผล เพราะโครงการทำแล้วจบไป การรักษาประชาชนในชุมชนช่วยกันดูแลรักษาตัวเอง
M6	1	ไม่มีการขยายผล อยากให้มีงบประมาณมาเพิ่มจะได้เพียงพอต่อการขยายผลการดูแลประชาชนช่วยกันดูแลรักษาตัวเอง
M7	1	ไม่มีการขยายผล โครงการทำจบแล้วจบเลย การดูแลรักษาประชาชนช่วยกันดูแลรักษาตัวเอง
M8	1	มีการขยายผลอย่างต่อเนื่อง เพราะโครงการในชุมชนมีประโยชน์ต่อชุมชนเป็นอย่างมากจึงมีการขยายผล แต่ชาวบ้านช่วยกันดูแลรักษาเอง
M9	1	ไม่มีการขยายผล ประชาชนช่วยกันดูแลรักษาตัวเอง อยากให้มีงบประมาณมาเพิ่ม
M10	1	มีการขยายผล มีหน่วยงานเข้ามาขอศึกษาดูงาน แต่ประชาชนช่วยกันดูแลรักษาตัวเอง

ตารางที่ 30 (ต่อ)

รหัส	ข้อที่	คำตอบ
M11	1	ไม่มีการขยายผล อยากได้งบประมาณที่เพิ่มขึ้นหรืองบที่สามารถต่อยอดโครงการได้ ประชาชนช่วยกันดูแลรักษาตัวเอง
M12	1	ไม่มีการขยายผล ประชาชนในพื้นที่ช่วยกันดูแลรักษาตัวเอง
M13	1	ไม่มีการขยายผลของโครงการ ประชาชนส่วนใหญ่จะช่วยกันดูแลรักษา
M14	1	มีการขยายผล มีการต่อยอดโครงการมีคนมาศึกษาโครงการในหมู่บ้าน การดูแลรักษาประชาชนช่วยกันดูแลรักษา
M15	1	ไม่มีการขยายผล อยากให้มีงบประมาณมาเพิ่ม ประชาชนช่วยกันดูแลรักษาตัวเอง
M16	1	ไม่มีการขยายผล การดูแลรักษาประชาชนในชุมชนช่วยกันดูแลรักษาตัวเอง
M17	1	ไม่มีการขยายผลของโครงการ ประชาชนในชุมชนช่วยกันดูแลรักษาตัวเอง
M18	1	ไม่มีการขยายผลของโครงการ ประชาชนอยากได้งบประมาณเพื่อมาต่อยอดโครงการ การดูแลรักษาประชาชนในชุมชนช่วยกันดูแลรักษาตัวเอง
M19	1	ไม่มีการขยายผลของโครงการ เพราะโครงการของชุมชนไม่สามารถขยายผลได้ ส่วนการดูแลรักษาประชาชนช่วยกันดูแลรักษาตัวเอง
M20	1	ไม่มีการขยายผลของโครงการเพราะงบไม่พอ ประชาชนช่วยกันดูแลรักษาตัวเอง
M21	1	ไม่มีการขยายผลของโครงการ ประชาชนช่วยกันดูแลรักษาตัวเอง
M22	1	ไม่มีการขยายผลของโครงการ เพราะโครงการไม่สามารถทำได้ส่วนการดูแลรักษาประชาชนช่วยกันดูแลรักษา
M23	1	ไม่มีการขยายผลของโครงการ อยากให้หน่วยงานมีงบประมาณมาทำโครงการเพิ่มส่วนการดูแลรักษาประชาชนช่วยกันดูแลรักษาตัวเอง
M24	1	ไม่มีการขยายผลของโครงการเพราะงบประมาณที่ได้อาจไม่เพียงพอต่อการขยายผล การดูแลรักษาประชาชนช่วยกันดูแลรักษาตัวเอง
M25	1	ไม่มีการขยายผลของโครงการอยากให้มีการเพิ่มงบประมาณให้อีกการดูแลรักษาประชาชนช่วยกันดูแลรักษาตัวเอง
M26	1	ไม่มีการขยายผลของโครงการ การดูแลรักษาประชาชนในชุมชนช่วยกันดูแล

จากตารางที่ 30 จากการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่บ้าน/ หัวหน้าชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้านและประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านความสำเร็จของโครงการ ด้านการดูแลรักษาและด้านการขยายผล พบว่า มีการต่อยอดหรือขยายผลบางโครงการ เพราะบางโครงการไม่สามารถต่อยอดได้ การดูแลรักษาส่วนใหญ่ประชาชนในพื้นที่จะช่วยกันดูแลรักษา

สรุปผลการวิเคราะห์

สรุปผลการรวมการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ กรณีศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ผ่านการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ผู้ใหญ่บ้าน/ หัวหน้าชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้านและประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตามกรอบการประเมินโครงการ Product evaluation ด้านผลผลิต (Output) ด้านผลลัพธ์ (Outcome) และด้านความสำเร็จของโครงการ ดังนี้

ตารางที่ 31 สรุปภาพรวมจากการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ผู้ใหญ่บ้าน/ หัวหน้าชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้านและประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านความสำเร็จของโครงการด้านผลผลิต (Output) ปัจจัยภายใน

ปัจจัย/ ด้าน	สรุปภาพรวมโครงการ
ปัจจัยภายใน	
1. ด้านผู้นำชุมชน	ภาพรวมทุกโครงการ ด้านผู้นำชุมชน พบว่า ผู้นำชุมชน โดยเฉพาะผู้ใหญ่บ้านและ คณะกรรมการหมู่บ้าน มีบทบาทที่สำคัญมากในการขับเคลื่อนโครงการดังกล่าว เพราะเป็นทั้งสื่อกลางระหว่างชาวบ้านกับภาครัฐ และยังมีบทบาทในการนำความคิดของประชาชนในการ พิจารณาคัดเลือกโครงการอีกด้วย
2. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน	ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการแสดงความคิดเห็นในการดำเนินงานของชุมชน เนื่องจากโครงการมีลักษณะทำให้ร่วมแสดงความคิดเห็น ประชาชนได้ร่วมคิด ร่วมทำ
3. ด้านความต้องการ ความต้องการของชุมชน	ประชาชนให้ความสำคัญด้านคุณภาพชีวิต ความปลอดภัย การมีสุขภาพที่ดี และสิ่งแวดล้อมที่ดี เพื่อส่งเสริมให้มีสุขภาพดีเพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 32 สรุปภาพรวมจากการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ผู้ใหญ่บ้าน/ หัวหน้าชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้านและประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านด้านความสำเร็จของ โครงการด้านผลผลิต (Output) ปัจจัยภายนอก

ปัจจัย/ ด้าน	สรุปภาพรวมโครงการ
ปัจจัยภายนอก	
1. เครือข่ายภาครัฐ	การจัดทำโครงการมีการใช้เครือข่ายภาครัฐมาช่วยในการการทำงาน คัดเลือกโครงการ เนื่องจากโครงการมีแนวทางปฏิบัติตามที่ภาครัฐกำหนด และมีเพียงการให้ความรู้เท่านั้น
2. การแลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูลข่าวสาร	ประชาชนมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันมาก เมื่อประชาชนมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกัน รู้ถึงปัญหาของชุมชนอื่น แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขโครงการที่ชุมชนตัวเองก็จะส่งผลให้โครงการประสบความสำเร็จ
3. กลไกส่งเสริมการทำงานร่วมกัน	เครือข่ายภาครัฐที่มีความสัมพันธ์กับชุมชนที่ดี จะส่งผลดีต่อโครงการต่าง ๆ ในชุมชน เพราะจะได้รับความร่วมมือ โดยเฉพาะในสังคมชนบท เครือข่ายภาครัฐมีความใกล้ชิดกับชุมชน แต่โครงการนี้เน้นการใช้กลไกการ ขับเคลื่อนโดยประชาชน

ตารางที่ 33 สรุปภาพรวมจากการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ผู้ใหญ่บ้าน/ หัวหน้าชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้านและประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านด้านความสำเร็จของ โครงการด้านผลลัพธ์ (Outcome)

ปัจจัย/ ด้าน	สรุปภาพรวมโครงการ
ด้านผลลัพธ์ (Outcome)	
1. การนำไปใช้ประโยชน์ (Utilization)	ทุกโครงการ ประชาชนได้ประโยชน์ นอกจากโครงการ จะช่วยลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้แล้ว ยังใช้เป็นสถานที่ใน การทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะและ เกิดความสัมพันธ์ในชุมชนและ ระหว่างชุมชนเป็นแหล่ง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นต้น
2. การสร้างองค์ความรู้อันเกิด จากการดำเนิน โครงการ	เกิดการเรียนรู้การบริหารจัดการ การใช้ประโยชน์โครงการ และเกิดเครือข่ายใน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ ระหว่างชุมชน เกิดการเรียนรู้การกำหนดรูปแบบความ ต้องการและการทำงานร่วมกันของคนในพื้นที่
3. ผลลัพธ์ต่อสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมในชุมชน	นอกจากจะเกิดการจ้างงาน สร้างรายได้ และลดรายจ่าย ในพื้นที่แล้ว ยังเกิด ปฏิสัมพันธ์ภายในชุมชน สร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน และลดปัญหาหาเสพติดและ ลดการมั่วสุมในทางที่ผิด ทำให้เกิดความสามัคคีรักถิ่นที่อยู่ เพิ่มมากขึ้น เกิดความร่วมมือแรงร่วมใจ อันจะนำไปสู่ ความเข้มแข็งของชุมชน

123845774

ตารางที่ 34 สรุปภาพรวมจากการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ผู้ใหญ่บ้าน/ หัวหน้าชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้านและประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านด้านความสำเร็จของ โครงการด้านความสำเร็จของโครงการ

ปัจจัย/ ด้าน	สรุปภาพรวมโครงการ
ด้านความสำเร็จของโครงการ	
1. ด้านทุนทางสังคม	เกิดองค์ความภายในชุมชน และเกิด กระบวนการจัดการที่ดีมีการเปลี่ยนแปลงด้านสังคมในชุมชน โดยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีภายในชุมชน ส่งเสริมให้เยาวชนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เกิดต้นแบบของเยาวชนทางด้านกีฬา รวมทั้ง สร้างเครือข่ายที่มีองค์ความรู้ มีสิ่งแวดล้อมที่ดี ส่งผลให้สุขภาพร่างกายของประชาชนในพื้นที่ดีและเป็นสังคมที่น่าอยู่ หมู่บ้านมีความเข้มแข็งมีความยั่งยืนของโครงการ เนื่องจากเป็นความต้องการที่สอดคล้องกับปัจจัยของการดำรงชีวิตของชุมชนอย่างแท้จริง ซึ่งเกิดจากความตระหนักถึงปัญหาาร่วมกัน เกิดการเกื้อหนุนและช่วยเหลือกันมากขึ้น ซึ่งส่งผลดีต่อการพัฒนาชุมชนในอนาคต
2. ด้านการดูแลรักษา	ประชาชนมีการร่วมกันดูแลรักษาทรัพย์สินของโครงการ ประชาชนเกิดการเรียนรู้ในการใช้ประโยชน์ รวมทั้งสร้างความรับผิดชอบในการดูแลรักษาของส่วนรวม มีการช่วยเหลือดูแลกันเองภายในชุมชน และมีการบำรุงรักษาอย่างต่อเนื่องภายในชุมชน
3. ด้านการขยายผล	มีการต่อยอดหรือขยายผลบางโครงการ เพราะบางโครงการไม่สามารถต่อยอดได้ เป็นต้น เกิดการแลกเปลี่ยนสินค้าและความรู้กับชุมชนต่าง ๆ และเกิดการต่อยอดของโครงการในการจัดทำโครงการต่อเนื่อง เช่น ปรับปรุงสวนสุขภาพ และปรับปรุงศูนย์ฝึกอาชีพ เป็นต้น

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิเคราะห์และประเมินผลด้านความสำเร็จของ โครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อ ขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชา รัฐ กรณีศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผลของโครงการที่สะท้อนมาจาก ผลผลิต (Output) และ ผลลัพธ์ (Outcome) ของโครงการ ในพื้นที่อำเภอวัฒนานคร 2 ตำบล 6 หมู่บ้าน ของอำเภอวัฒนานคร ได้แก่ ตำบลวัฒนานคร มี 3 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 2 บ้านหัวช้าง หมู่ 3 บ้านโนนจิก และหมู่ 4 บ้านสระลพ ตำบลหนองตะเคียนบอน มี 3 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 5 บ้านกองแก้วนพคุณ หมู่ 8 บ้านคลองทราย และ หมู่ 10 บ้านวังรีใต้ ซึ่งเป็นโครงการด้านเศรษฐกิจด้านสังคม และด้านสาธารณสุขประโยชน์ จำนวน 6 โครงการ ดังนี้

ภาพรวมของการประเมินด้านผลผลิต (Output) จากการมุมมองของนายอำเภอและ ปลัดอำเภอ รวมทั้งมุมมองของผู้ใหญ่บ้าน/ หัวหน้าชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน และประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ในภาพรวม พบว่า มีการใช้งบประมาณ ได้ตามเป้าหมายของกำหนดเวลา โครงการมีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ผู้นำชุมชนมีศักยภาพสูงสามารถขับเคลื่อนการปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็วเป็นที่รวมใจของชาวบ้าน ประชาชนมีความร่วมมือในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมร่วมกัน รวมทั้งผลงานมีคุณภาพตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ประชาชนพึงพอใจในผลงานที่ได้สามารถใช้ประโยชน์ได้

ภาพรวมของการประเมินด้านผลลัพธ์ (Outcome) ประชาชนได้รับกระบวนการในการทำโครงการมากขึ้น ชุมชนมีการพูดคุย แลกเปลี่ยนปัญหาซึ่งกันและกัน สร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน หน่วยงานอื่น ๆ เข้ามาศึกษาดูงานโครงการ ของหมู่บ้าน โครงการที่เลือกมา ด้านสาธารณสุขประโยชน์ มาจากปัญหาของพื้นที่จริง ๆ ได้แก่ โครงการซ่อมแซมถนนลูกรัง โครงการต่อเติมถนนคอนกรีต ประชากรรัฐ อันตรายจากหลุมบ่อบนถนนลดลง ทำให้การเดินทางสะดวกมากขึ้น

จากผลการประเมินด้านผลผลิต (Output) และด้านผลลัพธ์ (Outcome) พบว่า สามารถสะท้อนความสำเร็จของโครงการ ในด้านทุนทางสังคม เช่น การเกิดรูปแบบสหกรณ์โครงการสร้างศาลาศูนย์เรียนรู้ เพิ่มการจ้างงาน สร้างรายได้ให้ชุมชน ประชาชนมีอาชีพเสริม เพิ่มรายได้จากการประกอบอาชีพเสริมและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ในโครงการปรับปรุงลานตากพืชผลทางการเกษตร สร้างพื้นที่ในการจัดตากพืชผลทาง การเกษตร มีกลไกร่วมกันดูแลรักษาโครงการ เพราะเป็น โครงการที่มาจากความต้องการของประชาชน การขยายผลของโครงการ เช่น การพัฒนาเป็นลานกีฬาทุกกลุ่มอายุ นอกจากนี้ พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจ มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน มีความสามัคคีและความเอื้อเฟื้อต่อกัน

ข้อสังเกตอื่น ๆ ที่ได้จากการวิเคราะห์ผลของโครงการ ทั้ง 6 โครงการจาก ข้อเท็จจริง เพื่อการปรับปรุง ผู้วิจัย พบว่า ผู้ตอบต้องการให้ผลคำตอบออกมาเป็นเชิงบวก เพราะอาจส่งผลต่อ ภาพลักษณ์ขององค์กรได้ การเลือกโครงการส่วนใหญ่เป็นการวางแผนการทำกิจกรรมเล็ก ๆ ใน ระยะสั้น ๆ ทำให้ขาดความต่อเนื่อง กิจกรรมที่กำหนดไว้เป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเท่านั้น กระบวนการที่ได้มาของโครงการไม่ได้เป็นแผนชุมชนที่เคยวางไว้ อีกทั้งโครงการเป็นโครงการเล็ก งบประมาณน้อย ส่งผลให้การดำเนินการโครงการไม่ยั่งยืน อาจจะไม่คุ้มค่าเท่าที่ควร

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหา อุปสรรค ที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการ ดำเนินโครงการและสามารถเสนอแนะแนวทางที่จะทำให้การดำเนินโครงการเกิด ผลสำเร็จอย่างยั่งยืน

สรุปผลภาพรวมการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหา อุปสรรค ที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จใน การดำเนินโครงการและสามารถเสนอแนะแนวทางที่จะทำให้การดำเนินโครงการเกิดผลสำเร็จ อย่างยั่งยืน ผ่านการสัมภาษณ์นายอำเภอ/ ปลัดอำเภอ ผู้ใหญ่บ้าน/ หัวหน้าชุมชน คณะกรรมการ หมู่บ้านและประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ดังนี้

1. ระยะเวลา/ งบประมาณจำกัดส่งผลให้กระบวนการในการคัดเลือกโครงการยังทำได้ ไม่ทั่วถึง เพราะบางโครงการที่ต้องการทำใช้งบประมาณสูงและมีระยะเวลาในการดำเนิน โครงการ นาน ดังนั้น ประชาชนจึงจำเป็นต้องเลือกโครงการที่สามารถทำได้ภายในระยะเวลาและงบประมาณ ที่ทางการกำหนด ซึ่งอาจไม่ตรงกับความต้องการและความจำเป็นที่แท้จริงของแต่ละพื้นที่ในชุมชน รวมทั้งกระบวนการของภาครัฐและเครือข่ายภาคเอกชนยังไม่มีบูรณาการร่วมกัน บางครั้งการ เลือกโครงการอาจมาจากการชี้แนะของผู้นำชุมชนที่มีผลประโยชน์หรือผู้ที่มีอาชีพรับเหมาก่อสร้าง ในพื้นที่ ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่ามีผลประโยชน์ร่วมกัน และอาจสร้างปัญหาด้านอิทธิพลในระยะยาว
2. ความยั่งยืนของโครงการ จะเป็นโครงการเฉพาะหน้าส่งผลให้การดำเนินการ โครงการ ไม่ยั่งยืน และไม่เกิดความคุ้มค่าเท่าที่ควร
3. ผลประโยชน์ของประชาชน ส่วนใหญ่เป็นโครงการที่มีผู้รับเหมาและผู้รับจ้างเป็น ผู้นำในชุมชนนั้น
4. ด้านความโปร่งใสในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างไม่ได้ยึดตามระเบียบพัสดุของทาง ราชการ แต่ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ประชาชนสามารถทักท้วงในกรณีที่ไม่เป็นไป ตามวัตถุประสงค์ของ โครงการและความต้องการของประชาชน ประชาชนจึงควรมีการตรวจสอบ ร่วมด้วย และคณะกรรมการเบิกจ่ายเงินและจัดทำบัญชีควรเป็นคณะกรรมการที่ชุมชน ได้ร่วมกัน เสนอรายชื่อบุคคลที่เหมาะสมมาปฏิบัติหน้าที่โดยที่ไม่เกี่ยวกับทางราชการ

123845774

5. มีการแสวงหาประโยชน์จากโครงการจากบุคคลบางกลุ่มในการเลือกตั้งผู้นำชุมชน และนำเสนอโครงการเพื่อให้พวกพ้องตัวเองหรือบริเวณชุมชนของตนเองได้รับประโยชน์จากโครงการได้

123845774

BUU iThesis 59710067 independent study / recv: 22122561 15:36:12 / seq: 67

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาการประเมินผลสำเร็จโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวพระราชดำริ รมณศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อน เศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชดำริ รมณศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว วิเคราะห์และ ประเมินผลความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชดำริ รมณศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว และทราบปัญหา อุปสรรค ที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ และสามารถเสนอแนะแนวทางที่จะทำให้การดำเนินโครงการเกิดผลสำเร็จอย่างยั่งยืน ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาเฉพาะการประเมินความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชดำริ รมณศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว เท่านั้น โดยพิจารณาใน 2 รมณหลัก ๆ คือ ผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินโครงการ เน้นที่การใช้ประโยชน์ของประชาชน และความยั่งยืนของโครงการ โดยเน้นที่การดูแลรักษาและการขยายผลโครงการกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

การศึกษานี้ศึกษาเฉพาะโครงการทั้ง 3 ด้านที่ดำเนินการในพื้นที่อำเภอวัฒนานคร โดยคัดเลือกตำบลและหมู่บ้านที่จะศึกษา ได้แก่ ตำบลวัฒนานคร หมู่ 2 บ้านหัวช้าง หมู่ 3 บ้านโนนจิก และหมู่ 4 บ้านสระลพ ตำบลหนองตะเคียนบอน มี 3 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 5 บ้านกองแก้วพคุณ หมู่ 8 บ้านคลองทราย และหมู่ 10 บ้านวังรีใต้ ได้มาโดยการเลือกตำบลที่มีโครงการครบทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสาธารณะประโยชน์ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์นายอำเภอ ปลัดอำเภอ ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน และประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งสิ้น 26 คน การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์แบบตีความ (Interpretation) และวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะการศึกษาวิจัยตามลำดับ ดังนี้

123845774

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ กรณีศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

ด้านผลผลิต มีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ปัจจัยภายใน ได้แก่ ด้านผู้นำชุมชน ด้านความร่วมมือ และด้านความต้องการของชุมชน ในภาพรวมของทุกโครงการ มีข้อค้นพบดังนี้

ด้านผู้นำชุมชน พบว่า ผู้นำชุมชนโดยเฉพาะผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการหมู่บ้าน มีบทบาทที่สำคัญมากในการขับเคลื่อนโครงการดังกล่าว เพราะเป็นทั้งสื่อกลางระหว่างชาวบ้านกับภาครัฐ และยังมีบทบาทในการนำความคิดของประชาชนในการพิจารณาคัดเลือกโครงการอีกด้วย

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการดำเนินงานของชุมชน เนื่องจากโครงการมีหลักเกณฑ์ให้ร่วมแสดงความคิดเห็น ประชาชนได้ร่วมคิด ร่วมทำ ด้านความต้องการของชุมชน พบว่า ประชาชนให้ความสำคัญด้านคุณภาพชีวิต ความปลอดภัย การมีสุขภาพที่ดี และสิ่งแวดล้อมที่ดี เพื่อส่งเสริมให้มีสุขภาพดีเพิ่มมากขึ้น

ด้านความต้องการของชุมชน พบว่า โครงการที่ท่ามาจากปัญหาในพื้นที่จริง ๆ ทำให้ประชาชนมีความต้องการในโครงการอย่างแท้จริง

2. ปัจจัยภายนอก ได้แก่ เครือข่ายภาครัฐ การแลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูลข่าวสาร และกลไกส่งเสริมการทำงานร่วมกัน ในภาพรวมของทุกโครงการ มีข้อค้นพบดังนี้

ด้านเครือข่ายภาครัฐ พบว่า การจัดทำโครงการมีการใช้เครือข่ายภาครัฐมาช่วยในการทำงาน คัดเลือกโครงการ เนื่องจากโครงการมีแนวทางปฏิบัติตามที่ภาครัฐกำหนด และมีเพียงการให้ความรู้เท่านั้น

ด้านการแลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูลข่าวสาร พบว่า ประชาชนมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันมาก เมื่อประชาชนมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกัน ทำให้รู้ถึงปัญหาของชุมชนอื่น แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขโครงการในชุมชนตัวเองก็จะส่งผลให้โครงการประสบความสำเร็จ

ด้านกลไกส่งเสริมการทำงานร่วมกัน พบว่า เครือข่ายภาครัฐที่มีความสัมพันธ์กับชุมชนที่ดี จะส่งผลดีต่อโครงการต่าง ๆ ในชุมชน เพราะจะได้รับความร่วมมือ โดยเฉพาะในสังคมชนบท เครือข่ายภาครัฐมีความใกล้ชิดกับชุมชน แต่โครงการนี้เน้นการใช้กลไกการขับเคลื่อนโดยประชาชน

ด้านผลลัพธ์ (Outcome) ได้แก่ การนำไปใช้ประโยชน์ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการดำเนินโครงการ ด้านผลลัพธ์ต่อสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมในชุมชน มีข้อค้นพบดังนี้

ด้านการนำไปใช้ประโยชน์ พบว่า ทุกโครงการประชาชนได้ประโยชน์ นอกจากโครงการจะช่วยลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้แล้ว ยังใช้เป็นสถานที่ในการทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะและเกิดความสัมพันธ์ในชุมชนและระหว่างชุมชน เป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นต้น

ด้านการสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการดำเนินโครงการ พบว่า เกิดการเรียนรู้การบริหารจัดการ การใช้ประโยชน์โครงการ และเกิดเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ระหว่างชุมชน เกิดการเรียนรู้การกำหนดรูปแบบความต้องการ และการทำงานร่วมกันของคนในพื้นที่

ด้านผลลัพธ์ต่อสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมในชุมชน พบว่า นอกจากจะเกิดการจ้างงานสร้างรายได้ และลดรายจ่ายในพื้นที่แล้ว ยังเกิดปฏิสัมพันธ์ภายในชุมชน สร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน และลดปัญหาหาเสพติด ลดการมั่วสุมในทางที่ผิด ทำให้เกิดความสามัคคี รักถิ่นที่อยู่เพิ่มมากขึ้น เกิดความร่วมมือร่วมใจ อันจะนำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชน

ด้านความสำเร็จของโครงการ ได้แก่ ทุนทางสังคม การดูแลรักษา การขยายผล มีข้อค้นพบดังนี้

ด้านทุนทางสังคม พบว่า เกิดองค์ความรู้ภายในชุมชน และเกิดกระบวนการจัดการที่ดีมีการเปลี่ยนแปลงด้านสังคมในชุมชน โดยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีภายในชุมชน ส่งเสริมให้เยาวชนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เกิดต้นแบบของเยาวชนทางด้านกีฬา รวมทั้งสร้างเครือข่ายที่มีองค์ความรู้มีสิ่งแวดล้อมที่ดี ส่งผลให้สุขภาพร่างกายของประชาชนในพื้นที่ดี และเป็นสังคมที่น่าอยู่ หมู่บ้านมีความเข้มแข็งมีความยั่งยืนของโครงการ

ด้านการดูแลรักษา พบว่า ประชาชนมีการร่วมกันดูแลรักษาทรัพย์สินของโครงการ ประชาชนเกิดการเรียนรู้ในการใช้ประโยชน์ รวมทั้งสร้างความรับผิดชอบในการดูแลรักษาของส่วนรวม มีการช่วยเหลือดูแลกันเองภายในชุมชน และมีการบำรุงรักษาอย่างต่อเนื่องภายในชุมชน

ด้านการขยายผล พบว่า มีการต่อ ยอดหรือขยายผลบางโครงการ เพราะบางโครงการไม่สามารถต่อ ยอดได้ เกิดการแลกเปลี่ยนสินค้าและความรู้กับชุมชนต่าง ๆ และเกิดการต่อยอดของโครงการในการจัดทำโครงการต่อเนื่องของโครงการที่รับการจัดสรรงบประมาณจากโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ เช่น ปรับปรุงสวนสุขภาพ และปรับปรุงศูนย์ฝึกอาชีพ เป็นต้น

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์และประเมินผลความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อ ขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ กรณีศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผลของโครงการที่สะท้อนมาจาก ผลผลิต (Output) และ ผลลัพธ์ (Outcome) ของโครงการ กรณีศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้วใน 2 ตำบล 6 หมู่บ้าน ได้แก่ ตำบลวัฒนานคร มี 3 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 2 บ้านหัวช้าง หมู่ 3 บ้านโนนจิก และหมู่ 4 บ้านสระลพ ตำบลหนองตะเคียนบอน มี 3 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 5 บ้านกองแก้วนพคุณ หมู่ 8 บ้านคลองทราย และหมู่ 10 บ้านวังรีใต้ ซึ่งเป็น โครงการด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสาธารณสุข ประโยชน์ จำนวน 6 โครงการ ซึ่งมีภาพรวมของการประเมินด้านผลผลิต (Output) จากการมุมมองของนายอำเภอและ ปลัดอำเภอ รวมทั้งมุมมองของผู้ใหญ่บ้าน/ หัวหน้าชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน และประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ในภาพรวม พบว่า มีการใช้งบประมาณ ได้ตามเป้าหมายของกำหนดเวลาโครงการ มีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ผู้นำชุมชนมีศักยภาพสูงสามารถขับเคลื่อนการปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว ประชาชนมีความร่วมมือในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมร่วมกัน และผลงานมีคุณภาพตามเป้าหมายที่ทั้งไว้ประชาชนพึงพอใจในผลงานที่ได้ สามารถใช้ประโยชน์ได้ และในด้านภาพรวมของการประเมินด้านผลลัพธ์ (Outcome) ประชาชนได้รับกระบวนการในการทำโครงการมากขึ้น ชุมชนมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนปัญหาซึ่งกันและกัน สร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน โครงการที่เลือกมา ด้านสาธารณสุข ประโยชน์มาจากปัญหาของพื้นที่จริง ๆ ได้แก่ โครงการซ่อมแซมถนนลูกรัง โครงการต่อเติมถนนคอนกรีตประจํารัฐ อันตรายจากหลุมบ่อบนถนนลดลง ทำให้การเดินทางสะดวกมากขึ้น

ส่วนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค ที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการและสามารถเสนอแนะแนวทางที่จะทำให้การดำเนินโครงการเกิดผลสำเร็จอย่างยั่งยืน

ปัญหา อุปสรรค ที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการและสามารถเสนอแนะแนวทางที่จะทำให้การดำเนินโครงการเกิดผลสำเร็จอย่างยั่งยืน พบว่า ระยะเวลา/งบประมาณจำกัด โครงการมีการกำหนดระยะเวลาสั้น และงบประมาณภายในหมู่บ้านละ 250,000 บาท ส่งผลให้กระบวนการในการคัดเลือกโครงการยังทำได้ไม่ทั่วถึง เพราะบางโครงการที่ต้องการทำใช้งบประมาณสูง และมีระยะเวลาในการดำเนินโครงการนาน ดังนั้น ประชาชนจึงจำเป็นต้องเลือกโครงการที่สามารถทำได้ภายในระยะเวลาและงบประมาณที่ทางการกำหนด ซึ่งอาจไม่ตรงกับความต้องการและความจำเป็นที่แท้จริงของแต่ละพื้นที่ในชุมชน รวมทั้งกระบวนการของภาครัฐ และเครือข่ายภาคเอกชนยังไม่มีกระบวนการร่วมกัน บางครั้งการเลือกโครงการอาจมาจากการชี้แนะ

ของผู้นำชุมชนที่มีผลประโยชน์หรือผู้ที่มิอาจปรับเหมาะก่อสร้างในพื้นที่ ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่ามีผลประโยชน์ร่วมกัน และอาจสร้างปัญหาด้านอิทธิพลในระยะยาว ความยั่งยืนของโครงการจะเป็นโครงการเฉพาะหน้าส่งผลให้การดำเนินการโครงการไม่ยั่งยืน และไม่เกิดความคุ้มค่าเท่าที่ควร เพราะผลประโยชน์ส่วนใหญ่จะเป็นผู้รับเหมาและผู้รับจ้างเป็นผู้นำในชุมชนนั้น ๆ มีการแสวงหาประโยชน์จากโครงการโดยบุคคลบางกลุ่มซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้นำชุมชน และนำเสนอโครงการเพื่อให้พวกพ้องตัวเองได้รับประโยชน์จากโครงการได้

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์และประเมินความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ วิทยาลัยอาชีวศึกษานานนคร จังหวัดสระแก้ว ผ่านการสัมภาษณ์นายอำเภอ ปลัดอำเภอ ผู้ใหญ่บ้านหัวหน้าชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้านและประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตาม กรอบการประเมินโครงการ Product evaluation ด้านผลผลิต (Output) ด้านผลลัพธ์ (Outcome) และด้านความสำเร็จของโครงการ ผู้วิจัยอภิปรายผลได้ ดังนี้

ด้านผลผลิต (Output) ประกอบด้วย ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก

1. ปัจจัยภายใน ได้แก่ ผู้นำชุมชน การมีส่วนร่วมกับชุมชน และความต้องการของชุมชน ในภาพรวมทุกโครงการพบว่า

ด้านผู้นำชุมชน พบว่า ผู้นำชุมชนโดยเฉพาะผู้ใหญ่บ้านและ คณะกรรมการหมู่บ้าน มีบทบาทที่สำคัญมากในการขับเคลื่อนโครงการดังกล่าว เพราะเป็นทั้ง สื่อกลางระหว่างชาวบ้านกับภาครัฐ และยังมีบทบาทในการนำความคิดของประชาชนในการ พิจารณาคัดเลือกโครงการอีกด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของการพัฒนาชุมชน ที่ว่า การดึงประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องหรือมีส่วนร่วม (Participation) จะต้องให้ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องและมีส่วนร่วมด้วยตั้งแต่ศึกษาชุมชน วางแผน วางโครงการ ปฏิบัติการตามโครงการและการประเมินผล และสอดคล้องกับปารีชาติ วัลย์เสถียร (2535, หน้า 68-69) กล่าวถึง องค์ประกอบของการพัฒนาชุมชน เป็นการพัฒนาชุมชน คือ ความพยายามที่จะยกมาตรฐานการครองชีพของประชาชนภายในท้องถิ่นให้ดีขึ้น หรืออาจกล่าวได้ว่า การพัฒนาท้องถิ่นมีจุดมุ่งหมาย ที่จะทำให้ประชาชนภายในท้องถิ่นมีความเจริญขึ้นทั้งทาง เศรษฐกิจ สังคมและการเมือง

ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนพบว่า ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการดำเนินงานของชุมชน เนื่องจากโครงการมีหลักเกณฑ์ให้ประชาชนได้ร่วมคิด ร่วมทำประชาชนส่วนใหญ่ เป็นคนในพื้นที่และเป็นเครือญาติกัน การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากทางราชการจึงมีความรวดเร็ว และสอดคล้องกับหลักการมีส่วนร่วมที่ว่า การมีส่วนร่วม เป็นการเปิด

โอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของคนในประเทศ และสอดคล้องกับหลักการมีส่วนร่วม (Participation) การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการซึ่งประชาชนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น และเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน และมีการนำความคิดเห็นที่ได้ไปประกอบการพิจารณา กำหนดนโยบาย และการตัดสินใจของรัฐ การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการสื่อสารในระบบเปิด คือเป็นการสื่อสารสองทาง ทั้งอย่างเป็นทางการ ซึ่งประกอบด้วย การแบ่งข้อมูลร่วมกันระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเป็นการเสริมสร้างความสามัคคีในสังคม และสอดคล้องกับคำกล่าวของปัญญา ฉายะจินดาวงศ์ และรัชณี ภูตระกูล (2544, หน้า 31) กล่าวว่า หลักการมีส่วนร่วม ให้แก่การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจในปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ หรืออื่น ๆ นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2546, หน้า 17-18) กล่าวว่า เป้าหมายในการกำหนดลักษณะของการมีส่วนร่วมดังกล่าวก็เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงการปฏิบัติงานมากที่สุด ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในฐานะของผู้ให้ข้อมูล และสามารถรับรู้ข้อมูลต่าง ๆ ขององค์กร โดยที่องค์กรจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถ แสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ อันนำไปสู่การตัดสินใจร่วมกัน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง และแก้ไขการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นต่อไป

ด้านความต้องการของชุมชน พบว่า ประชาชนให้ความสำคัญด้านคุณภาพชีวิต ความปลอดภัย การมีสุขภาพที่ดีและสิ่งแวดล้อมที่ดีเพื่อส่งเสริมให้มีสุขภาพดีเพิ่มมากขึ้นซึ่งสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล ด้านความคุ้มค่า (Value for money) หลักการนี้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวมในการบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด สิ่งเหล่านี้เป็นผลในการปฏิบัติอันเกิดจากการใช้หลักธรรมาภิบาลนั่นเอง ประกอบด้วย การประหยัด การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด สร้างความสามารถในการแข่งขัน และสอดคล้องกับคำกล่าวของทินกร อัครศรีชัยโรจน์ (2551, หน้า 10) ให้ความหมายว่า หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดด้วยความประหยัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมีการรายงานผลการดำเนินงานและ แสดงประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรต่อสาธารณะ และ ชีววัฒน์ ชูญาติ (2552, หน้า 61) ให้ความหมายว่า หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยตรงรณรงค์ให้คนไทยมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์ สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาทรัพยากร

ธรรมชาติให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. ปัจจัยภายนอก ซึ่งประกอบด้วย เครือข่ายภาครัฐ การแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร และกลไกส่งเสริมการทำงานร่วมกัน ในภาพรวมทุกโครงการพบว่า

ด้านเครือข่ายภาครัฐ พบว่า การจัดทำโครงการมีการใช้เครือข่ายภาครัฐมาช่วยในการทำงาน คัดเลือกโครงการ เนื่องจากโครงการมีแนวทางปฏิบัติตามที่ภาครัฐกำหนด และมีเพียงการให้ความรู้เท่านั้น

ด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร พบว่า ประชาชนมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันมาก เมื่อประชาชนมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกัน รู้ถึงปัญหาของชุมชนอื่น แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขโครงการในชุมชนตัวเองก็จะส่งผลให้โครงการประสบความสำเร็จ

ด้านกลไกส่งเสริมการทำงานร่วมกัน พบว่า เครือข่ายภาครัฐที่มีความสัมพันธ์กับชุมชนที่ดี จะส่งผลดีต่อโครงการต่าง ๆ ในชุมชน เพราะจะได้รับความร่วมมือโดยเฉพาะในสังคมชนบท เครือข่ายภาครัฐมีความใกล้ชิดกับชุมชน แต่โครงการนี้เน้นการใช้กลไกการขับเคลื่อนโดยประชาชน สอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ได้กำหนดแนวทางเพื่อสร้างการบริหารจัดการที่ดีในยุทธศาสตร์การพัฒนาประชารัฐ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาประสิทธิภาพของภาคราชการ การสร้างความเข้มแข็งแก่ภาคประชาชน เพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพ ตลอดจนการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างภาครัฐกับประชาชน เพื่อให้เกิดการประสานร่วมมือกันในการพัฒนาประเทศ

ด้านผลลัพธ์ (Outcome) ประกอบด้วย การนำไปใช้ประโยชน์ การสร้างองค์ความรู้ อันเกิดจากการดำเนิน โครงการ และผลลัพธ์ต่อสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมในชุมชน ในภาพรวมทุกโครงการพบว่า

ด้านการนำไปใช้ประโยชน์ พบว่า ทุกโครงการประชาชนได้ประโยชน์ นอกจากโครงการจะช่วยลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้แล้ว ยังใช้เป็นสถานที่ในการทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะและเกิดความสัมพันธ์ในชุมชนและระหว่างชุมชน เป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นต้น

ด้านการสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการดำเนิน โครงการ พบว่า เกิดการเรียนรู้การบริหารจัดการ การใช้ประโยชน์โครงการ และเกิดเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ระหว่างชุมชน เกิดการเรียนรู้การกำหนดรูปแบบความต้องการและการทำงานร่วมกันของคนในพื้นที่

ด้านผลลัพธ์ต่อสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมในชุมชน พบว่า นอกจากจะเกิดการจ้างงานสร้างรายได้ และลดรายจ่ายในพื้นที่แล้ว ยังเกิดปฏิสัมพันธ์ภายในชุมชน สร้างความเข้มแข็งให้แก่

ชุมชน และลดปัญหาหาเสพติดและลด การมั่วสุมในทางที่ผิด ทำให้เกิดความสามัคคี รักถิ่นที่อยู่เพิ่มมากขึ้น เกิดความร่วมมือร่วมใจอันจะนำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชนที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากภาวะเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันที่มีค่าครองชีพสูง แต่ประชาชนมีรายได้ไม่เพียงพอ จึงทำให้ต้องพึ่งพาตนเองมากขึ้น และร่วมกันสร้างอาชีพในชุมชนเพื่อให้มีรายได้ มีความเป็นอยู่ที่ดี สอดคล้องกับ แนวคิดเกี่ยวกับ โครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ แผนโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 เพื่อทดแทนมาตรการ/ โครงการเดิม โดยจะเน้นการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับพื้นที่ผ่านกลไกหมู่บ้าน ด้วยการพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและคุณภาพชีวิตเพื่อสนับสนุนการเติบโตของเศรษฐกิจและส่งเสริมการกระจายรายได้ให้ทั่วถึง เน้นการพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน ยกย่องศักยภาพของหมู่บ้าน โดยการพัฒนาในด้านสังคมและคุณภาพชีวิตควบคู่ไปกับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจในพื้นที่ ภายใต้อัตลักษณ์ประโยชน์ร่วมกันในชุมชนและแนวทางประชารัฐ

ด้านความสำเร็จของโครงการ ประกอบด้วย ทูตทางสังคม การดูแลรักษา การขยายผลในภาพรวมทุกโครงการพบว่า

ด้านทูตทางสังคม พบว่า เกิดองค์ความภายในชุมชน และเกิดกระบวนการจัดการที่ดีมีการเปลี่ยนแปลงด้านสังคมในชุมชน โดยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีภายในชุมชน ส่งเสริมให้เยาวชนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เกิดต้นแบบของเยาวชนทางด้านกีฬา รวมทั้งสร้างเครือข่ายที่มีองค์ความรู้มีสิ่งแวดล้อมที่ดี ส่งผลให้สุขภาพร่างกายของประชาชนในพื้นที่ดีและเป็นสังคมที่น่าอยู่หมู่บ้านมีความเข้มแข็งมีความยั่งยืนของโครงการ เนื่องจากเป็นความต้องการที่สอดคล้องกับปัจจัยของการดำรงชีวิตของชุมชนอย่างแท้จริง ซึ่งเกิดจากความตระหนักถึงปัญหาร่วมกัน เกิดการเกื้อหนุนและช่วยเหลือกันมากขึ้น ซึ่งส่งผลดีต่อการพัฒนาชุมชนในอนาคต

ด้านการดูแลรักษา พบว่า ประชาชนมีการร่วมกันดูแลรักษาทรัพย์สินของโครงการ ประชาชนเกิดการเรียนรู้ในการใช้ประโยชน์ รวมทั้งสร้างความรับผิดชอบในการดูแล รักษาของส่วนรวม และมีการช่วยเหลือดูแลกันเองภายในชุมชน และมีการบำรุงรักษาอย่างต่อเนื่อง ภายในชุมชน

ด้านการขยายผล พบว่า มีการต่อ ยอดหรือขยายผลบางโครงการ เพราะบางโครงการไม่สามารถต่อยอดได้ เกิดการแลกเปลี่ยนสินค้าและความรู้กับชุมชนต่าง ๆ และเกิดการต่อยอดของโครงการในการจัดทำโครงการต่อเนื่องของ โครงการที่รับการจัดสรรงบประมาณจากโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ เช่น ปรับปรุงสวนสุขภาพ และปรับปรุงศูนย์ฝึกอาชีพ เป็นต้น สอดคล้องกับหลักการของการพัฒนาชุมชน ได้แก่

การพัฒนาชุมชนต้องทำเป็นกระบวนการต่อเนื่อง (Continuity) โครงการใดโครงการหนึ่งที่ดำเนินการตามกระบวนการพัฒนาชุมชนและสำเร็จไปแล้วไม่ได้หมายความว่างานพัฒนาชุมชนเสร็จสิ้นตามไปด้วย จะต้องมีการเริ่มทำโครงการใหม่ต่อไปเรื่อย ๆ ไม่มีที่สิ้นสุดหรือ เรียกได้ว่าเป็นกระบวนการที่มีความต่อเนื่อง และสอดคล้องกับ สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2540, หน้า 3) ได้กล่าวถึงการพัฒนาว่า การพัฒนาคือการเปลี่ยนแปลงตามแผนหรือการเปลี่ยนแปลงที่มีกำหนดทิศทาง (Planned or directed change) คือการพัฒนาไม่ได้เป็นเรื่องตามธรรมชาติหากเป็นความพยายามของ มนุษย์พยายามที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น โดยกำหนดทิศทางหรือรายละเอียดเอาไว้ล่วงหน้าว่าจะพัฒนาอะไรพัฒนาอย่างไรช้าหรือเร็วอย่างไรใครจะเป็นผู้พัฒนาหรือถูกพัฒนา เป้าหมายสุดขยอกของการพัฒนาอยู่ที่คน คนเป็นทั้งผู้ถูกพัฒนาและผู้รับผลของการพัฒนาและมองคนเป็นกลุ่มหรืออยู่ในกลุ่ม ดังนั้น การพัฒนาคนจึงรวมถึงการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจการเมืองสังคมและวัฒนธรรม และเป้าหมายของการพัฒนาคนกลุ่มคนหรือสังคม คือความกินดีอยู่ดีด้านต่าง ๆ หรือ สภาพสังคมที่ดีซึ่งรวมถึงสภาพทางเศรษฐกิจและการเมือง

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์และประเมินความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผลของโครงการที่สะท้อนมาจาก ผลผลิต (Output) และ ผลลัพธ์ (Outcome) ของโครงการในพื้นที่อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้วใน 2 ตำบล 6 หมู่บ้าน ของอำเภอวัฒนานคร ได้แก่ ตำบลวัฒนานคร มี 3 หมู่บ้าน ประกอบด้วย หมู่ 2 บ้านหัวช้าง หมู่ 3 บ้านโนนจิก และหมู่ 4 บ้านสระลพ ตำบลหนองตะเคียนบอน มี 3 หมู่บ้าน ประกอบด้วย หมู่ 5 บ้านกองแก้วนพคุณ หมู่ 8 บ้านคลองทราย และหมู่ 10 บ้านวังรีใต้ ซึ่งเป็นโครงการด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสาธารณสุขประ โยชน์ จำนวน 6 โครงการ ซึ่งมีภาพรวมของการประเมินด้านผลผลิต (Output) จากการมุมมองของนายอำเภอและ ปลัดอำเภอ รวมทั้งมุมมองของผู้ใหญ่บ้าน/ หัวหน้าชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้านและประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในภาพรวม พบว่า มีการใช้งบประมาณได้ตามเป้าหมายของกำหนดเวลา โครงการมีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ผู้นำชุมชนมีศักยภาพสูง สามารถขับเคลื่อนการปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว เป็นที่รวมใจของชาวบ้าน ประชาชนมีความร่วมมือในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมร่วมกัน รวมทั้งผลงานมีคุณภาพตามเป้าหมายที่ทั้งไว้ประชาชนพึงพอใจในผลงานที่ได้สามารถใช้ประโยชน์ได้ และในด้านภาพรวมของการประเมินด้านผลลัพธ์ (Outcome) ประชาชนได้รับรู้กระบวนการในการทำโครงการมากขึ้น ชุมชนมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนปัญหาซึ่งกันและกัน และสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนหน่วยงานอื่น ๆ เข้ามาศึกษาดูงานโครงการของหมู่บ้าน โครงการที่เลือกมา ด้านสาธารณสุขประ โยชน์ มาจากปัญหาของพื้นที่จริง ๆ ได้แก่ โครงการซ่อมแซมถนนลูกรัง โครงการต่อเติมถนนคอนกรีต

ประชารัฐ อันตรายจากหลุมบ่อบนท้องถนนลดลง ทำให้การเดินทางสะดวกมากขึ้น

จากผลการประเมินด้านผลผลิต (Output) และด้านผลลัพธ์ (Outcome) พบว่า สามารถสะท้อนความสำเร็จของโครงการ ในด้านทุนทางสังคม เช่น การเกิดรูปแบบสหกรณ์โครงการสร้างศาลาศูนย์เรียนรู้ เพิ่มการจ้างงาน สร้างรายได้ให้ชุมชน ประชาชนมีอาชีพเสริม เพิ่มรายได้จากการประกอบอาชีพเสริมและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ในโครงการปรับปรุงลานตากพืชผลทางการเกษตร สร้างพื้นที่ในการจัดตากพืชผลทาง การเกษตร มีกลไกร่วมกันดูแลรักษาโครงการเพราะเป็น โครงการที่มาจากความต้องการของประชาชน การขยายผลของโครงการเช่นการพัฒนาเป็นสถานกีฬาทุกกลุ่มอายุ นอกจากนี้ พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจ มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน มีความสามัคคีและความเอื้อเฟื้อต่อกันและข้อสังเกตอื่น ๆ ที่ได้จากการวิเคราะห์ผลของ โครงการ ทั้ง 6 โครงการจากข้อเท็จจริง เพื่อการปรับปรุง ผู้วิจัย พบว่า ผู้ตอบต้องการให้ผลคำตอบออกมาเป็นเชิงบวก เพราะอาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ขององค์กรได้ การเลือกโครงการส่วนใหญ่เป็นการวางแผนการทำกิจกรรมเล็ก ๆ ในระยะสั้น ๆ ทำให้ขาดความต่อเนื่อง กิจกรรมที่กำหนดไว้เป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเท่านั้น กระบวนการที่ได้มาของโครงการไม่ได้เป็นแผนชุมชนที่เคยวางไว้ อีกทั้ง โครงการเป็น โครงการเล็ก งบประมาณน้อย ส่งผลให้การดำเนินการโครงการไม่ยั่งยืน อาจจะไม่มีคุณค่าเท่าที่ควร

นอกจากนี้ ยังมีข้อสังเกตอื่น ๆ ที่ได้จากการวิเคราะห์ ผลของโครงการ ทั้ง 6 โครงการ จากข้อเท็จจริง เพื่อการปรับปรุง ผู้วิจัยพบว่า ผู้ตอบต้องการให้ผลคำตอบออกมา เป็นเชิงบวกเพราะ อาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ขององค์กรได้ การเลือกโครงการส่วนใหญ่เป็นการวางแผนการทำกิจกรรมเล็ก ๆ ในระยะสั้น ๆ ทำให้ขาดความต่อเนื่อง กิจกรรมที่กำหนดไว้เป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เท่านั้น กระบวนการที่ได้มาของโครงการไม่ได้เป็นแผนชุมชนที่เคยวางไว้เช่น แผนชุมชนระยะ 5 ปี เป็นต้น อีกทั้ง โครงการเป็น โครงการเล็ก งบประมาณน้อย ส่งผลให้การดำเนินการโครงการไม่ยั่งยืน อาจจะไม่มีคุณค่าเท่าที่ควร สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ หรือ วช. ได้สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ตาม แนวทางต่าง ๆ ข้างต้น มาตั้งแต่ พ.ศ. 2550 จนถึงปี พ.ศ. 2553 และพบว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่มี ศักยภาพและมีโอกาสประสบความสำเร็จ ต้องมีองค์ประกอบสำคัญ 7 ประการ คือ 1) มีผู้นำที่ดีต้องมีผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีวิสัยทัศน์ มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการการประสานงานและการกระตุ้นให้สมาชิกชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา 2) มีกรรมการชุมชนที่มีจริยธรรมและมีการบริหารจัดการชุมชนที่ดี ต้องมีกรรมการชุมชนที่เข้มแข็ง มีความมุ่งมั่น มีคุณธรรมจริยธรรม บริหารงานโปร่งใส 3) มีความร่วมมือจากสมาชิกในชุมชน มีสมาชิกชุมชนที่มีคุณภาพและมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม เข้ามาร่วมคิด ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผิดชอบในทุกกระบวนการ 4) มีกระบวนการเรียนรู้เพื่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน

อย่างต่อเนื่อง ต้องมีการเรียนรู้เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งต้องมีการถ่ายทอดความรู้ระหว่างชุมชนอย่างสม่ำเสมอ 5) มีศักยภาพความพร้อมในเรื่องพื้นฐานอาชีพ ต้องมีความเข้มแข็งในการพึ่งพาตนเองและมีความสามารถในการแข่งขันด้านเศรษฐกิจ จึงต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะและทักษะความพร้อมในการประกอบอาชีพ โดยใช้ความรู้ในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงให้เกิดกรรมวิธี/ สิ่งใหม่ หรือพัฒนาให้ดีกว่าเดิม 6) มีการสร้างระบบการจัดเก็บและการนำมาใช้ขององค์ความรู้ที่ดี ต้องมีระบบการเก็บความรู้ทั้งความรู้ที่มีอยู่ภายในชุมชนและความรู้ภายนอกชุมชน รวมทั้งต้องรู้จักสร้างและนำความรู้ที่มีอยู่มาใช้ในการพัฒนาต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องเป็นระบบ โดยเข้าใจได้ง่าย 7) มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและนอกชุมชน ต้องมีความร่วมมือในด้านทุนกิจกรรม วิชาการองค์ความรู้ การตลาด ฯลฯ มีการจัดการกลุ่มและเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพให้เกิดการพัฒนาอย่างเชื่อมโยงประสานเกี่ยวเนื่อง ครอบคลุมการพัฒนาในทุกบริบท

ส่วนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค ที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการและสามารถเสนอแนะแนวทาง ที่จะทำให้การดำเนินโครงการเกิดผลสำเร็จอย่างยั่งยืน

จากการศึกษาประเมินความสำเร็จของ โครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ กรณีศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว พบว่า ระยะเวลา/ งบประมาณจำกัด ส่งผลให้กระบวนการในการคัดเลือกโครงการยังทำได้ไม่ทั่วถึง เพราะบางโครงการที่ต้องการทำใช้งบประมาณสูงและมีระยะเวลาในการดำเนินโครงการนาน ดังนั้น ประชาชนจึงจำเป็นต้องเลือกโครงการที่สามารถทำได้ภายในระยะเวลาและงบประมาณที่ทางการกำหนด ซึ่งอาจไม่ตรงกับความต้องการและความจำเป็นที่แท้จริงของแต่ละพื้นที่ในชุมชน รวมทั้งกระบวนการของภาครัฐและเครือข่ายภาคเอกชนยังไม่มีกระบวนการร่วมกัน บางครั้งการเลือกโครงการอาจมาจากการชี้แนะของผู้นำชุมชนที่มีผลประโยชน์หรือผู้ที่มีอาชีพรับเหมาก่อสร้างในพื้นที่ ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่ามีผลประโยชน์ร่วมกัน และอาจสร้างปัญหาด้านอิทธิพลในระยะยาว ความยั่งยืนของโครงการจะเป็น โครงการเฉพาะหน้า ส่งผลให้การดำเนินการโครงการไม่ยั่งยืน และไม่เกิดความคุ้มค่าเท่าที่ควร เพราะผลประโยชน์ส่วนใหญ่จะเป็นผู้รับเหมาและผู้รับจ้างเป็นผู้นำในชุมชนนั้น ๆ มีการแสวงหาประโยชน์จากโครงการโดยบุคคลบางกลุ่มซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้นำชุมชน และนำเสนอโครงการเพื่อให้พวกพ้องตัวเองได้รับประโยชน์จากโครงการได้

เมื่อพิจารณาถึงผลประโยชน์ของประชาชน ส่วนใหญ่เป็น โครงการที่มีรับเหมาและผู้รับจ้างเป็นผู้นำในชุมชนนั้น ประชาชนสามารถทักท้วงในกรณีที่ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ และความต้องการของพี่น้องประชาชนประชาชนควรมีการตรวจสอบร่วมด้วยและคณะกรรมการเบิกจ่ายเงินและจัดทำบัญชีควรเป็นคณะกรรมการที่ชุมชนได้ร่วมกันเสนอรายชื่อ

บุคคลที่เหมาะสมมาปฏิบัติหน้าที่ โดยที่ไม่เกี่ยวกับทางราชการกระบวนการจ้างงานเป็นการจ้างคนในชุมชนเพื่อ ดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของโครงการ การจ้างแรงงานในชุมชน ทำให้ประชาชนมีรายได้จากการจ้างงาน นอกจากนี้ยังมีการแสวงหาประโยชน์จากโครงการจากบุคคลบางกลุ่มในการเลือกตั้งผู้นำชุมชน และนำเสนอ โครงการเพื่อให้พวกพ้องตัวเองได้รับประโยชน์จากโครงการได้

เนื่องจากบริบทของแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน ความเข้มแข็งของผู้นำชุมชน และความสามารถในการประสานงานกับภาครัฐ ตลอดจนความพร้อมของบุคคลในชุมชนเองก็แตกต่างกันด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาชุมชนที่เน้นหลักการประสานความรู้จากภายในและภายนอกชุมชนเข้าไปสู่การใช้ประโยชน์และสร้างกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน ไม่เพียงแต่เพื่อแก้ไขปัญหาและสนองตอบต่อความต้องการของชุมชนในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเท่านั้น แต่ควรจะเป็นไปในลักษณะของการบูรณาการที่มีการพัฒนาไปพร้อม ๆ กันทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม กระบวนการเรียนรู้ และค่านิยมอันดีงาม สอดคล้องกับหลักการของการพัฒนาชุมชนในด้านการทำงานต้องค่อยเป็นค่อยไป (Gradualness) การเร่งรีบทำงานให้เสร็จเร็วเกินไปก่อนที่จะรู้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพทั่วไปและปัญหาที่แท้จริงของชุมชน อาจทำให้งานล้มเหลว และควรคิดถึงผลกระทบในการพัฒนาชุมชนในระยะยาว การดำเนินงานต้องยืดหยุ่นได้ (Flexible) เนื่องจากสังคมมีความเคลื่อนไหว (Dynamic) ตลอดเวลาจึงจำเป็นต้องเลือกวิธีดำเนินงานให้กว้าง และเข้ากับสถานการณ์ เหตุการณ์ หรือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นสอดคล้องกับวัฒนธรรมชุมชน (Culture) วัฒนธรรมเป็นกุญแจสำคัญที่จะไขประตูปัญหาเพื่อเข้าถึงประชาชน การพัฒนาชุมชนจะสำเร็จหรือล้มเหลวเกิดจากความเข้าใจในวัฒนธรรมของชุมชนเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่ง ทั้งนี้ เพราะในแต่ละชุมชน สังคมมีวิถีชีวิต ที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับคำกล่าวของ สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2540, หน้า 3) ได้ กล่าวถึงการพัฒนาว่า การพัฒนาคือการเปลี่ยนแปลงตามแผนหรือการเปลี่ยนแปลงที่มีกำหนดทิศทาง (Planned or directed change) นั่นคือ การพัฒนามิได้เป็นเรื่องตามธรรมชาติ หากเป็นความพยายามของมนุษย์พยายามที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น โดยกำหนดทิศทางหรือรายละเอียดเอาไว้ล่วงหน้าว่าจะพัฒนาอะไร พัฒนาอย่างไร ช้าหรือเร็วอย่างไร ใครจะเป็นผู้พัฒนาหรือถูกพัฒนา เป็นต้น และปรีชาติ วลัยเสถียร (2535, หน้า 68-69) กล่าวถึงองค์ประกอบของการพัฒนาชุมชน ที่ว่ารัฐบาลหรือแหล่งความช่วยเหลือจากภายนอก จะเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือสิ่งที่เกินความสามารถที่ประชาชนในท้องถิ่นจะจัดหามาเองได้ เช่น ความรู้ทางวิชาการ วัสดุและเงิน เท่าที่จำเป็นจะต้องมีการรวบรวมผู้เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ เข้ามาร่วมกัน มิใช่ดำเนินการเพียงหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง เพราะปัญหาของชุมชนอยู่นอกเหนือความสามารถของหน่วยงานหนึ่งหน่วยงานใด โดยเฉพาะ และการที่จะพัฒนาชุมชนให้ได้ผล จะต้องเป็นการพัฒนาโดยทั่วไปและมุ่งประชาชนเป็นหลัก ดังนั้น จึงใช้หลักการที่เรียกว่า Holistic approach คือมุ่งที่จะพัฒนาทุก ๆ ด้าน ไม่ใช่ด้าน

ใดด้านหนึ่ง และกล่าวถึงหลักการพัฒนาท้องถิ่นไว้ว่า หลักความสมดุลของการพัฒนา ควรคำนึงถึงความพัฒนา ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองในลักษณะของ Holistic approach เพราะเป็นที่ประจักษ์ชัดว่าการพัฒนาทั้งสามประการมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิด การจะเน้นด้านใดด้านหนึ่งมากเกินไปเพียงใดนั้น ย่อมจะได้รับการกำหนดโดยลักษณะและความเข้มข้นของปัญหาที่แต่ละท้องถิ่น เชนอยู่เป็นสำคัญ ทั้งนี้ต้องให้ความสำคัญกับกลุ่มผู้เสียเปรียบและ กลุ่มคนยากจน ในท้องถิ่นที่จะพัฒนาให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเท่าเทียมกับสมาชิกอื่น ๆ ในท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

จากการประเมินความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐกรณีศึกษาจังหวัดอำเภอดอนจานนคร จังหวัดสระแก้ว ผู้วิจัยมีการจัดทำข้อเสนอแนะ โดยพิจารณาประเด็นที่เกี่ยวข้อง และจัดทำข้อเสนอแนะใน 3 ประเด็น คือ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ และข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อสร้างความสำเร็จที่ยั่งยืนของโครงการประชารัฐ ควรเป็นการกำหนดโครงการและขับเคลื่อน โครงการ โดยเน้นที่

1. ควรเริ่มจากความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง ภาครัฐควรมีการกำหนดกฎเกณฑ์ที่น้อยลง เพื่อให้ประชาชนได้มาซึ่งโครงการที่ตรงกับความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง
2. ควรหาวิธีการที่ทำให้คนในชุมชนมีส่วนร่วม และเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของในโครงการ เช่น การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ
3. ควรส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพให้ชุมชนสามารถบริหารจัดการโครงการได้เอง โดยภาครัฐมีการสอนให้ประชาชนในชุมชนมีการจัดการอย่างเป็นระบบ
4. ควรพิจารณาคัดเลือกโครงการที่ตรงตามปัญหา และความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้เกิดการใช้จ่ายงบประมาณอย่างสอดคล้องตรงตามความต้องการของประชาชน
5. ควรส่งเสริม แนะนำการหาแหล่งทุนต่อยอดในการดำเนินโครงการจากในพื้นที่ เช่น การบริจาค การเรียไร การสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
6. ควรติดตามผลความสำเร็จในการดำเนินงาน เพื่อรับทราบปัญหาอุปสรรค และเตรียมความช่วยเหลือตามความต้องการของพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

123845774

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ควรให้ความสำคัญกับการดำเนินงานในมิติพื้นที่ ทั้งในเรื่องของการกำหนด แผนพัฒนาหมู่บ้าน และการสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งของผู้นำชุมชน (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และ คณะกรรมการหมู่บ้าน) ให้สามารถขับเคลื่อน โครงการในระดับพื้นที่ได้
2. ควรประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการขับเคลื่อน โครงการในพื้นที่ โดยพิจารณาจากการตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียง โดยเน้นการพัฒนา ที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจสังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี และให้อาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน คือ ความรู้ที่เกี่ยวกับ วิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้านความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้ เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติความตระหนักใน คุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต
3. ควรกำหนดโครงการให้พิจารณาจากประชาชนว่า โครงการตรงตามความต้องการ แค่ไหน เพราะถ้าประชาชนมีส่วนร่วม จะเกิดความรู้สึกอยากดูแลรักษา และประกอบกับได้ใช้ ประโยชน์จากโครงการ จะทำให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชน อันเป็นรากฐานของการพัฒนาอย่าง มั่นคง และนำไปสู่การสร้างความมั่งคั่งอย่างยั่งยืนต่อไป
4. ควรเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน เน้นไปที่ปัจจัยภายในและภายนอกที่ได้ กล่าว ไปแล้วข้างต้นที่จะมีผลต่อความสำเร็จของโครงการ หากภาครัฐเสริมสร้างปัจจัยดังกล่าวนี้ ให้เข้มแข็งและมีศักยภาพ ย่อมจะเป็น ประโยชน์อย่างมากต่อการดำเนิน โครงการ

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาวิจัย ครั้งต่อไป ควรศึกษางานของแต่ละหน่วยงานในกระทรวงให้ ครอบคลุมทุกด้าน และทำให้หลากหลาย

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการที่มาจากนโยบายประชานิยม ด้านอื่น ๆ ของรัฐบาลเพื่อสะท้อนผลการศึกษาวิจัยในการนำจัดทำเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายที่ เหมาะสม คำนึงต่อประชาชนอย่างยั่งยืน
2. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงาน โครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำผลการศึกษาวิจัยมาจัดทำเป็นแผนงานบูรณาการทำงานร่วมกันทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้ มีการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า ลดความซ้ำซ้อน เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและชุมชนอย่างยั่งยืน

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง. (2559). *โครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ*. เข้าถึงได้จาก http://pab.dopa.go.th/project_ability/manual.pdf
- กระทรวงมหาดไทย. (2559). *คู่มือการดำเนินงานโครงการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ (สำหรับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง) ฉบับสมบูรณ์*. เข้าถึงได้จาก http://www.villagefund.or.th/Sitedirectory/my_files/guidelines.pdf
- กัญฉวี สืบสุข, จิตรา ศรีเจริญ, จิราพร เอี่ยมสมบูรณ์, ชุตินา หงษ์วิเศษ, ณัฐชยา เครือหงส์, ธนินิ ทวีวิทยการ, นพวรรณ เขาวสกุ, นิตยา พิบูลย์, ประพันธ์ ไยบุญมี และพัชราภรณ์ พันธุ์โสทธิ (2559). *การประเมินผลสำเร็จโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวประชารัฐ: กรณีศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี*. เข้าถึงได้จาก www.kpi-lib.com/multim/ebook10/ปชก18ก007.pdf
- ณรงค์ฤทธิ์ เชื้อมาก, พระเจดย สารัง และพระสุวรรณชัย เขาชื่น. (2551). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1*. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2548). *การมีส่วนร่วมแนวคิดทฤษฎีและกระบวนการ*. กรุงเทพฯ: พาณิชพระนคร.
- ทวนธง ครุฑจ้อย. (2553). *แกะาะปัญหาธรรมาภิบาลในองค์การภาครัฐ: บทวิเคราะห์จากกรณีศึกษา*. *มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยทักษิณ*, 4(2), 269-280.
- ทินกร อัครศรีชัยโรจน์. (2551). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอบุราขธานี เขต 5*. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุราขธานี.
- ชนัญญ์ ยังเฟื่องมนต์. (2554). *ระเบียบวิจัยทางการบริหาร*. ม.ป.ท. เอกสารการสอน.
- ธีรวัฒน์ ชูญาติ. (2552). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอบุราขธานี เขต 2*. *การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต*, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยอีสาน.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2546). *การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิคและกรณีตัวอย่าง*. กรุงเทพฯ: 598 ฟรินส์.

- นิสร ใจชื่อ. (2557). รายงานการวิจัย ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ปยุต จันทรเส็ง. (2557). การประเมินโครงการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีในเขตตำบลบ่ออำเภอลำลูกกา จังหวัดจันทบุรี. เข้าถึงได้จาก http://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcms/files/55930164
- ปัญญา ฉายะจินดาวงศ์ และรัชณี กูตระกูล. (2544). ธรรมภิบาล (Good governance) กับสังคมไทย. *วารสารนักบริหาร*, 21(3), 28-32.
- ปาริชาติ วลัยเสถียร. (2535). *ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. (2529). *การวิจัยประเมินผล หลักการและกระบวนการ*. กรุงเทพฯ: การพิมพ์พระนคร.
- พัชรี สีโรต. (2546). *การมีส่วนร่วมของประชาชน*. กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ไพรัตน์ เตชะรินทร์. (2527). *กลวิธีและแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภณาการพิมพ์.
- เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2548). *การประเมินโครงการ แนวคิดและแนวปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรงค์ จันทรสร และไพโรจน์ ภัทรนรากุล. (2541). *การประเมินผลในระบบเปิด*. กรุงเทพฯ: สมาคมรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วัชรกร ศุภกาญจนรุจิ. (2558). *การประเมินโครงการจัดทำระบบสารสนเทศการบริหารทรัพยากรบุคคลระดับกรม (DPIS): กรณีศึกษากรมทางหลวง*. เข้าถึงได้จาก http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2015/TU_2015_5703010305_3758_3448.pdf
- วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์. (2554). *การประเมินผลนโยบายสาธารณะไทย*. กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิษณุ หยกจินดา. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกว้าง ตำบลทับไทร อำเภอบางน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี*. งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. (2542). *การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน*.
 วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมคิด พรหมเย. (2546). *เทคนิคการประเมินโครงการ*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
 สุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2540). *ทฤษฎีและกลยุทธ์การพัฒนาสังคม* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:
 สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. (2549). *เศรษฐกิจพอเพียง ร่วมเรียนรู้ สานข่าย ขยายผล*.
 กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- อรพินท์ สพอโชคชัย. (2550). *แนวทางการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้สำหรับการบริหาร
 งานส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- อัมมาร สยามวาลา. (2547). *ศัพท์แสงว่าด้วยคอร์รัปชัน*. ม.ป.ท.
- Stake, R. E. (1978). The case study method in social inquiry. *Educational Researcher*, 7(2), 5-8.
- Stufflebeam, D. L. (1971). *Educational evaluation and decision making*. Illinois: Peacock.

ภาคผนวก

123845774

BUU iThesis 59710067 independent study / rcsv: 22122561 15:36:12 / seq: 67

ภาคผนวก ก
คำถามสำหรับการสัมภาษณ์

123845774

BUU iThesis 59710067 independent study / recv: 22122561 15:36:12 / seq: 67

วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Graduate school of Commerce Burapha University

169 ถนนลงหาดบางแสน ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก

เรื่อง การประเมินความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อน

เศรษฐกิจฐานราก ตามแนวทางพระราชัฐ: กรณีศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

ชื่อผู้วิจัย

นายอาทิตย์ วิเศษสิทธิทรงกูร

นักศึกษาหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ดร.นางนุช ศรีสุข

ผู้ทำการวิจัยขอความอนุเคราะห์จากท่านในการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ด้วย
และขอขอบคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนิน โครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้าน เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชัฐ กรณีศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว
2. เพื่อวิเคราะห์และประเมินผลความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชัฐ กรณีศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว
3. เพื่อทราบปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ และสามารถเสนอแนะแนวทางที่จะทำให้การดำเนินโครงการเกิดผลสำเร็จอย่างยั่งยืน

ลักษณะของข้อคำถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ และ ส่วนที่ 2 คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง การประเมินความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชัฐ: กรณีศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ครั้งนี้

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นายอาทิตย์ วิเศษสิทธิทรงกูร

123845774

BUU-IThesis 59710067 independent study / rev: 22122561 15:36:12 / seq: 67

ส่วนที่ 1 ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์

1. นายอำเภอวัฒนานคร
2. ปลัดอำเภอวัฒนานคร

ส่วนที่ 2 คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง การประเมินความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชบัญญัติศึกษา อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

1. ท่านคิดว่าผู้นำชุมชนมีบทบาทต่อความสำเร็จของโครงการนี้มากน้อยเพียงไร โดยเฉพาะบทบาทของผู้นำ ชุมชนในพื้นที่ที่ท่านรับผิดชอบ
2. ท่านได้มีส่วนในการเพิ่มบทบาทของผู้นำในชุมชนหรือไม่อย่างไร
3. ท่านคิดว่า ประชาชนในพื้นที่ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการ โครงการนี้มากน้อยเพียงไร
4. การมีส่วนร่วมดังกล่าว จะส่งผลอย่างไรต่อความสำเร็จของโครงการ
5. ท่านคิดว่าประชาชนในพื้นที่ที่มีความผูกพันกับชุมชนมากน้อยแค่ไหน
6. การมีความผูกพันกับชุมชนส่งผลให้เกิดความยั่งยืนของโครงการหรือไม่อย่างไร
7. ท่านคิดว่าประชาชนในพื้นที่ที่มีความรู้สึกเป็นเจ้าของใน โครงการของชุมชนมากน้อยแค่ไหน
8. การมีความรู้สึกเป็นเจ้าของในโครงการของชุมชนส่งผลให้เกิดความยั่งยืนของโครงการหรือไม่อย่างไร
9. ท่านเห็นว่าเครือข่ายภาครัฐในพื้นที่มีส่วนช่วยให้โครงการเกิดความสำเร็จได้หรือไม่อย่างไร
10. การปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับชุมชนหรือไม่อย่างไร
11. ประชาชนในพื้นที่ของท่านมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันมากน้อยแค่ไหนอย่างไร
12. การที่ประชาชนในพื้นที่ที่มีการแลกเปลี่ยนรับรู้ข่าวสาร จะส่งผลอย่างไรต่อการดำเนินโครงการบ้าง
13. ในส่วนของภาครัฐมีกลไกที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างชุมชนกับองค์กรอื่น ๆ อย่างไร นโยบายของภาครัฐมีส่วนส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกันอย่างไรบ้าง
14. ท่านเห็นว่าภาครัฐควรมีการกำหนดกลไกอย่างไรให้เกิดการทำงานร่วมกัน และส่งผลให้เกิดความยั่งยืนของโครงการต่อไป

123845774

15. ท่านเห็นว่างบประมาณที่จัดสรรให้แก่โครงการดังกล่าวมีความเพียงพอที่จะส่งผลต่อความสำเร็จและความยั่งยืนของโครงการมากน้อยแค่ไหน เพียงไร
16. ท่านเห็นว่าประชาชนในพื้นที่ได้ใช้ประโยชน์จากผลของโครงการมากน้อยแค่ไหน อย่างไร
17. โครงการได้ก่อให้เกิดการจ้างงานในพื้นที่หรือไม่ มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจในพื้นที่มากน้อยแค่ไหน ในลักษณะใด
18. การดำเนินโครงการในพื้นที่ก่อให้เกิดผลอย่างไรต่อทุนมนุษย์ทั้งในด้านความรู้ ความชำนาญ ความสามารถ สมรรถนะของประชาชนในพื้นที่
19. การดำเนินโครงการในพื้นที่ก่อให้เกิดผลอย่างไรต่อทุนทางสังคมซึ่งเกิดการพัฒนาโครงสร้างเครือข่าย จากความรู้ในการดำเนินโครงการ อันมาจากการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมทั้งภายในชุมชนและภาคส่วนอื่น ๆ
20. โครงการในพื้นที่มีการขยายผลหรือไม่อย่างไร ได้แก่ การมีหน่วยงานรับไปดูแลต่อการบำรุงรักษา การให้ความช่วยเหลือในการดำเนินงาน ฯลฯ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้ให้สัมภาษณ์

.....

.....

.....

.....

วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Graduate school of Commerce Burapha University

169 ถนนลงหาดบางแสน ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก

เรื่อง การประเมินความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อน

เศรษฐกิจฐานราก ตามแนวทางพระราชรัฐ: กรณีศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

ชื่อผู้วิจัย

นายอาทิตย์ วิเศษสิทธิทางกูร

นักศึกษาหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ดร.นงนุช ศรีสุข

ผู้ทำการวิจัยขอความอนุเคราะห์จากท่านในการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ด้วย

และขอขอบคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนิน โครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้าน เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชรัฐ กรณีศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว
2. เพื่อวิเคราะห์และประเมินผลความสำเร็จของ โครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชรัฐ กรณีศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว
3. เพื่อทราบปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการ และสามารถเสนอแนะแนวทางที่จะทำให้การดำเนินโครงการเกิดผลสำเร็จอย่างยั่งยืน

ลักษณะของข้อคำถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ และส่วนที่ 2 คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง การประเมินความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชรัฐ: กรณีศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ครั้งนี้

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นายอาทิตย์ วิเศษสิทธิทางกูร

ส่วนที่ 1 ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์

123845774

1. ผู้ใหญ่บ้าน
2. คณะกรรมการหมู่บ้าน
3. ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ส่วนที่ 2 คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก เรื่อง การประเมินความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชบัญญัติศึกษา อำเภอดอนจาน จังหวัดสระแก้ว

1. ท่านคิดว่าผู้นำชุมชนมีบทบาทต่อความสำเร็จของโครงการนี้มากน้อยเพียงไร ในลักษณะใดบ้าง ในพื้นที่ของท่าน
2. ผู้นำในชุมชนได้ทำบทบาทนี้ได้ดีเพียงไร
3. ท่านคิดว่า ประชาชนในพื้นที่ของท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินการ โครงการนี้มากน้อยเพียงไร
4. ท่านเห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ มีผลคืออย่างไรต่อ โครงการ
5. ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างไร
6. ท่านคิดว่าในพื้นที่ของท่านประชาชนมีความผูกพันกับชุมชนมากน้อยเพียงไร
7. ท่านมีส่วนช่วยสร้างความผูกพันในชุมชนอย่างไร
8. ท่านเห็นว่าการมีความผูกพันกับชุมชนส่งผลให้เกิดความยั่งยืนของโครงการอย่างไร
9. ท่านคิดว่าในพื้นที่ของท่านประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของใน โครงการของชุมชนมากน้อยเพียงไร
10. ท่านมีส่วนช่วยสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของใน โครงการของชุมชนอย่างไร
11. ท่านเห็นว่าเครือข่ายภาครัฐในพื้นที่มีส่วนช่วยให้โครงการเกิดความสำเร็จได้อย่างไร
12. การปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กันชุมชนอย่างไร
13. ท่านมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารระหว่างชุมชน/ หมู่บ้านอื่นมากน้อยแค่ไหน อย่างไร และการที่ได้มีการแลกเปลี่ยนรับข่าวสารจะส่งผลอย่างไรต่อการดำเนินโครงการบ้าง
14. ท่านเห็นว่าภาครัฐมีกลไกที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างชุมชนกับองค์กรอื่น ๆ อย่างไร
15. ท่านเห็นว่านโยบายของภาครัฐมีส่วนส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกันอย่างไรบ้าง
16. ท่านเห็นว่าภาครัฐควรมีการกำหนดกลไกอย่างไร ให้เกิดการทำงานร่วมกันและส่งผลให้เกิดความยั่งยืนของโครงการต่อไป

123845774

17. ท่านเห็นว่างบประมาณที่จัดสรรให้แก่โครงการดังกล่าวมีความเพียงพอที่จะส่งผลต่อความสำเร็จและความยั่งยืนของโครงการมากน้อยแค่ไหน เพียงไร
18. ท่านและประชาชนในพื้นที่ได้ใช้ประโยชน์จากผลของโครงการมากน้อยแค่ไหน อย่างไร
19. โครงการได้ก่อให้เกิดการจ้างงานในพื้นที่หรือไม่ มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจในพื้นที่มากน้อยแค่ไหนในลักษณะใด
20. การดำเนินโครงการในพื้นที่ก่อให้เกิดผลอย่างไรต่อด้านความรู้ ความชำนาญ ความสามารถ สมรรถนะของประชาชนในพื้นที่
21. การเกิดขึ้นของความรู้ภายในชุมชนที่เก็บไว้เป็นฐานความรู้ เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานต่อไปในลักษณะใด
22. โครงการในพื้นที่มีการขยายผลหรือไม่อย่างไร ได้แก่ การมีหน่วยงานรับไปดูแลต่อการบำรุงรักษา การให้ความช่วยเหลือในการดำเนินงาน ฯลฯ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้ให้สัมภาษณ์

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

IOC

123845774

BUU iThesis 59710067 independent study / recv: 22122561 15:36:12 / seq: 67

แบบสอบถามที่สามารถใช้เป็น
เครื่องมือในการวิจัย(วิจัยเชิงปริมาณ)

ได้

ได้ แต่ต้องปรับปรุงบางส่วน

ไม่ได้ทั้งฉบับ

ลงชื่อ.....
ผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ

14 / ๑๑ / ๒๕๖1

แบบทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา IOC ของแบบสอบถาม (วิจัยเชิงปริมาณ)

ชื่อเรื่องงานนิพนธ์ การประเมินความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชัฐ : กรณีศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

ชื่อผู้วิจัย นายอาทิตย์ วิเศษสิทธิราษฎร์

รหัสประจำตัว 59710067

นิสิตหลักสูตร

สาขาการบริหารธุรกิจ สาขาการจัดการสาธารณะ (PM28)

หมายเลขโทรศัพท์ 092-5915152 email : arthid.wi@gmail.com

อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.นนุช ศรีสุข

ข้อมูลเบื้องต้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชัฐ กรณีศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว
2. เพื่อวิเคราะห์และประเมินผลความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชัฐ กรณีศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

แบบสอบถามนี้สามารถใช้เป็น
เครื่องมือในการวิจัย(วิจัยเชิงปริมาณ)

ได้

ได้ แต่ต้องปรับปรุงบางส่วน

ไม่ได้ทั้งฉบับ

ลงชื่อ ดร. อธิษฐ์ วิเศษสินธุ์

ผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ

15 / 8 / 2561

แบบทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา IOC ของแบบสอบถาม (วิจัยเชิงปริมาณ)

ชื่อเรื่องงานนิพนธ์ การประเมินความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชรัฐ : กรณีศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

ชื่อผู้วิจัย นายอธิษฐ์ วิเศษสินธุ์

รหัสประจำตัว 59710067

นิสิตหลักสูตร

สาขาการบริหารธุรกิจ สาขาการจัดการสาธารณะ (PM28)

หมายเลขโทรศัพท์ 092-5915152 email : arthid.wi@gmail.com

อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.นงนุช ศรีสุข

ข้อมูลเบื้องต้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชรัฐ กรณีศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว
2. เพื่อวิเคราะห์และประเมินผลความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางพระราชรัฐ กรณีศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

แบบสอบถามนี้สามารถใช้เป็น
เครื่องมือในการวิจัย(วิจัยเชิงคุณภาพ)

ได้

ได้ แต่ต้องปรับปรุงบางส่วน

ไม่ได้ทั้งฉบับ

ลงชื่อ..... *กนวิ*
ดร.กนกวิ ขวัญศรี
ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ
.....
18 / 5.11. / 61

แบบทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา IOC ของแบบสอบถาม (วิจัยเชิงคุณภาพ)

ชื่อเรื่องงานนิพนธ์ การประเมินความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อน
เศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ : กรณีศึกษาอำเภอวัฒนานคร
จังหวัดสระแก้ว

ชื่อผู้วิจัย นายอาทิตย์ วิเศษสิทธิราษฎร์

รหัสประจำตัว 59710067

นิสิตหลักสูตร

สาขาการบริหารธุรกิจ สาขาการจัดการสาธารณะ (PM28)

หมายเลขโทรศัพท์ 092-5915152 email : arthid.wi@gmail.com

อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.นงนุช ศรีสุข

ข้อมูลเบื้องต้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ กรณีศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว
2. เพื่อวิเคราะห์และประเมินผลความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางประชารัฐ กรณีศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

123845774

ผลการวิเคราะห์การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ

ชื่อคุณูปนิพนธ์ : การประเมินความสำเร็จของโครงการยกระดับศักยภาพหมู่บ้านเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก
ตามแนวทางพระราชรัฐ : กรณีศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว
แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสัมภาษณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญ
ดังรายนามต่อไปนี้

1. ดร.ธีทัต ตรีศิริ ไซติ

ตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์ สถาบัน วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2. ดร.กชพร นรมาศย์

ตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์ สถาบัน วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

3. ดร.อัครกิตต์ พัฒนสัมพันธ์

ตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์ สถาบัน มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสระแก้ว

ดังตารางสรุปคะแนนแบบทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

ข้อความ/ประเด็นคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ / ผู้ทรงคุณวุฒิ			คะแนนIOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ส่วนที่ 1 ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์					
1. นายอำเภอวัฒนานคร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. ปลัดอำเภอวัฒนานคร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. ผู้ใหญ่บ้าน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. คณะกรรมการหมู่บ้าน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5. ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในหมู่บ้าน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

123845774

ข้อความ/ประเด็นคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ / ผู้ทรงคุณวุฒิ			คะแนนIOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ส่วนที่ 2 ประเด็นสัมภาษณ์สำหรับ นายอำเภอวัฒนานคร และปลัดอำเภอวัฒนานคร					
1. ผู้นำชุมชน					
1.1 ท่านคิดว่าผู้นำชุมชนมีบทบาทต่อความสำเร็จของโครงการนี้มากน้อยเพียงไร โดยเฉพาะบทบาทของผู้นำชุมชนในพื้นที่ที่ท่านรับผิดชอบ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.2 ท่านได้มีส่วนในการเพิ่มบทบาทของผู้นำในชุมชนอย่างไร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน					
2.1 ท่านคิดว่า ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการ โครงการนี้มากน้อยเพียงไร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.2 การมีส่วนร่วมดังกล่าว จะส่งผลอย่างไรต่อความสำเร็จของโครงการ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. ความต้องการของชุมชนความผูกพันกับชุมชน					
3.3 ท่านคิดว่าประชาชนในพื้นที่มีความผูกพันกับชุมชนมากน้อยแค่ไหน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.4 การมีความผูกพันกับชุมชนส่งผลให้เกิดความยั่งยืนของโครงการอย่างไร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. ความต้องการของชุมชนความรู้สึกเป็นเจ้าของในโครงการชุมชน					
4.1 ท่านคิดว่าประชาชนในพื้นที่มีความรู้สึกเป็นเจ้าของในโครงการของชุมชนมากน้อยแค่ไหน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

123845774

ข้อความ/ประเด็นคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ / ผู้ทรงคุณวุฒิ			คะแนนIOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
4.2 การมีความรู้สึกเป็นเจ้าของในโครงการของชุมชนส่งผลให้เกิดความยั่งยืนของโครงการอย่างไร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5. เครือข่ายภาครัฐ					
5.1 ท่านเห็นว่าเครือข่ายภาครัฐในพื้นที่มีส่วนช่วยให้โครงการเกิดความสำเร็จได้อย่างไร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.2 การปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐต่างๆ มีความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างไร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6. การแลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูลข่าวสาร					
6.1 ประชาชนในพื้นที่ของท่านมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันมากน้อยแค่ไหนอย่างไร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6.2 การที่ประชาชนในพื้นที่ที่มีการแลกเปลี่ยนรับรู้ข่าวสาร จะส่งผลอย่างไรต่อการดำเนินโครงการบ้าง	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
7. กลไกการส่งเสริม					
7.1 ในส่วนของภาครัฐมีกลไกที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างชุมชนกับองค์กรอื่นๆอย่างไร นโยบายของภาครัฐมีส่วนส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกันอย่างไรบ้าง	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ข้อความ/ประเด็นคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ / ผู้ทรงคุณวุฒิ			คะแนนIOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
7.2 ท่านเห็นว่าภาครัฐควรมีการกำหนดกลไกอย่างไรให้เกิดการทำงานร่วมกันและส่งผลให้เกิดความยั่งยืนของโครงการต่อไป	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
8. ความเพียงพอของงบประมาณ					
8.1 ท่านเห็นว่างบประมาณที่จัดสรรให้แก่โครงการดังกล่าวมีความเพียงพอที่จะส่งผลต่อความสำเร็จและความยั่งยืนของโครงการมากน้อยแค่ไหนเพียงไร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
9. การนำไปใช้ประโยชน์					
9.1 ท่านเห็นว่าประชาชนในพื้นที่ได้ใช้ประโยชน์จากผลของโครงการมากน้อยเพียงไหนอย่างไร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
10. การจ้างงานในพื้นที่					
10.1 โครงการได้ก่อให้เกิดการจ้างงานในพื้นที่หรือไม่ มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจในพื้นที่มากน้อยแค่ไหน ในลักษณะใด	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
11. ทู่นที่เพิ่มขึ้น					
11.1 การดำเนินโครงการในพื้นที่ก่อให้เกิดผลอย่างไรต่อทุนมนุษย์ทั้งในด้านความรู้ ความชำนาญ ความสามารถ สมรรถนะของประชาชนในพื้นที่	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ข้อคำถาม/ประเด็นคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ / ผู้ทรงคุณวุฒิ			คะแนนIOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
11.2 การดำเนินโครงการในพื้นที่ ก่อให้เกิดผลอย่างไรต่อทุนทางสังคมซึ่ง เกิดการพัฒนาโครงสร้าง เครือข่าย จาก ความรู้ในการดำเนินโครงการ อันมาจาก การมีปฏิสัมพันธ์ร่วมทั้งภายในชุมชน และภาคส่วนอื่นๆ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
11.3 ท่านเห็นว่าภาครัฐควรมีการกำหนด กลไกอย่างไรให้เกิดการทำงานร่วมกัน และส่งผลให้เกิดความยั่งยืนของโครงการ ต่อไป	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
12. การขยายผลของโครงการ					
12.1 โครงการในพื้นที่ที่มีการขยายผล หรือไม่อย่างไร ได้แก่ การมีหน่วยงานรับ ไปดูแลต่อในการบำรุงรักษา การให้ความ ช่วยเหลือในการดำเนินงาน ฯลฯ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

123845774

ข้อความ/ประเด็นคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ / ผู้ทรงคุณวุฒิ			คะแนนIOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ส่วนที่ 3 ประเด็นสัมภาษณ์สำหรับ ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน และประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในหมู่บ้าน					
1. ผู้นำชุมชน					
1.1 ท่านคิดว่าผู้นำชุมชนมีบทบาทต่อความสำเร็จของโครงการนี้มากน้อยเพียงไร ในลักษณะใดบ้างในพื้นที่ของท่าน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.2 ผู้นำในชุมชนได้ทำบทบาทนี้ได้ดีเพียงไร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน					
2.1 ท่านคิดว่า ประชาชนในพื้นที่ของท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินการโครงการนี้มากน้อยเพียงไร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.2 ท่านเห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ มีผลดีอย่างไรต่อโครงการ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.3 ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างไร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. ความต้องการของชุมชนความผูกพันกับชุมชน					
3.1 ท่านคิดว่าในพื้นที่ของท่าน ประชาชนมีความผูกพันกับชุมชนมากน้อยเพียงไร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.2 ท่านมีส่วนช่วยสร้างความผูกพันในชุมชนอย่างไร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ข้อความ/ประเด็นคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ / ผู้ทรงคุณวุฒิ			คะแนนIOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
3.3 ท่านเห็นว่าการมีความผูกพันกับชุมชนส่งผลให้เกิดความยั่งยืนของโครงการอย่างไร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. เครือข่ายภาครัฐ					
4.1 ท่านเห็นว่าเครือข่ายภาครัฐในพื้นที่มีส่วนช่วยให้โครงการเกิดความสำเร็จได้อย่างไร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.2 การปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐต่างๆ มีความสัมพันธ์กันชุมชนอย่างไร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5. การแลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูลข่าวสาร					
5.1 ท่านมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารระหว่างชุมชน/หมู่บ้านอื่นมากนัก้อยแค่ไหน อย่างไร และการที่ได้มีการแลกเปลี่ยนรับข่าวสารจะส่งผลอย่างไรต่อการดำเนินโครงการบ้าง	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6. กลไกส่งเสริมการทำงานร่วมกัน					
6.1 ท่านเห็นว่าภาครัฐมีกลไกที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างชุมชนกับองค์กรอื่นๆ อย่างไร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6.2 ท่านเห็นว่านโยบายของภาครัฐมีส่วนส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกันอย่างไรบ้าง	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6.3 ท่านเห็นว่าภาครัฐควรมีการกำหนดกลไกอย่างไร ให้เกิดการทำงานร่วมกันและส่งผลให้เกิดความยั่งยืนของโครงการต่อไป	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

123845774

ข้อความ/ประเด็นคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ / ผู้ทรงคุณวุฒิ			คะแนนIOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
7. ความพอเพียงของงบประมาณ					
7.1 ท่านเห็นว่างบประมาณที่จัดสรรให้แก่โครงการดังกล่าวมีความเพียงพอที่จะส่งผลต่อความสำเร็จและความยั่งยืนของโครงการมากน้อยแค่ไหนเพียงไร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
8. การนำไปใช้ประโยชน์					
8.1 ท่านและประชาชนในพื้นที่ได้ใช้ประโยชน์จากผลของโครงการมากน้อยเพียงไหนอย่างไร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
9. การจ้างงานในพื้นที่					
9.1 โครงการได้ก่อให้เกิดการจ้างงานในพื้นที่หรือไม่ มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจในพื้นที่มากน้อยแค่ไหนในลักษณะใด	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
10. ทูตที่เพิ่มขึ้น					
10.1 การดำเนินโครงการในพื้นที่ก่อให้เกิดผลอย่างไรต่อด้านความรู้ความชำนาญความสามารถ สมรรถนะของประชาชนในพื้นที่	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
10.2 การดำเนินโครงการในพื้นที่ก่อให้เกิดผลอย่างไรต่อการพัฒนาโครงสร้าง เครือข่ายจากความรู้ในการดำเนินโครงการอันมาจากการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมทั้งภายในชุมชนและภาคส่วนอื่นๆ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

123845774

ข้อความ/ประเด็นคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ / ผู้ทรงคุณวุฒิ			คะแนนIOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
10.3 การเกิดขึ้นของความรู้ภายในชุมชนที่เก็บไว้เป็นฐานความรู้ เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานต่อไปในลักษณะใด	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
11. การขยายผลของโครงการ					
11.1 โครงการในพื้นที่ที่มีการขยายผลหรือไม่อย่างไร (ได้แก่ การมีหน่วยงานรับไปดูแลต่อในการบำรุงรักษา การให้ความช่วยเหลือในการดำเนินงาน ฯลฯ)	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

123845774

ภาคผนวก ค
การลงพื้นที่เก็บข้อมูล

123845774

BUU iThesis 59710067 independent study / recv: 22122561 15:36:12 / seq: 67

123845774

123845774

ภาคผนวก ค
อักษรวิสุทธิ

123845774

BUU iThesis 59710067 independent study / recv: 22122561 15:36:12 / seq: 67

บทที่ 1

Plagiarism Checking Report

Created on Oct 6, 2018 at 00:16 AM

Submission Information

ID	SUBMISSION DATE	SUBMITTED BY	ORGANIZATION	FILENAME	STATUS	SIMILARITY INDEX
986403	Oct 6, 2018 at 00:16 AM	59710067@go.buu.ac.th	มหาวิทยาลัยบูรพา	4.1 บทที่ 1.docx	Completed	0.00 %

Match Overview

NO.	TITLE	AUTHOR(S)	SOURCE	SIMILARITY INDEX
No data available in table				

123845774

BUU iThesis 59710067 independent study / recv: 22122561 15:36:12 / seq: 67

บทที่ 2

Plagiarism Checking Report

Created on Oct 30, 2018 at 10:45 AM

Submission Information

ID	SUBMISSION DATE	SUBMITTED BY	ORGANIZATION	FILENAME	STATUS	SIMILARITY INDEX
1020768	Oct 30, 2018 at 10:45 AM	59710067@go.buu.ac.th	มหาวิทยาลัยบูรพา	บทที่ 2.docx	Completed	4.37 %

Match Overview

NO.	TITLE	AUTHOR(S)	SOURCE	SIMILARITY INDEX
1	การประเมินผลการดำเนินงานงบประมาณประจำปี 2550 : กรณีศึกษาโครงการเครื่องต้นแบบการผลิตไบโอดีเซลแก๊ซชุมชน ขนาด 200 ลิตร ศูนย์การศึกษาการพัฒนาฟักทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนราธิวาส, The operation appraisal for the fiscal year 2007 : the case study of	วิชัย อรุณศรี	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	1.46 %
2	การประเมินผลการดำเนินงานของโครงการธนาคารประชาชน กรณีศึกษา : โครงการธนาคารประชาชนในเขตจังหวัดสระบุรี, A performance evaluation of the People Bank Project : a case study of the People Bank Project at Saraburi province	นิชชีดา จิมมา	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	0.87 %
3	ประสิทธิภาพในการจัดเก็บขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขต อำเภอท่าม่วงจังหวัดกาญจนบุรี	สาคร บุญส่ง	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี	0.69 %
4	การประเมินผลการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษตามความคิดเห็นของผู้ปกครองในโรงเรียนเอกชน จังหวัดนนทบุรี, Evaluation of Instructional Management in English Program Based on Curriculum of Ministry of Education in Private Schools in	กนิษฐา รัตนขจิตวงศ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร	0.69 %
5	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนหมู่บ้านทุ่งกร่าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี, Public participation in community development of Thung Krang Village\, Tambon Thap Sai\, Amphoe Pong Nam Ron\, Chanthaburi Province	วิษณุ หยกจินดา	มหาวิทยาลัยบูรพา	0.65 %

Match Details

TEXT FROM SUBMITTED DOCUMENT

ว่าการวัดทัศนคติเป็นผลที่เกิดจากการจัดการเรียนการสอนส่วนหนึ่งซึ่งมีความสำคัญเช่นกัน 4 การติดตามผล Follow up studies เป็นการติดตามผลการทำงานเลือกศึกษาต่อในสาขาต่างๆรวมทั้งการให้บุคคลที่เรียนได้ประเมินถึงข้อดีและข้อจำกัดของวิชาต่างๆว่าควรมีการเพิ่มเติมปรับปรุงอย่างไรเพื่อช่วยในการปรับปรุงรายวิชาเหล่านั้นต่อไปเมื่อสรุปแนวคิดของ Cronbach ข้างต้นแล้วจะเห็นว่า Cronbach เชื่อว่าการประเมินนั้นต้องพิจารณาจากหลายด้าน Cronbach จึงได้เสนอไว้

ประสงค์หรือเป้าหมายของโครงการเป็นการตอบคำถามว่าผลลัพธ์ของโครงการที่ปรากฏบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่เพียงใดประสิทธิภาพเป็นเรื่องราวของการใช้หลักเหตุผลทางเทคนิคทางวิชาการ Technical rationality การประเมินผลมุ่งที่การวัดผลลัพธ์บางลักษณะใดก็ได้ทั่วโลกไปว่าการมุ่งมองเพียงวัตถุประสงค์โดยรวมทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับโครงการได้แก่ทางอ้อมผลลัพธ์และผลลัพธ์ที่ไม่ได้คาดหมายเป็นต้น 2 เกณฑ์ประสิทธิภาพ Efficiency มี 2 ลักษณะคือลักษณะแรกคือประสิทธิภาพทางเทคโนโลยี Technological Efficiency คือการสร้างผลผลิต

หรือผลลัพธ์โดยมีค่าใช้จ่ายในอัตราที่ต่ำสุดหรือที่เรียกว่าประสิทธิภาพทางเทคโนโลยีเกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพโดยจำกัดความพยายามด้านค่าใช้จ่ายลักษณะที่สองได้แก่ประสิทธิภาพทางเศรษฐศาสตร์ Economic Efficiency หมายถึงความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายกับประโยชน์ของโครงการโดยสรุปความหมายของประสิทธิภาพก็คืออัตราส่วนความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์กับความพยายามโดยมุ่งที่การเพิ่มผลลัพธ์ในระดับสูงสุดหรือมุ่งที่การลดการลงทุนต่ำสุดประสิทธิภาพถูกนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการวิจัยประเมินผล

TEXT FROM SOURCE DOCUMENT(S)

โดยคะแนนจากแต่ละข้อ\ n สามารถชี้ให้เห็นถึงสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้แล้วและสิ่งที่ควรจะต้องพัฒนาต่อไปด้วยเหตุนี้ครอนบาคจึง\ n ให้ความสำคัญต่อการสอบเพื่อวัดสมรรถภาพของผู้เรียนระหว่างการเรียนการสอนว่ามี\ n ความสำคัญมากกว่าการสอบประจำปลายภาคเรียนหรือการสอบปลายปี\ n 14 \ n3 .การวัดทัศนคติ(Attitude Measurement)การวัดทัศนคติเป็นผลที่เกิดจากการ\ n จัดการเรียนการสอนส่วนหนึ่งซึ่งมีความสำคัญเช่นกับการวัดทัศนคติอาจทำได้หลายวิธีเช่นการ\ n สังเกตการณ์การตอบแบบสอบถามและอื่นๆ\ n4 .การติดตามผล(Follow – up Studies)เป็นการติดตามผลการทำงานหรือภาวะ\ n การเลือกศึกษาต่อในสาขาต่างๆรวมทั้งการให้บุคคลที่เรียนในระดับชั้นพื้นฐานที่ผ่านมาแล้ว\ n ได้ประเมินถึงข้อดีและข้อจำกัดของวิชาต่างๆว่าควรมีการปรับปรุงเพิ่มเติมอย่างไรเพื่อช่วยใน\ n การพัฒนาหรือปรับปรุงรายวิชาเหล่านั้นต่อไป\ n จากแนวคิดของครอนบาคข้างต้นแล้วจะเห็นว่าครอนบาคมีความเชื่อว่า\ n การประเมินที่เหมาะสมนั้นต้องพิจารณาหลายสิ่งสำคัญของการประเมินตามแนวคิดของ\ n ครอนบาคได้นำมาใช้ดำเนินการประเมินโครงการด้านการเรียนการสอน โดยเน้นว่าการประเมิน\ n โครงการด้านการเรียนการสอนนั้นไม่ควรประเมินเฉพาะแต่จุด

ที่ตั้งไว้หรือไม่เพียงใดประสิทธิภาพเป็นเรื่องเกี่ยวกับการใช้หลักเหตุผล\ n ทางเทคนิควิชาการ(Technical Rationality)การประเมินผลไม่ได้สนใจว่าโครงการจะดำเนินไป\ n ตามกระบวนการที่วางแผนไว้หรือไม่มุ่งที่การวัดผลลัพธ์บางลักษณะใดก็ได้ทั่วโลกไปว่าการมุ่ง\ n มองเพียงวัตถุประสงค์โดยรวมผลลัพธ์อื่นๆทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับโครงการได้แก่ผลลัพธ์\ n ไม่ได้คาดหมายเป็นต้น\ n 25 \ n2 .เกณฑ์ประสิทธิภาพ(Efficiency)มีความหมายใน 2 ลักษณะคือลักษณะแรก\ n หมายถึงประสิทธิภาพทางเทคโนโลยี(Technological Efficiency)คือการสร้างผลผลิตหรือ\ n ผลลัพธ์โดยมีความพยายามหรือค่าใช้จ่ายในอัตราต่ำสุดกล่าวอีกนัยหนึ่งคือประสิทธิภาพทาง\ n เทคโนโลยีเกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพโดยจำกัดความพยายามด้านค่าใช้จ่ายลักษณะที่สอง\ n ได้แก่ประสิทธิภาพทางเศรษฐศาสตร์(Economic Efficiency)หมายถึงความสัมพันธ์ระหว่าง\ n ค่าใช้จ่ายทั้งหมดกับประโยชน์ทั้งหมดของโครงการโดยสรุปความหมายของประสิทธิภาพคือ\ n อัตราส่วนความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์หรือสิ่งส่งออกของโครงการกับความพยายามหรือบ้จจ่าย\ n น นำเข้าสู่โครงการโดยที่มุ่งการเพิ่มผลลัพธ์ในระดับสูงสุดต่อหนึ่งหน่วยของการลงทุนหรือมุ่ง\ n การลดการลงทุนต่ำสุดต่อหน่วยของผลลัพธ์ที่คงเดิมประสิทธิภาพถูกนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการวิจัย\ n ประเมิน

ทางเทคโนโลยีหมายถึงการสร้างผลผลิตหรือผลลัพธ์โดยมีความพยายามหรือค่าใช้จ่ายในอัตราต่ำสุดอีกนัยหนึ่งประสิทธิภาพทางเทคโนโลยีเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพโดยจำกัดความพยายามด้านค่าใช้จ่ายลักษณะที่สองประสิทธิภาพทางเศรษฐศาสตร์หมายถึงความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายทั้งหมดกับผลประโยชน์ทั้งหมดของโครงการดังกล่าวโดยย่อก็คืออัตราส่วนความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์หรือสิ่งส่งออกโครงการกับความพยายามหรือสิ่งป้อนสู่เข้าโครงการโดยมุ่งที่การเพิ่มผลลัพธ์ในระดับสูงสุดต่อหนึ่งหน่วยของการลงทุนหรือโดยมุ่งที่การลดการลงทุนต่ำสุดต่อหน่วยของผลลัพธ์คงเดิมประสิทธิภาพถูกนำมาใช้เป็นเกณฑ์การวิจัยประเมินผลก็ด้วยมุ่งหวังที่จะลดความสูญเสียไปทางการบริหารและนาทรัพยากรที่มีค่ามาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกล่าวได้ว่าประสิทธิภาพเกี่ยวกับการแสวงหาบรรทัดที่ดีกว่าเพื่อดำเนินโครงการให้ได้ผลลัพธ์เช่นเดิมความดีที่ว่าในที่นี้หมายถึงในแง่ของการประหยัดงบประมาณเวลาบุคลากรและวัสดุอุปกรณ์เป็นต้นปริญญารักรธรรม(2548 หน้า 14 - 15)ได้กล่าวไว้ว่าประสิทธิภาพในความหมายของการจัดเก็บภาษีอากรที่มีประสิทธิภาพนั้นโดยคานิยามของคำว่า"ประสิทธิภาพ(Efficiency)"ซึ่งเป็นคานิยามนิยมใช้ในความหมายของลักษณะ"ทางานดี"การทำงานมีประสิทธิภาพก็คือการทำงานดีแต่ความหมาย

TEXT FROM SUBMITTED DOCUMENT

TEXT FROM SOURCE DOCUMENT(S)

การเมืองและสังคมให้กว้างกว่าที่เป็นอยู่ถึงแม้ว่าผู้ได้รับผลประโยชน์จากโครงการจะเป็นส่วนน้อยที่เสียเปรียบในสังคมโครงการดังกล่าวก็ยังคงมีความสำคัญและจำเป็นที่จะได้รับการสนับสนุนส่งเสริมต่อไปทั้งนี้เพื่อช่วยลดช่องว่างด้านต่างๆของสังคม 5 เกณฑ์การตอบสนอง Responsiveness หมายถึงระดับความสามารถของโครงการที่ตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการเกณฑ์นี้จัดเป็นความพยายามในการตอบคำถามว่าโครงการก่อให้เกิดประสิทธิผลสำหรับใครหรือกลุ่มใดที่มี

จะได้รับประโยชน์สูงสุดจากโครงการแต่ในความเป็นจริงมักเป็นไปได้ยากทั้งนี้เพราะประชาชนในสังคมประกอบด้วยกลุ่มผลประโยชน์หลากหลายและหากก่อให้เกิดปัญหาถ้าหากว่าบุคคลส่วนใหญ่ที่ได้รับประโยชน์จากโครงการเป็นกลุ่มบุคคลผู้ ก ได้เปรียบในสังคมส่วนหลักการที่สองมุ่งเน้นว่าโครงการที่เป็นธรรมย่อมต้องมุ่งตอบสนองต่อผู้ ก เสียเปรียบทางเศรษฐกิจการเมืองและสังคมเป็นอันดับแรกโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อไม่ให้เกิดความยาก ๓ 26 ๓ ช่องว่างทางเศรษฐกิจการเมืองและสังคมให้กว้างกว่าที่เป็นอยู่ถึงแม้ว่าผู้ได้รับผลประโยชน์จาก ก โครงการจะเป็นส่วนน้อยที่เสียเปรียบในสังคมโครงการดังกล่าวก็ยังคงมีความสำคัญและจำเป็นที่จะ ๓ ได้รับการสนับสนุนส่งเสริมต่อไปทั้งนี้เพื่อช่วยลดช่องว่างด้านต่างๆของสังคมให้แคบเข้า ๓ 5 .เกณฑ์การตอบสนอง(Responsiveness)หมายถึงระดับความสามารถของ ก โครงการที่จะตอบสนองความต้องการหรือความจำเป็นของผู้รับบริการเกณฑ์นี้จัดเป็นความ ก พยายามในการตอบคำถามว่าโครงการก่อให้เกิดประสิทธิผลสำหรับใครหรือกลุ่มผลประโยชน์ ๓ กลุ่มใดเป็นกลุ่มที่มีความต้องการรับบริการหรือกลุ่มเป้าหมายที่โครงการตั้งไว้หรือไม่ ๓ 6 .เกณฑ์ความเหมาะสม(Appropriateness)จะพิจารณาถึงหลักเหตุผล

ความต้องการรับบริการหรือกลุ่มเป้าหมายที่โครงการตั้งไว้หรือไม่ 6 เกณฑ์ความเหมาะสม Appropriateness จะพิจารณาถึงหลักเหตุผลในด้านที่เกี่ยวกับหลักการของโครงการความเหมาะสมของโครงการนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับเกณฑ์การประเมินผลเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งโดยเฉพาะแต่จะต้องอาศัยหลายเกณฑ์ประกอบกันต้องพิจารณาถึงคุณค่าของวัตถุประสงค์ของโครงการความมีเหตุผลสนับสนุนสมมติฐานต่างๆของวัตถุประสงค์นั้นในขณะที่เกณฑ์การประเมินอื่นจะถือว่าวัตถุประสงค์เป็นเรื่องที่ยอมรับกันแล้วแต่เกณฑ์ความเหมาะสม

หรือกลุ่มผลประโยชน์ ๓ กลุ่มใดเป็นกลุ่มที่มีความต้องการรับบริการหรือกลุ่มเป้าหมายที่โครงการตั้งไว้หรือไม่ ๓ 6 .เกณฑ์ความเหมาะสม(appropriateness)จะพิจารณาถึงหลักการเหตุผลในด้านที่ ก เกี่ยวกับหลักการหรือสาระของโครงการความเหมาะสมของโครงการนั้นมีใช้ขึ้นอยู่กับเกณฑ์การ ก ประเมินผลเกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งโดยเฉพาะแต่จะต้องอาศัยหลายเกณฑ์ประกอบกันต้องพิจารณาถึง ก คุณค่าของวัตถุประสงค์ของโครงการความมีเหตุผลสนับสนุนสมมติฐานต่างๆของ ก วัตถุประสงค์นั้นในขณะที่เกณฑ์การประเมินอื่นจะถือว่าวัตถุประสงค์เป็นเรื่องที่ยอมรับกันแล้ว ๓ แต่เกณฑ์ความเหมาะสมจะต้องถามว่าวัตถุประสงค์นั้นเหมาะสมหรือไม่การที่จะตอบคำถามนี้ได้ ๓ จะต้องพิจารณาเกณฑ์ต่างๆในการประเมินร่วมกันคือต้องใช้หลักเหตุผลหลายด้าน ๓ ในการประเมินผลโครงการนั้นไม่จำเป็นต้องใช้หลักเกณฑ์ทุกเกณฑ์ให้ครบถ้วนจึงจะพอ ๓ การประเมินได้เนื่องจากโครงการแต่ละโครงการมีจุดเน้นหนักหรือให้ความสำคัญในการแก้ไข ๓ ปัญหาเพียงบางเรื่องเท่านั้นผลการประเมินโครงการก็ไม่จำเป็นต้องผ่านเกณฑ์การประเมินที่ ก ๓ ไว้ทุกเกณฑ์อย่างไรก็ตามหากโครงการใดสามารถผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ได้ทุกเกณฑ์ ๓ 15 ๓ ย่อมแสดงว่าโครงการนั้นมีคุณค่าอย่างยิ่งในทางปฏิบัติภายใต้เกณฑ์ในการประเมิน

นำร่องจังหวัดจันทบุรีและเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนหมู่บ้านทุ่งกร่างตำบลทับไทรอำเภอโป่งน้ำร้อนจังหวัดจันทบุรีผลการศึกษพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ทั้ง 4 ด้านนี้มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการมีส่วนร่วมอยู่

ชุมชนหมู่บ้านทุ่งกร่างตำบลทับไทร ๓ อำเภอโป่งน้ำร้อนจังหวัดจันทบุรีในเรื่องการมีส่วนร่วมสังเกตการณ์การทำงานของผู้รับจ้าง ๓ ๓ ภายนอกที่มาทำงานพัฒนาในชุมชนการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย (X ๓ =2.39, SD =0.95) ๓ โดยมีการมีส่วนร่วมเป็นอันดับแรกรองลงมาเรื่องการมีส่วนร่วมคิดผลการดำเนินงานของ ๓ ๓ ๓ การพัฒนาในชุมชนการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย (X ๓ =2.36, SD =1.00) ๓ ตารางที่ 4 - 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ๓ ๓ ชุมชนหมู่บ้านทุ่งกร่างตำบลทับไทรอำเภอโป่งน้ำร้อนจังหวัดจันทบุรี ๓ โดยภาพรวมรายด้าน ๓ การมีส่วนร่วมของประชาชน ๓ ๓ ในการพัฒนาชุมชน X ๓ nSD แปลความอันดับ ๓ ๓ 1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2.61.86มาก 2 ๓ ๓ 2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 2.60.85มาก 3 ๓ ๓ 3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 2.68.86มาก 1 ๓ ๓ 4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล 2.37.94น้อย 4 ๓ ๓ ภาพรวม 2.57.82มาก ๓ ๓ จากตารางที่ 4 - 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชน ๓ ในการพัฒนาชุมชนหมู่บ้านทุ่งกร่างตำบลทับ

บทที่ 3

Plagiarism Checking Report

Created on Oct 30, 2018 at 10:32 AM

Submission Information

ID	SUBMISSION DATE	SUBMITTED BY	ORGANIZATION	FILENAME	STATUS	SIMILARITY INDEX
1020745	Oct 30, 2018 at 10:32 AM	59710067@go.buu.ac.th	มหาวิทยาลัยบูรพา	บทที่ 3.docx	Completed	0.00 %

Match Overview

NO.	TITLE	AUTHOR(S)	SOURCE	SIMILARITY INDEX
No data available in table				

บทที่ 4

Plagiarism Checking Report

Created on Oct 30, 2018 at 10:32 AM

Submission Information

ID	SUBMISSION DATE	SUBMITTED BY	ORGANIZATION	FILENAME	STATUS	SIMILARITY INDEX
1020746	Oct 30, 2018 at 10:32 AM	59710067@go.buu.ac.th	มหาวิทยาลัยบูรพา	บทที่ 4.docx	Completed	0.00 %

Match Overview

NO.	TITLE	AUTHOR(S)	SOURCE	SIMILARITY INDEX
No data available in table				

123845774

BUU iThesis 59710067 independent study / rcv: 22122561 15:36:12 / seq: 67

บทที่ 5

Plagiarism Checking Report

Created on Oct 30, 2018 at 10:32 AM

Submission Information

ID	SUBMISSION DATE	SUBMITTED BY	ORGANIZATION	FILENAME	STATUS	SIMILARITY INDEX
1020747	Oct 30, 2018 at 10:32 AM	59710067@go.buu.ac.th	มหาวิทยาลัยบูรพา	บทที่ 5.docx	Completed	3.46 %

Match Overview

NO.	TITLE	AUTHOR(S)	SOURCE	SIMILARITY INDEX
1	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลไผ่ฉ่าง อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง	ปิยะรัตน์ รุกขชาติ	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	2.41 %
2	ความต้องการในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเสม็ด อำเภอเมืองชลบุรี, Public needs for community development in Samed Municipality, Amphur Muang, Chon Buri	นิภาพร รัตนปริยานุช	มหาวิทยาลัยบูรพา	1.04 %

123845774